



ГРАДСКИ ЗАВОД  
ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ  
БЕОГРАД



2021.

# АНАЛИЗА

ЗАДОВОЉСТВА  
ЗАПОСЛЕНИХ У  
СТАЦИОНАРНИМ  
ЗДРАВСТВЕНИМ  
УСТАНОВАМА  
У БЕОГРАДУ

**Наручилац задатка:**

Министарство здравља Републике Србије

**Обрађивач:**

Градски завод за јавно здравље, Београд

**Директор Завода:**

*Проф. др Душанка Матијевић*

**Помоћник директора:**

*Прим мр сц. мед. др Светлана Младеновић Јанковић*

**Носилац задатка и аутор анализе:**

*Мр сц. мед. др Анђелија Нешковић*

# САДРЖАЈ

СКРАЋЕНИЦЕ И НАПОМЕНЕ .....	6
УВОД.....	7
МЕТОД.....	8
РЕЗУЛТАТИ .....	10
Стопа одговора.....	10
Карактеристике испитаника .....	12
Задовољство запослених условима за рад.....	20
Опрема за рад .....	21
Простор .....	23
Расположиво време за рад .....	25
Аутономија у обављању посла.....	26
Финансијска надокнада за рад .....	28
Руковођење и организација рада у установи .....	31
Могућност за професионални развој / континуирану едукацију .....	33
Задовољство запослених међуљудским односима.....	36
Уважавање и вредновање рада запослених од стране претпостављених.....	37
Непосредна сарадња са колегама.....	38
Однос пацијената и запослених.....	40
Спровођење мера против болничких инфекција.....	43
Одражавање хигијенских услова за рад .....	44
Спровођење мера за спречавање COVID-19 инфекције .....	45
Стрес приликом обављања посла .....	49
Стрес приликом обављања посла у редовним околностима .....	50
Стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 .....	53
Рад у COVID зони .....	56
Планови о промени посла .....	58
Укупно задовољство запослених послом .....	61
КОМЕНТАРИ ИСПИТАНИКА .....	66
ЗАКЉУЧАК .....	69
РЕФЕРЕНЦЕ .....	72

Листа табела		Страна
Табела 1	Стопе одговора у истраживању задовољства запослених у болницама у Београду, 2021. године	12
Табела 2	Дистрибуција испитаника по полу према здравственим установама, 2021.	14
Табела 3	Старост испитаника по здравственим установама, 2021. године	15
Табела 4	Занимање испитаника по здравственим установама, 2021. године	17
Табела 5	Структура испитаника према руководећој функцији по здравственим установама, 2021. године	18
Табела 6	Обављање послова поред посла у здравственој установи, 2021. године	20
Табела 7	Задовољство запослених различитим аспектима услова рада и могућностима за професионални развој у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2021. године	36
Табела 8	Задовољство запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада, непосредном сарадњом и односом пацијената према њима у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2021. године	43
Табела 9	Задовољство запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција и спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2021. године	48
Табела 10	Задовољство запослених различитим аспектима посла исказано просечном оценом, 2017-2021. године	49
Табела 11	Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у редовним околностима, 2021. године	53
Табела 12	Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19, 2021. године	57
Табела 13	Рад у COVID зони по здравственим установама, 2020. и 2021.године	59
Табела 14	Мишљење запослених о промени садашњег посла, 2011-2021. године (%)	60
Табела 15	Мишљење запослених о промени садашњег посла, у односу на занимање, 2021. године (%)	60
Табела 16	Мишљење запослених о промени садашњег посла, по установама, 2021. године (%)	61
Табела 17	Задовољство запослених у болницама у Београду, 2017-2021. године	66

Листа графикана		Страна
Графикон 1	Стопе одговора запослених, 2011-2021. године (%)	11
Графикон 2	Структура испитаника у болницама у Београду према полу, 2017-2021. године (%)	14
Графикон 3	Структура испитаника у болницама у Београду према старости, 2017-2021. године (%)	15
Графикон 4	Структура испитаника према занимању, 2011-2021. године (%)	16
Графикон 5	Структура испитаника у односу на руководећу функцију, 2011-2021. године (%)	17
Графикон 6	Процент запослених који имају руководећу функцију, према занимању	19
Графикон 7	Процент испитаника који обављају и друге послове поред оних које обављају у својим установама, 2017-2021. године	19
Графикон 8	Задовољство запослених адекватношћу опреме у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2011-2021. године	22
Графикон 9	Мишљење запослених о адекватности опреме у служби, 2017-2021. године (%)	22
Графикон 10	Задовољство запослених адекватношћу опреме за рад исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године	23
Графикон 11	Задовољство запослених у болницама у Београду простором за рад исказано просечном оценом, 2020-2021. године	24
Графикон 12	Мишљење запослених о адекватности простора за рад, 2020. и 2021. године (%)	24
Графикон 13	Задовољство запослених адекватношћу простора за рад исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2020. и 2021.године	25
Графикон 14	Задовољство запослених у болницама у Београду расположивим временом за обављање задатих послова исказано просечном оценом, 2011-2021. године	26
Графикон 15	Задовољство запослених расположивим радним временом за обављање задатих послова, 2017-2021. године (%)	26
Графикон 16	Задовољство запослених расположивим временом за обављање задатих послова исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021.	27
Графикон 17	Задовољство запослених аутономијом у обављању посла у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2011-2021. године	28
Графикон 18	Задовољство запослених аутономијом у обављању посла, 2017-2021. год. (%)	28
Графикон 19	Задовољство запослених аутономијом у обављању посла исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године	29
Графикон 20	Задовољство запослених платом у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2011-2021. године	30
Графикон 21	Задовољство запослених платом, 2017-2021. године (%)	30
Графикон 22	Задовољство запослених платом исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године	31
Графикон 23	Задовољство запослених у болницама у руковођењем и организацијом рада у установи исказано просечном оценом, 2015- 2021. године	32
Графикон 24	Задовољство запослених руковођењем и организацијом рада у установи, 2017-2021. године (%)	32
Графикон 25	Задовољство запослених руковођењем и организацијом рада у установи, у зависности од занимања исказано просечном оценом, 2017-2021. године	33
Графикон 26	Задовољство запослених у болницама у Београду могућностима за професионални развој/континуирану едукацију исказано просечном оценом, 2015-2021. године	34
Графикон 27	Задовољство запослених могућностима за професионални развој/континуирану едукацију, 2017-2021. године (%)	34
Графикон 28	Задовољство запослених могућностима за професионални развој/ континуир. едукацију исказано просечном оценом, према занимању, 2017-2021. године	35

Графикон 29	. Задовољство запослених у болницама у Београду уважавањем и вредновањем њиховог рада исказано просечном оценом, 2015- 2021. године	38
Графикон 30	Задовољство запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада, 2017-2021. године (%)	38
Графикон 31	Задовољство запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године	39
Графикон 32	Задовољство запослених у болницама у Београду непосредном сарадњом са колегама исказано просечном оценом, 2011- 2021. године	40
Графикон 33	Мишљење запослених о непосредној сарадњи са колегама, 2017-2021. год. (%)	40
Графикон 34	Задовољство запослених непосредном сарадњом са колегама исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године	40
Графикон 35	Задовољство запослених у болницама у Београду односом пацијената према њима исказано просечном оценом, 2015- 2021. године	41
Графикон 36	Задовољство запослених односом пацијената према њима, 2017-2021. год. (%)	42
Графикон 37	Задовољство запослених односом пацијената према њима исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године	42
Графикон 38	Задовољство запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција, 2020. и 2021. године (просечна оцена)	45
Графикон 39	Мишљење запослених о одржавању адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција, 2020. и 2021. године (%)	45
Графикон 40	Задовољство запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2020. и 2021. године	46
Графикон 41	Задовољство запослених спровођењем мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције, 2020. и 2021. године (просечна оцена)	47
Графикон 42	Мишљење запослених о спровођењу мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције, 2020. и 2021. године (%)	47
Графикон 43	Задовољство запослених спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2020. и 2021. године	47
Графикон 44	Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у редовним околностима, 2017-2021. године (%)	51
Графикон 45	Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у редовним околностима, односу на занимање (%)	52
Графикон 46	Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у редовним околностима, односу на пол (%)	52
Графикон 47	Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у редовним околностима, односу на старост и руководећу функцију (%)	53
Графикон 48	Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 (%)	54
Графикон 49	Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19, према занимању (%)	54
Графикон 50	Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 према полу (%)	55
Графикон 51	Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19, према старости и руководећој функцији (%)	55
Графикон 52	Рад у COVID 19 зони, 2020. и 2021. године (%)	57
Графикон 53	Запослени који су радили у COVID зони према занимању (%)	57
Графикон 54	Највећи изазови рада у условима епидемије COVID 19, 2020. и 2021. године (%)	59
Графикон 55	Задовољство запослених у болницама у Београду садашњим послом, 2017-	63

	2021. године (%)	
Графикон 56	Задовољство запослених у болницама у Београду, исказано просечном оценом, 2011-2021. године	63
Графикон 57	Просечна оцена задовољства послом у односу на занимање испитаника, 2017-2021. године	64
Графикон 58	Просечна оцена задовољства послом у односу на профил испитаника, 2020. и 2021. године	64
Графикон 59	Просечна оцена задовољства у односу на руководећу функцију испитаника, 2017-2021. године	64
Графикон 60	Просечна оцена задовољства у односу на године старости испитаника, 2017-2021. године	65
Графикон 61	Просечна оцена задовољства у односу на пол испитаника, 2017-2021. године	65
Графикон 62	Просечна оцена задовољства у односу на рад испитаника у Covid зони, 2020. и 2021. године	66

## СКРАЋЕНИЦЕ И НАПОМЕНЕ

**СБ:** специјална болница

**КБЦ:** клиничко- болнички центар

**УКЦС:** Универзитетски клинички центар Србије

**УДК:** Универзитетска дечја клиника

**ГАК:** гинеколошко-акушерска клиника

**ЦВБ:** цереброваскуларне болести

За потребе анализе приказани су резултати сатисфакције запослених различитих занимања у 26 болница у Београду -из Плана мреже здравствених установа у 2021. години.

Такође је извршено упоређивање добијених резултата у периоду од 2011. до 2021. године, односно резултата из времена пре и током пандемије заразне болести COVID-19.

Само у 2020. години, првој години рада у пандемијским условима изазваним новим вирусом, нису све болнице у Београду спровеле испитивање задовољства, па ови резултати нису у потпуности упоредиви са резултатима из осталих година.

У табелама, зеленом бојом означен је најбољи резултат, а црвеном најлошији.



## УВОД

Радници су најважнији ресурс сваке организације. Преко 20.000 запослених различитих занимања и степена стручне спреме ради у болницама у Београду. Од њихових ставова, понашања, знања и радног искуства, зависи како ће обављати свој посао, као и перформансе установе у целини. Кроз посао, људи теже да остваре: економску стабилност, идентитет и развој своје личности, статус и престиж, самоостварење, самосталност, креативност, социјалну интеракцију. Запослени желе да се кроз посао развију и остваре као особе, да користе и развијају своје таленте и вештине, да радом постижу резултате и успехе који ће бити препознати (1). При томе, посао подразумева, не само обављање радних задатака, већ и интеракцију са колегама, шефовима, поштовање правила и политике организације, достизање стандарда радног учинка, живљење у радним условима који често нису идеални.

Задовољство послом се дефинише као позитивна емоционална реакција и ставови појединца према свом послу (1). Оно представља комбинацију унутрашњих и спољашњих фактора. Унутрашњи подразумевају природу посла који особа ради, задатке који чине и посао, професионални развој, осећај одговорности и достигнућа у послу, а спољашњи фактори подразумевају услове рада, као што су плата, сарадници и шефови. Унутрашњи фактори унапређују сатисфакцију, а спољашњи превенирају незадовољство (2). Задовољство запослених може се разликовати у погледу индивидуалних карактеристика запослених (нпр. пол, старост, занимање, тип личности), организационих (нпр. политика и администрација, односи између запослених/послодаваца, одлив запослених, дуална пракса) и контекстуалних карактеристика (нпр. престиж професије, политичка стабилност, економски развој).

Задовољство послом утиче на радни учинак и то на: (3,4,5,6)

- Продуктивност, али више на нивоу организације него на нивоу појединца. Организације са задовољнијим радницима имају већу продуктивност.
- Апсентизам, показана је негативна веза задовољства и изостанака са посла, али је корелација умерена.
- Немар, пасивно препуштање да се услови погоршају, хроничан број изостанака са посла, кашњења, смањено улагање труда, повећана стопа грешака-када је низак степен задовољства,
- Задовољство корисника, задовољни радници су пријатељски настројени, љубазни, спремни за питања, а то пацијенти цене, што води задовољству и оданости пацијента. Однос важи и у обрнутом смеру. Незадовољни корисници могу повећати незадовољство запослених.
- Флукуацију запослених, Незадовољни радници чешће мењају радну организацију.

Задовољни радници ће више позитивно говорити о својој установи, помагаће другима и ићи изнад нормалних очекивања њиховог посла. С друге стране незадовољство послом, утиче и на здравље запослених, посебно на ментално здравље, депресију и анксиозност, док је корелација са физичким здрављем умерена (7,8).

Студије сугеришу да су најважније детерминанте задовољства послом: интересантан и креативан посао, добри односи са шефовима и колегама, висока зарада, независност у раду и могућности за напредовање, као и сигурност посла и способност прављења баланса између приватног и пословног живота (7,9,10,11).

Од касних тридесетих година прошлог века, задовољство послом се континуирано проучава уз помоћ бројних различитих теоријских концепата и метода. Истраживања из претходних 30-так година показују да је већина радника, 50-70% у развијеним земљама, задовољна својим послом, али се види и опадање задовољства послом од раних 1990-тих. Мисли се да је то због настојања послодаваца да повећају продуктивност кроз већа радна оптерећења запослених и краће рокове извршења, као и осећај радника да имају мање контроле над својим радом.

## МЕТОД

Здравствене установе у Србији, од 2007. године, имају обавезу да једном годишње спроведу испитивање професионалног задовољства својих радника, ураде анализу добијених резултата, као и да спроводе мере и активности на унапређењу квалитета на основу резултата истраживања. Ова обавеза утврђена је Правилником о показатељима квалитета здравствене заштите.

Испитивање задовољства запослених се обавља по методологији Института за јавно здравље Србије, током једног радног дана у јединственом термину за све здравствене установе.

Због епидемије заразне болести COVID-19, у 2020. и 2021. години, здравствене установе су спроводиле анкету у термину који су договориле са регионалним заводом за јавно здравље, уз примену свих прописаних противепидемијских мера.

Испитивањем су обухваћени сви запослени присутни на послу у периоду истраживања, који су желели да попуне упитник, у свим београдским болницама у државном власништву (укупно 26 болница), укључујући и запослене у COVID болницама/одељењима. Само у 2020. години седам болница (Универзитетски клинички центар Србије, Клиничко- болнички центар „Др Драгиша Мишовић- Дедиње“, Клиничко- болнички центар „Земун“, Клиничко- болнички центар „Звездара“, Институт за реуматологију, Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ и Институт за медицину рада „Др Драгомир Карајовић“) то нису учиниле због епидемиолошке ситуације. У свим осталим годинама су све болнице спроводиле истраживање.

Спровођење испитивања организовала је Комисија за унапређење квалитета рада здравствене установе, а дистрибуцију упитника обављале су главне сестре или за то одређене медицинске сестре.

У испитивању је коришћен стандардизовани упитник са 23 питања затвореног типа. Такође је дата могућност запосленима да унесу своје примедбе и предлоге за унапређење квалитета и задовољства запослених. Коришћен је исти упитник као у 2020. години, а који је у односу на претходне године, проширен са питањима која се односе на рад у условима епидемије COVID-19, док су искључена питања којима је испитивано задовољство запослених појединим аспектима посла (расположивим временом за рад са пацијентима, могућностима да запослени у раду користе сва своја знања, способности и вештине, непосредном сарадњом са претпостављенима, добијањем јасних упутстава шта се од запослених очекује у оквиру посла, могућношћу да запослени изнесу своје идеје претпостављенима), затим питање које се односи на поређење задовољства послом пре пет година и данас, као и питање о пушачком статусу запослених.

Упитник омогућава да се сагледају:

- опште карактеристике запослених (пол, старост, занимање, руководећа функција, те да ли поред посла који обављају у здравственој установи обављају и друге врсте послова, у настави, приватној пракси или неком другом сектору),

као и задовољство различитим аспектима посла, и то:

- условима рада (адекватношћу опреме и простора за рад, расположивим временом за обављање посла, аутономијом у обављању посла, финансијском надокнадом за рад, руковођењем и организацијом рада у установи)
- Могућношћу за професионални развој и континуирану едукацију
- међуљудским односима у установи (однос са руководећим кадром (уважавањем и вредновањем рада запослених); непосредна сарадња са колегама и однос пацијената према запосленима)

- Мерама за контролу и спречавање ширења инфекција (одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција и спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције).

Испитаници су имали могућност да на скали од 1 до 5 искажу своје задовољство појединим аспектима рада (1-веома незадовољан; 2–незадовољан; 3-ни задовољан, ни незадовољан; 4–задовољан; 5-веома задовољан), као и да се одреде за опцију 6- питање се не односи на мене. Такође испитивано је и присуство напетости, стреса или притиска приликом обављања посла у редовним околностима, као и у условима епидемије COVID-19. Испитаници су на ова питања имали могућност да дају одговор на петостепеној скали (1- нимало; 2- мало; 3- умерено; 4- много; 5–веома много). Упитником су обухваћени и планови запослених у вези са променом посла, рад у COVID зони, као и највећи изазови рада у условима епидемије COVID-19. Испитаници су на крају, узимајући све поменуће аспекте посла у обзир, давали оцену укупног задовољства послом (1-веома незадовољан; 2-незадовољан; 3- ни задовољан, ни незадовољан; 4-задовољан; 5-веома задовољан).

За разлику од претходних година када је унос података је вршен у Градском заводу за јавно здравље, 2020. године су здравствене установе, након прикупљања попуњених упитника уносиле попуњене упитнике у за то креирану excel базу и достављале попуњене excel базе у електронском облику Градском заводу за јавно здравље, Београд где су достављени подаци обједињени у јединствену базу и анализирани за ниво града Београда. У 2021. години здравствене установе су уносиле податке у базу коју је креирао Институт за јавно здравље Србије у Сервису јавног здравља.

За описивање испитиване популације коришћене су методе дескриптивне статистике: просечна вредност (аритметичка средина), мере варијабилитета (стандардна девијација) и релативни бројеви. За утврђивање значајности разлике између обележја коришћен је ( $\chi^2$  тест и једнофакторска анализа варијансе (F). Сви статистички тестови су прихватани ако је вероватноћа нулте хипотезе једнака или мања од 5 посто. С обзиром на то да у 2020. години, због актуелне епидемиолошке ситуације, испитивање задовољства запослених нису обавиле све здравствене установе, укључујући и највеће београдске болнице, Универзитетски клинички центар Србије, као и три клиничко- болничка центра (сви осим КБЦ „Бежанијска коса“), свако поређење резултата из 2020. године са резултатима из претходног периода потребно је тумачити са резервом. Међутим, добијени резултати су коришћени за упоређивање професионалног задовољства пре пандемије и у годинама пандемије. Анализа тренда задовољства која обухвата целокупни посматрани период, укључујући и 2021. годину, вршена је на нивоу појединачних установа које су у свим годинама спроводиле испитивање..

База података креирана је у компјутерском програму SPSS, верзија 21.0 (Statistical Package for Social Sciences), који је коришћен и за статистичку обраду података.

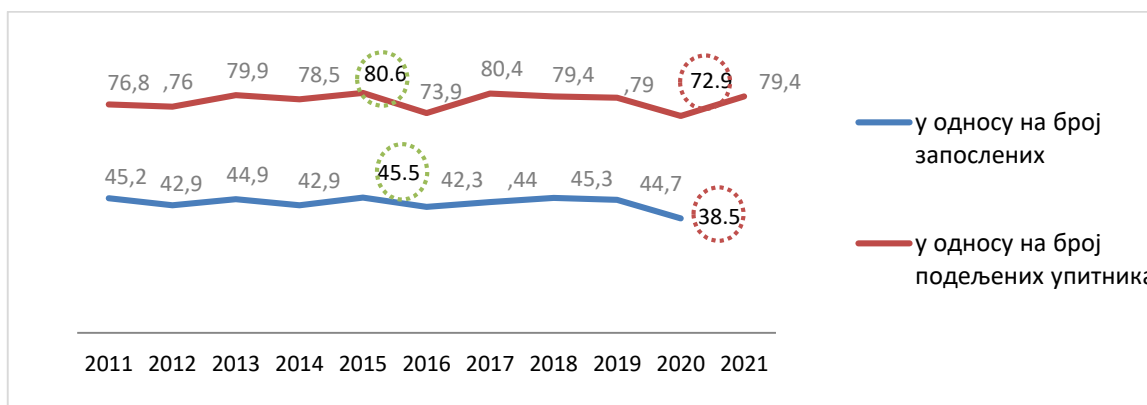
## РЕЗУЛТАТИ

### Стопа одговора

Испитивањем задовољства запослених у 2021. години је обухваћено 8.137 испитаника у 26 болница. То је за 4.544 или 2,3 пута више у односу на претходну годину, када седам болница (Универзитетски клинички центар Србије, Клиничко- болнички центар „Др Драгиша Мишовић- Дедиње“, Клиничко- болнички центар „Земун“, Клиничко- болнички центар „Звездара“, Институт за реуматологију, Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ и Институт за медицину рада „Др Драгомир Карајовић“) због епидемиолошке ситуације није спровело испитивање задовољства запослених. Због тога добијени резултати нису упоредиви са резултатима из 2020. године, а у анализи су упоређивани са подацима из година пре појаве пандемије.

На дан испитивања, на послу је било присутно 13.330 радника, а подељено је 10.245 упитника. Међутим, попуњено је 8.137 упитника, тако да је стопа одговора у односу на број подељених упитника, била 79,4% (Графикон 1). Постоји велика разлика између здравствених установа у стопи одговора у односу на број подељених упитника (Табела 1). У три болнице, сви запослени којима су упитници подељени су их вратили попуњене, и то у: КБЦ „Земун“, КБЦ „Бежанијска коса“ и Клиници за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“. Веома висока стопа одговора је забележена и у Специјалној болници за ендемску нефропатију Лазаревац (97,3%), КБЦ „Звездара“ (97%), Специјалној болници за цереброваскуларне болести „Свети Сава“ (96,3%) и КБЦ „Др Д. Мишовић“ (96,2%). Изузетно ниска стопа одговора била је у ГАК „Народни фронт“ (24,1%) и Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ (33,2%).

Графикон 1. Стопе одговора запослених, 2011-2021. године (%)



Посматрајући стопу одговора у односу на укупан број запослених у болницама које су извршиле испитивање задовољства запослених (20.124 запослених на неодређено време према подацима из извештаја о извршењу планова рада за 2021. годину), констатује се да је анкетни упитник попунило свега 40,4% запослених. У Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије на анкету је одговорило само 18,2% запослених, у ГАК „Народни фронт“ 21,5%, у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ 25,1%, а у Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ 26,2%. Највећи проценат запослених анкетирани су у Специјалној болници за церебралну парализу и развојну неурологију (69,4%), Специјалној болници за болести зависности (69,3%) и Специјалној болници за ендемску нефропатију (64,5%).

Највише испитаника, било је, према очекивању из највећих болница: Универзитетског клиничког центра Србије (2.236 или 27,5% од укупног броја), а затим у КБЦ „Звездара“ (977 или 12% од укупног броја) и КБЦ „Земун“ (634 или 7,8% од укупног броја).

**Табела 1. Стопе одговора у истраживању задовољства запослених у болницама у Београду, 2021. године**

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Укупан број запосле- них	Број запослених присутних на послу на дан истраживања	Број подељених упитника	Број унетих упитника	Стопа одговора у односу на бр.запослених	Стопа одговора у односу на бр. подељених упитника
УКЦС	6854	4844	2586	2236	32.6	86.5
КБЦ „Др Д. Мишовић“	1167	623	598	575	49.3	96.2
КБЦ „Звездара“	1564	1021	1007	977	62.5	97.0
КБЦ „Земун“	1261	887	634	634	50.3	100.0
КБЦ „Бежанијска коса“	874	387	219	219	25.1	100.0
ИКВБ „Дедиње“	702	260	260	184	26.2	70.8
ГАК „Народни фронт“	789	705	705	170	21.5	24.1
Универзитетска дечја клиника	719	569	390	322	44.8	82.6
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	914	583	500	166	18.2	33.2
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	79	79	51	30	38.0	58.8
Институт за онкологију и радиологију Србије	871	586	586	485	55.7	82.8
Институт за ментално здравље	237	227	227	125	52.7	55.1
Институт за реуматологију	254	169	169	134	52.8	79.3
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	453	214	214	206	45.5	96.3
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	460	301	301	245	53.3	81.4
ИОХБ „Бањица“	857	469	441	408	47.6	92.5
Институт за неонатологију	307	150	150	124	40.4	82.7
СБ за интерне болести Младеновац	190	189	151	78	41.1	51.7
СБ за болести зависности	127	100	100	88	69.3	88.0
Институт за рехабилитацију	456	261	261	161	35.3	61.7
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	338	154	154	154	45.6	100.0
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	183	149	149	127	69.4	85.2
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	176	155	155	109	61.9	70.3
Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију	85	67	67	47	55.3	70.1
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	110	84	73	71	64.5	97.3
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	97	97	97	62	63.9	63.9
<b>УКУПНО</b>	<b>20124</b>	<b>13330</b>	<b>10245</b>	<b>8137</b>	<b>40,4</b>	<b>79.8</b>

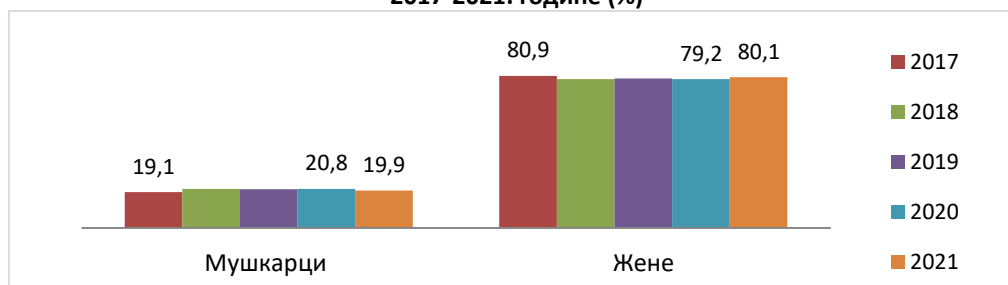
## Карактеристике испитаника

- Пол
- Старост
- Занимање
- Руководећа функција
- Обављање другог посла, поред посла у болници

У оквиру карактеристика испитаника анализирани су: пол, старост, занимање, руководећа функција и да ли поред посла у болници обављају и други посао.

Од 8.137 запослених у болницама у Београду који су попунили анкету, испитаника мушког пола било је 1.519 (18,7%), испитаника женског пола 6.109 (75,1%), док 509 (6,3%) испитаника није дало одговор на питање о полу. Од 7.628 испитаника који су дали одговор на ово питање, 80,1% биле су жене, а 19,9% мушкарци (Графикон 2).

Графикон 2. Структура испитаника у болницама у Београду према полу, 2017-2021. године (%)



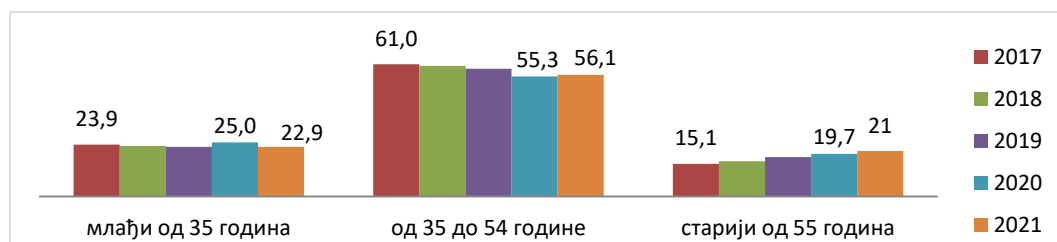
Табела 2. Дистрибуција испитаника по полу и здравственим установама, 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Мушки пол		Женски пол		СВЕГА	
	N	%	N	%	N	%
УКЦС	426	19.8	1725	80.2	2151	100.0
КБЦ „Др Д. Мишовић“	140	26.3	392	73.7	532	100.0
КБЦ „Звездара“	159	17.9	731	82.1	890	100.0
КБЦ „Земун“	117	19.8	474	80.2	591	100.0
КБЦ „Бежанијска коса“	28	13.3	182	86.7	210	100.0
ИКВБ „Дедиње“	35	19.8	142	80.2	177	100.0
ГАК „Народни фронт“	25	16.8	124	83.2	149	100.0
Универзитетска дечја клиника	63	21.0	237	79.0	300	100.0
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	47	32.9	96	67.1	143	100.0
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	6	22.2	21	77.8	27	100.0
Институт за онкологију и радиологију Србије	68	15.2	378	84.8	446	100.0
Институт за ментално здравље	22	18.3	98	81.7	120	100.0
Институт за реуматологију	30	23.4	98	76.6	128	100.0
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	44	22.2	154	77.8	198	100.0
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	47	20.4	183	79.6	230	100.0
ИОХБ „Бањица“	64	17.0	312	83.0	376	100.0
Институт за неонатологију	18	15.7	97	84.3	115	100.0
СБ за интерне болести Младеновац	13	16.7	65	83.3	78	100.0
СБ за болести зависности	17	19.5	70	80.5	87	100.0
Институт за рехабилитацију	41	27.2	110	72.8	151	100.0
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	45	31.7	97	68.3	142	100.0
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	22	17.3	105	82.7	127	100.0
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	22	22.4	76	77.6	98	100.0
Завод за психофиз. поремећаје и говорну патологију	4	10.3	35	89.7	39	100.0
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	8	12.1	58	87.9	66	100.0
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	8	14.0	49	86.0	57	100.0
<b>УКУПНО</b>	<b>1519</b>	<b>19.9</b>	<b>6109</b>	<b>80.1</b>	<b>7628</b>	<b>100.0</b>

Највећи проценат испитаника мушког пола био је у Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије (32,9%) и Клиници за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“ (31,7%), а највише испитаника женског пола било је у Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ (89,7%) и Специјалној болници за ендемску нефропатију (87,9%) (Табела 2). Установљена је статистички значајна разлика између болница у односу на пол анкетираних радника ( $\chi^2 = 74,065$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ).

Највише испитаника било је старосне доби од 35 до 54 године (54,7%), затим млађи од 35 година (22,3%), док је старих 55 и више година било 20,4%, а 211 (2,6%) испитаника није одговорило на питање. Од 7.926 испитаника који су одговорили на питање о годинама старости, 22,9% је млађих од 35 година, 56,1% има између 35 и 54 године, док је 21% испитаника у добној групи од 55 и више година (Графикон 3).

Графикон 3. Структура испитаника у болницама у Београду према старости, 2017-2021. године (%)



Табела 3. Старост испитаника по здравственим установама, 2021. године

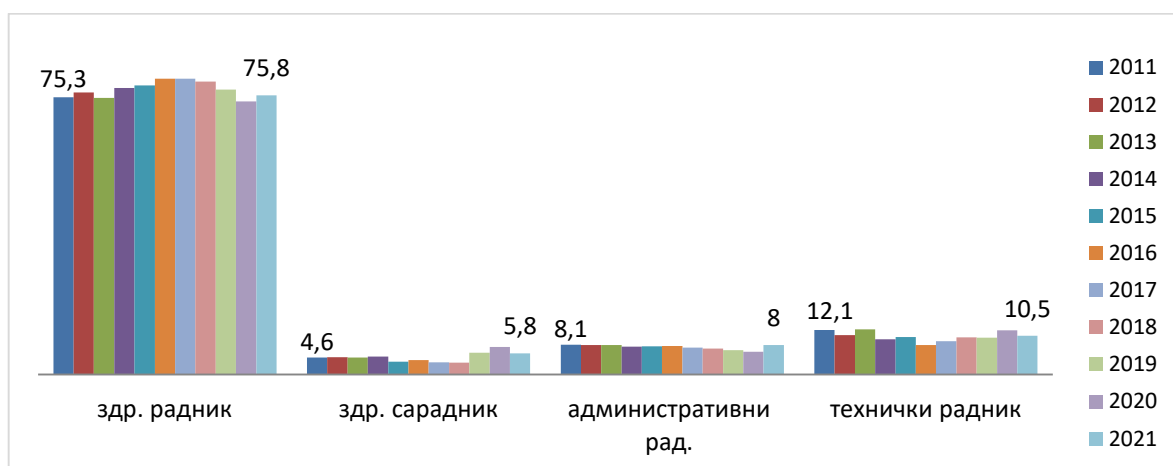
ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	млађи од 35 година		35 до 54 године		55 година и више година		СВЕГА	
	N	%	N	%	N	%	N	%
УКЦС	418	19.2	1235	56.9	519	23.9	2172	100.0
КБЦ „Др Д. Мишовић“	154	27.5	296	52.9	110	19.6	560	100.0
КБЦ „Звездара“	228	23.5	535	55.2	206	21.3	969	100.0
КБЦ „Земун“	168	26.5	328	51.7	138	21.8	634	100.0
КБЦ „Бежанијска коса“	30	13.8	149	68.3	39	17.9	218	100.0
ИКВБ „Дедиње“	54	29.7	102	56.0	26	14.3	182	100.0
ГАК „Народни фронт“	49	30.2	85	52.5	28	17.3	162	100.0
Универзитетска дечја клиника	92	29.5	173	55.4	47	15.1	312	100.0
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	44	27.3	84	52.2	33	20.5	161	100.0
Клиника за неурологију и псих.за децу и омладину	10	34.5	15	51.7	4	13.8	29	100.0
Институт за онкологију и радиологију Србије	148	31.6	231	49.3	90	19.2	469	100.0
Институт за ментално здравље	28	23.1	68	56.2	25	20.7	121	100.0
Институт за реуматологију	38	29.7	77	60.2	13	10.2	128	100.0
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	45	22.5	129	64.5	26	13.0	200	100.0
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	43	18.0	144	60.3	52	21.8	239	100.0
ИОХБ „Бањица“	102	26.2	224	57.4	64	16.4	390	100.0
Институт за неонатологију	24	20.9	66	57.4	25	21.7	115	100.0
СБ за интерне болести Младеновац	23	29.9	36	46.8	18	23.4	77	100.0
СБ за болести зависности	21	23.9	38	43.2	29	33.0	88	100.0
Институт за рехабилитацију	18	11.5	85	54.1	54	34.4	157	100.0
Клиника за рехабилитацију „Др М. Зотовић“	31	20.4	94	61.8	27	17.8	152	100.0
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	4	3.6	88	79.3	19	17.1	111	100.0
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	13	12.0	62	57.4	33	30.6	108	100.0
Завод за психофиз. поремећаје и говорну патологију	3	6.5	37	80.4	6	13.0	46	100.0
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	20	30.3	36	54.5	10	15.2	66	100.0
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	7	11.7	30	50.0	23	38.3	60	100.0
<b>УКУПНО</b>	<b>1815</b>	<b>22.9</b>	<b>4447</b>	<b>56.1</b>	<b>1664</b>	<b>21.0</b>	<b>7926</b>	<b>100.0</b>



Највећи проценат испитаника млађих од 35 година, уколико се изузме Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину, где је укупан број испитаника свега 29, био је у Институту за онкологију и радиологију Србије (31,6%), као и у Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“ (30,2%) и Специјалној болници за ендемску нефропатију (30,3%), док је највећи проценат најстаријих испитаника био у Институту за медицину рада Србије „Др Драгомир Карајовић“ (38,3%) и Институту за рехабилитацију 34,4%, (Табела 3). Установљена је статистички значајна разлика између болница у односу на старост анкетираних радника ( $\chi^2= 228,457$ ,  $DF=50$ ,  $p<0,01$ ).

Структура испитаника у односу на занимање слична је као и претходних година. Уколико се изузме 287 испитаника (3,5%) који нису одговорили на питање о занимању, и у 2021. години највише су били заступљени здравствени радници, 5.947 или три четвртине од укупног броја (Графикон 4). Техничких радника било је 821 (10,5%), административних радника 628 (8%), а најмање је било здравствених сарадника (454 или 5,8%).

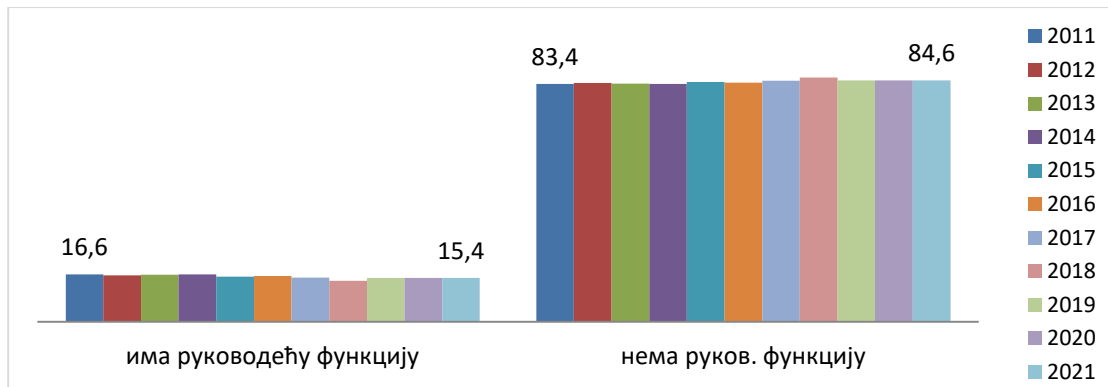
Графикон 4. Структура испитаника према занимању, 2011-2021. године (%)



У категорији здравствених радника највише су биле заступљене медицинске сестре (4.537), затим доктори медицине (1.324), док је доктора стоматологије било само 8 (Табела 4).

Руководећу функцију имало је 1.170 (14,6%) испитаника, односно 15,4% испитаника који су одговорили на ово питање (Графикон 5). На ово питање није одговорило 515 испитаника или 6,3% од укупног броја анкетираних. Структура испитаника у односу на руководећу функцију у потпуности одговара структури од претходне године.

Графикон 5. Структура испитаника у односу на руководећу функцију, 2011-2021. године (%)



Табела 4. Занимање испитаника по здравственим установама, 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Лекар		Стоматолог		фармацеут		Медицинске сестре		Здравствени сарадник		Административни радник		Технички радник		СВЕГА	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
УКЦС	342	15.8	3	0.1	28	1.3	1258	58.3	95	4.4	267	12.4	166	7.7	2159	100.0
КБЦ „Др Д. Мишовић“	77	13.8	0	.	10	1.8	339	61.0	21	3.8	24	4.3	85	15.3	556	100.0
КБЦ „Звездара“	178	18.8	2	0.2	6	0.6	559	59.1	51	5.4	43	4.5	107	11.3	946	100.0
КБЦ „Земун“	136	21.5	0		3	0.5	347	54.7	18	2.8	43	6.8	87	13.7	634	100.0
КБЦ „Бежанијска коса“	16	7.5	1	0.5	0		169	79.0	4	1.9	17	7.9	7	3.3	214	100.0
ИКВБ „Дедиње“	39	21.2	0		0		107	58.2	4	2.2	27	14.7	7	3.8	184	100.0
ГАК „Народни фронт“	29	17.8	0		2	1.2	109	66.9	5	3.1	3	1.8	15	9.2	163	100.0
Универзитетска дечја клин.	53	16.9	0		3	1.0	203	64.6	17	5.4	10	3.2	28	8.9	314	100.0
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	20	12.5	0		4	2.5	105	65.6	14	8.8	12	7.5	5	3.1	160	100.0
Клиника за неурологију и психиј. за децу и омладину	6	20.7	0		0		12	41.4	5	17.2	4	13.8	2	6.9	29	100.0
Институт за онкологију и радиологију Србије	84	18.3	0		5	1.1	281	61.1	31	6.7	12	2.6	47	10.2	460	100.0
Инст. за ментално здравље	32	26.7	0		0		65	54.2	18	15.0	4	3.3	1	0.8	120	100.0
Институт за реуматологију	34	26.0	0		2	1.5	79	60.3	8	6.1	6	4.6	2	1.5	131	100.0
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	31	16.0	0		4	2.1	115	59.3	4	2.1	9	4.6	31	16.0	194	100.0
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	35	14.5	0		1	0.4	123	50.8	19	7.9	23	9.5	41	16.9	242	100.0
ИОХБ „Бањица“	73	18.5	0		5	1.3	213	54.1	18	4.6	33	8.4	52	13.2	394	100.0
Институт за неонатологију	14	12.7	0		0		70	63.6	3	2.7	10	9.1	13	11.8	110	100.0
СБ за интерне болести	17	23.9	0		1	1.4	41	57.7	1	1.4	1	1.4	10	14.1	71	100.0
СБ за болести зависности	14	16.1	0		1	1.1	40	46.0	12	13.8	8	9.2	12	13.8	87	100.0
Институт за рехабилитацију	20	13.1	0		0		64	41.8	15	9.8	22	14.4	32	20.9	153	100.0
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	19	12.8	0		2	1.4	79	53.4	20	13.5	17	11.5	11	7.4	148	100.0
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	16	15.2	0		0		48	45.7	14	13.3	6	5.7	21	20.0	105	100.0
СБ за ортопедску протетику	12	11.2	0		0		45	42.1	13	12.1	19	17.8	18	16.8	107	100.0
Завод за психофиз. поремећаје и говорну пат.	4	8.7	2	4.3	0		10	21.7	25	54.3	2	4.3	3	6.5	46	100.0
СБ за ендемску нефропатију	10	16.1	0		0		34	54.8	5	8.1	2	3.2	11	17.7	62	100.0
Инс. за медиц. рада Србије	13	21.3	0		1	1.6	22	36.1	14	23.0	4	6.6	7	11.5	61	100.0
<b>УКУПНО</b>	<b>1324</b>	<b>16.9</b>	<b>8</b>	<b>0.1</b>	<b>78</b>	<b>1.0</b>	<b>4537</b>	<b>57.8</b>	<b>454</b>	<b>5.8</b>	<b>628</b>	<b>8.0</b>	<b>821</b>	<b>10.5</b>	<b>7850</b>	<b>100.0</b>

Најмање запослених са руководећом функцијом је било у ГАК „Народни фронт“ (8,6%) и Институту за ортопедију Бањица (9,1%), а највише у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (29,7%) и Специјалној болници за болести зависности, 24,4% (Табела 5). Установљена је статистички значајна разлика у структури испитаника према руководећој функцији између различитих болница ( $\chi^2=72,904$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ).

Табела 5. Структура испитаника према руководећој функцији по здравственим установама, 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Има руководећу функцију		Нема руководећу функцију		СВЕГА	
	N	%	N	%	N	%
УКЦС	318	15.6	1721	84.4	2039	100.0
КБЦ „Др Д. Мишовић“	85	15.5	465	84.5	550	100.0
КБЦ „Звездара“	146	15.8	777	84.2	923	100.0
КБЦ „Земун“	107	17.8	495	82.2	602	100.0
КБЦ „Бежанијска коса“	63	29.7	149	70.3	212	100.0
ИКВБ „Дедиње“	19	10.3	165	89.7	184	100.0
ГАК „Народни фронт“	13	8.6	138	91.4	151	100.0
Универзитетска дечја клиника	42	13.9	260	86.1	302	100.0
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	24	15.5	131	84.5	155	100.0
Клиника за неурологију и псих. за децу и омладину	3	10.3	26	89.7	29	100.0
Институт за онкологију и радиологију Србије	75	16.9	370	83.1	445	100.0
Институт за ментално здравље	22	18.6	96	81.4	118	100.0
Институт за реуматологију	19	14.4	113	85.6	132	100.0
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	24	12.1	175	87.9	199	100.0
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	31	13.3	202	86.7	233	100.0
ИОХБ „Бањица“	35	9.1	349	90.9	384	100.0
Институт за неонатологију	14	12.4	99	87.6	113	100.0
СБ за интерне болести Младеновац	8	10.3	70	89.7	78	100.0
СБ за болести зависности	21	24.4	65	75.6	86	100.0
Институт за рехабилитацију	19	12.8	130	87.2	149	100.0
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	26	17.9	119	82.1	145	100.0
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	15	13.2	99	86.8	114	100.0
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	17	15.9	90	84.1	107	100.0
Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну пат.	5	10.9	41	89.1	46	100.0
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	9	13.8	56	86.2	65	100.0
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	10	16.4	51	83.6	61	100.0
<b>УКУПНО</b>	<b>1170</b>	<b>15.4</b>	<b>6452</b>	<b>84.6</b>	<b>7622</b>	<b>100.0</b>

У односу на занимање испитаника, највише запослених са руководећом функцијом је било у категорији здравствених радника (17,2%), затим међу здравственим сарадницима (11,2%), а најмање у категорији техничких радника, 5,7% (Графикон 6). Разлика у заступљености руководеће функције у односу на занимање је статистички значајна ( $\chi^2= 72,078$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ).

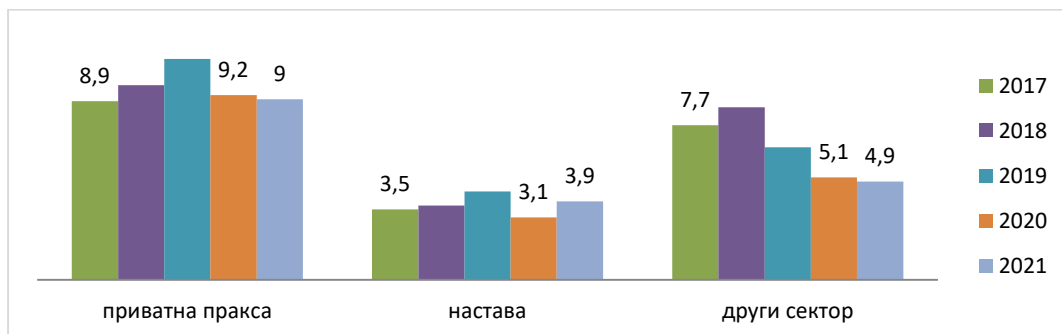
Више од четвртине анкетираних лекара је имало руководећу функцију (27,6%), док је од 8 доктора стоматологије 2 изјавило да има руководећу функцију, а од 78 магистара фармације 26 или 34,2% је изјавило исто. Знатно мање руководећег кадра је било међу медицинским сестрама (13,8%). Разлика у заступљености руководеће функције код лекара и медицинских сестара је статистички значајна ( $p<0,01$ ).

Графикон 6. Процент запослених који имају руководећу функцију, према занимању



На питање које се односи на обављање и других послова поред оних које запослени обављају у својим установама, највише испитаника изјавило је да ради у приватној пракси (9%), затим у другом сектору (4,9%), док у настави ради 3,9% испитаника (Графикон 7). У односу на претходне године, смањило се удео запослених који имају додатни посао, како у приватној пракси, тако и у другом сектору.

Графикон 7. Процент испитаника који обављају и друге послове поред оних које обављају у својим установама, 2017-2021. године (%)



Највећи проценат запослених се изјаснио да ради у настави у Специјалној болници за рехабилитацију и ортопедску протетику (9,2%) и Универзитетској дечјој клиници (8,4%), док у три болнице, Специјалној болници за интерне болести Младеновац, Институту за неонатологију и Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију, није било запослених који су изјавили да раде у настави. Запослених који су изјавили да раде у приватној пракси било је највише у Универзитетској дечјој клиници (17,1%), а затим и у Клиници за неурологију и психијатрију за децу и омладину (16,7%) и Институту за ортопедију Бањица (14,2%). Најмање запослених са додатним послом у приватној пракси је било у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (2,7%). У неком другом сектору ради највише запослених у Специјалној болници за цереброваскуларне болести „Свети Сава“ (11,7%) и Специјалној болници за рехабилитацију и ортопедску протетику (9,2%). У Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“ и Клиници за неурологију и психијатрију за децу и омладину према изјавама испитаника, није било оних који су радили у сектору ван здравствене заштите (Табела 6). У три болнице (Институту за здравствену заштиту мајке и детета Србије, Институту за реуматологију и Институту за рехабилитацију) није било испитаника који су изјавили да обављају и неки други посао поред посла у болници, па се поставља питање тачности уноса података у Сервис јавног здравља у овим установама.

Табела 6. Обављање послова поред посла у здравственој установи, 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	У настави		У приватом сектору		У другом сектору		УКУПНО запослених
	n	%	n	%	n	%	
КЦС	151	6.8	172	7.7	95	4.2	2236
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	14	2.4	52	9.0	41	7.1	575
КБЦ „Звездара“	35	3.6	102	10.4	53	5.4	977
КБЦ „Земун“	11	1.7	65	10.3	38	6.0	634
КБЦ „Бежанијска коса“	2	0.9	6	2.7	6	2.7	219
ИКВБ „Дедиње“	5	2.7	16	8.7	3	1.6	184
ГАК „Народни фронт“	8	4.7	20	11.8		0.0	170
Универзитетска дечја клиника	27	8.4	55	17.1	19	5.9	322
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије		0.0		0.0		0.0	166
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	2	6.7	5	16.7		0.0	30
Институт за онкологију и радиологију Србије	19	3.9	45	9.3	35	7.2	485
Институт за ментално здравље	7	5.6	12	9.6	5	4.0	125
Институт за реуматологију		0.0		0.0		0.0	134
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	4	1.9	24	11.7	24	11.7	206
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3	1.2	12	4.9	9	3.7	245
ИОХБ „Бањица“	7	1.7	58	14.2	20	4.9	408
Институт за неонатологију		0.0	10	8.1	7	5.6	124
СБ за интерне болести Младеновац		0.0	9	11.5	4	5.1	78
СБ за болести зависности	1	1.1	9	10.2	6	6.8	88
Институт за рехабилитацију		0.0		0.0		0.0	161
Клиника за рехабилитацију „Др М. Зотовић“	3	1.9	20	13.0	10	6.5	154
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3	2.4	17	13.4	7	5.5	127
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	10	9.2	6	5.5	10	9.2	109
Завод за психоф. поремећаје и говорну патологију		0.0	6	12.8	2	4.3	47
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	1	1.4	5	7.0	5	7.0	71
Институт за медицину рада Србије	2	3.2	4	6.5	3	4.8	62
<b>УКУПНО</b>	<b>315</b>	<b>3.9</b>	<b>730</b>	<b>9.0</b>	<b>402</b>	<b>4.9</b>	<b>8137</b>

У настави су највише ангажовани лекари, њих 216 или 16,3% од укупно 1.324 анкетираних лекара. Шест магистара фармације (7,7%) је изјавило да ради у настави. Петнаест здравствених сарадника (3,3%), 8 техничких радника (9,7%) и 59 медицинских сестара- техничара (1,3%) су навели да су ангажовани у настави.

У приватном сектору, поред посла у здравственој установи, ради 299 лекара (22,5% од укупног броја лекара), односно скоро сваки четврти, 2 стоматолога, 3 фармацеута (3,8%), 301 медицинска сестра- техничар (6,6%), 38 здравствених сарадника (8,4%), 13 административних радника (2,1%) и 55 техничких радника (6,7%).

У другим секторима највише раде технички радници (77 или 9,4%) и административни радници (35 или 5,6%). Исто је изјавило и 213 медицинских сестара- техничара (4,7%) и 44 лекара (3,3%). У сектору ван здравствене заштите ради 17 здравствених сарадника (3,4%), као и по један стоматолог и фармацеут.

## Задовољство запослених условима за рад

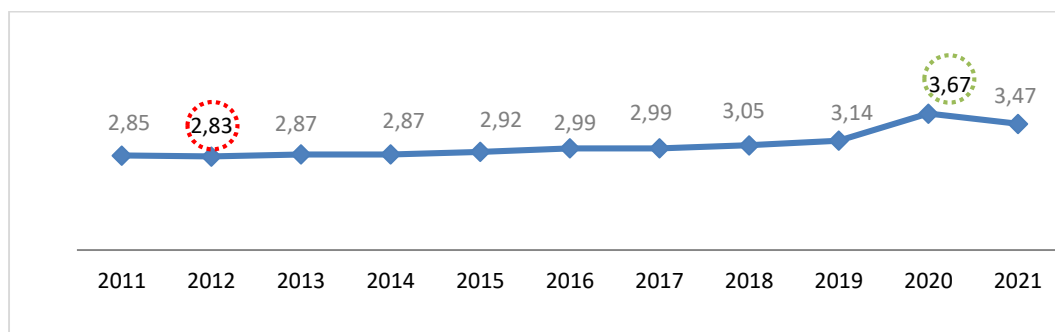
- Простор
- Опрема
- Распољиво време за рад
- Плата
- Руковођење и организација рада
- Могућности за професионални развој/континуирану едукацију
- Аутономија у обављању посла

Услови рада у болници испитивани су кроз пет питања, која се односе на опрему, простор, расположиво време за обављање посла, плату и руковођење и организацију рада у установи. У овом поглављу обрађено је и задовољство запослених аутономијом у раду као и могућностима за професионални развој/континуирану едукацију.

### Опрема за рад

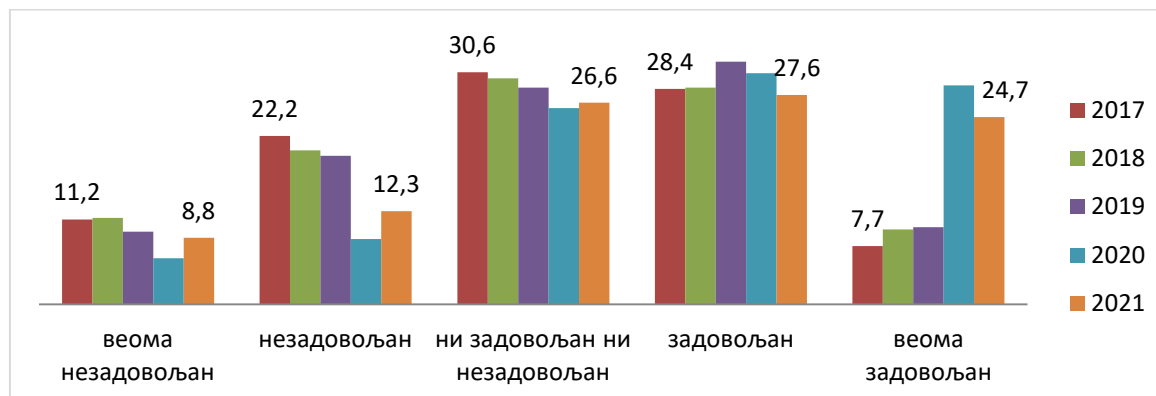
Посматрајући просечну оцену задовољства запослених адекватношћу опреме за рад у болницама приметан је константан пораст просечне оцене у посматраном периоду (са 2,85 у 2011. години на 3,47 у 2021. години), (Графикон 8). Анализа тренда за период 2011-2019. године, указала је на статистички значајан пораст задовољства овим аспектом посла ( $b=0,036$ ;  $\beta=0,953$ ,  $p<0,001$ ). Уколико се посматрају и 2020. и 2021. година, односно период пандемије, задржава се статистички значајан растући тренд ( $b=0,070$ ;  $\beta=0,850$ ,  $p=0,001$ ).

Графикон 8. Задовољство запослених адекватношћу опреме у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2011-2021. године



Адекватношћу опреме за рад у служби, међу запосленим који су одговорили на ово питање и који су сматрали да се оно односи на њих, задовољно је 52,3% запослених, ни задовољних ни незадовољних је било 26,6%, а незадовољних 21,1% (Графикон 9). Међу анкетираним који су одговорили на ово питање, удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 0,7%.

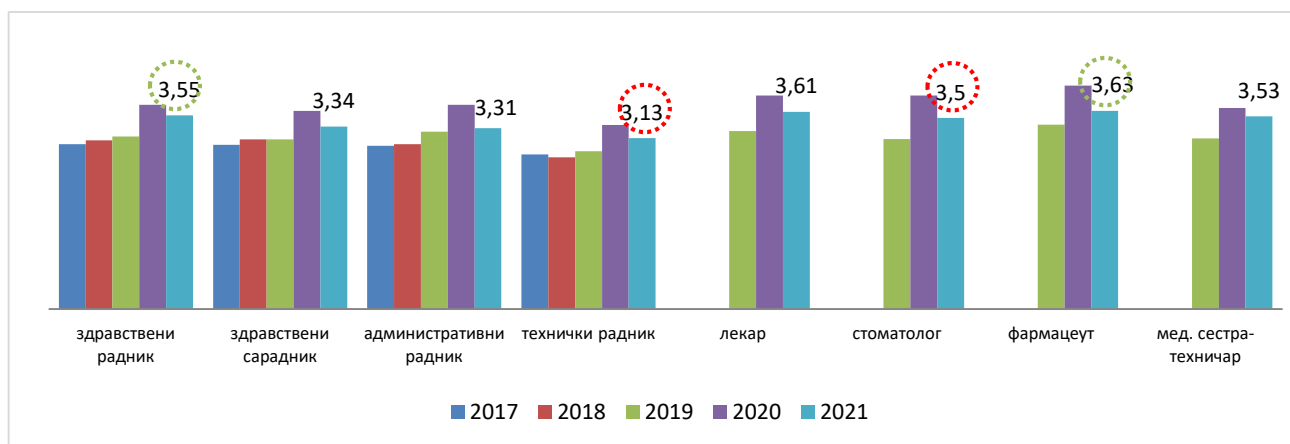
Графикон 9. Мишљење запослених о адекватности опреме у служби, 2017-2021. године (%)



Посматрано према профилима запослених, опремом за рад најзадовољнији су здравствени радници (просечна оцена задовољства 3,55), док су технички радници најмање задовољни (3,13) (Графикон 10). Разлика у задовољству запослених адекватношћу опреме за рад у односу на занимање је статистички значајна ( $F=34,211$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). У односу на период пре пандемије, просечна оцена је порасла код запослених свих профила.

Код здравствених радника, опремом за рад су најзадовољнији фармацеути (3,63) и доктори медицине (3,61), док су мање задовољне медицинске сестре – техничари и доктори стоматологије.

Графикон 10. Задовољство запослених адекватношћу опреме за рад исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године



Опремом за рад су најзадовољнији запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (просечна оцена 4,96), Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,83) и Институту за ментално здравље (4,23), а најмање задовољни запослени у Специјалној болници за интерне болести Младеновац, 2,65, (Слика 1). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника опремом између различитих болница ( $F=49,425$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). У Табели 7 приказане су просечне оцене задовољства запослених опремом за рад у свим болницама.

Слика 1. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни опремом за рад и просечне оцене

Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,96
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,83
Институт за ментално здравље	4,23
Специјална болница за болести зависности	4,10
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	4,0

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
Специјална болница за интерне болести Младеновац	2,65
КБЦ „Земун“	2,92
Клиника за рехабилитацију „Др М. Зотовић“	2,99

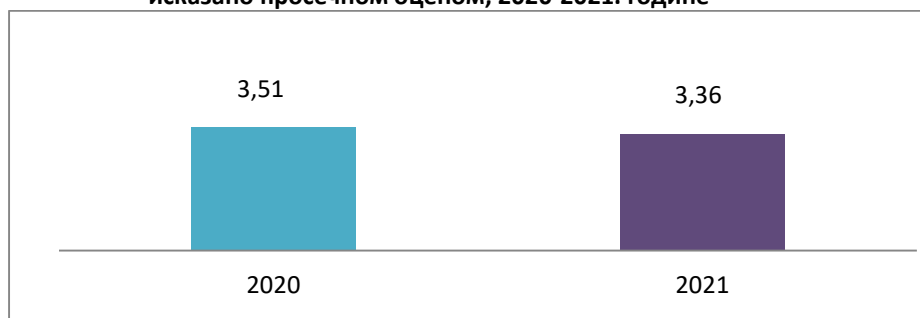


Анализом тренда задовољства адекватношћу опреме за рад у периоду од 2011. до 2021. године у свакој појединачној здравственој установи (укупно 19 установа које су континуирано спроводиле анкету) утврђено је да у већини болница постоји тренд раста, при чему је статистичка значајност тренда утврђена у 10 болница (КБЦ „Бежанијска коса“, Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, ГАК „Народни фронт“, Универзитетска дечја клиника, Институт за онкологију и радиологију Србије, Институт за ментално здравље, Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“, Институт за ортопедско-хируршке болести „Бањица“, Специјална болница за рехабилитацију и протетику и Специјална болница за церебралну парализу и развојну неурологију). У 7 болница бележи се растући тренд без статистичке значајности. У две болнице, Специјалној болници за цереброваскуларне болести „Свети Сава“ и Специјалној болници за интерне болести Младеновац бележи се опадајући тренд задовољства, али без статистичке значајности.

### Простор

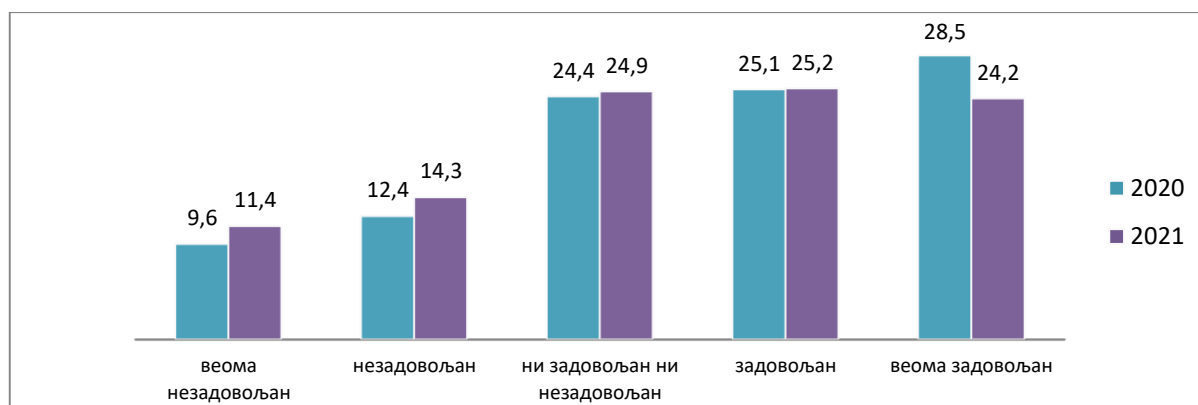
Од 2020. године могуће је сагледати задовољство запослених адекватношћу простора за рад у болницама. Просечна оцена задовољства овим аспектом посла била је 3,36 у 2021. години (графикон 11).

**Графикон 11. Задовољство запослених у болницама у Београду простором за рад исказано просечном оценом, 2020-2021. године**



Адекватношћу простора за рад, међу запосленим који су одговорили на ово питање и који су сматрали да се оно односи на њих, задовољно је 49,4% запослених, ни задовољних ни незадовољних је било 24,9%, а незадовољних 25,7% (Графикон 12). Међу анкетираним који су одговорили на ово питање, удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 0,4%.

**Графикон 12. Мишљење запослених о адекватности простора за рад, 2020. и 2021. године (%)**



Посматрано према профилима запослених, простором за рад најзадовољнији су здравствени радници (просечна оцена задовољства 3,40), док су здравствени сарадници најмање задовољни, 3,26 (Графикон 13). Разлика у задовољству запослених адекватношћу простора за рад у односу на занимање је статистички значајна ( $F=3,329$ ,  $DF=3$ ,  $p=0,019$ ).

Код здравствених радника, простором за рад су најзадовољнији стоматолози (3,5) и лекари (3,48), док су најнезадовољније медицинске сестре – техничари (3,37).

**Графикон 13. Задовољство запослених адекватношћу простора за рад исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2020. и 2021. године**



Простором за рад су најзадовољнији запослени у Клиничко-болничком центру „Бежанијска коса“ (просечна оцена 4,97), а најмање задовољни запослени у Специјалној болници за интерне болести Младеновац (Слика 2). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника простором за рад између различитих болница ( $F=56,769$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). У Табели 7 приказана је просечна оцена задовољства запослених простором за рад у свим болницама.

Слика 2. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни простором за рад и просечне оцене

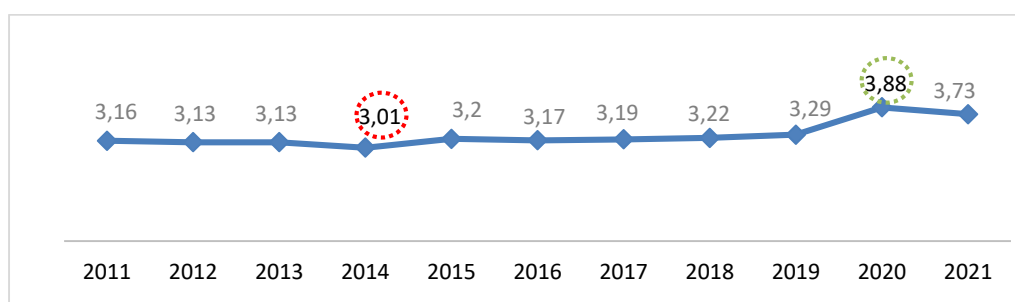
Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,97
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,56
Институт за ментално здравље	4,14
Институт за реуматологију	4,11

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
Специјална болница за интерне болести Младеновац	2,53
КБЦ „Земун“	2,85
Универзитетска дечја клиника	2,86
ГАК „Народни фронт“	2,89
Институт за онкологију и радиологију Србије	2,97

### Расположиво време за рад

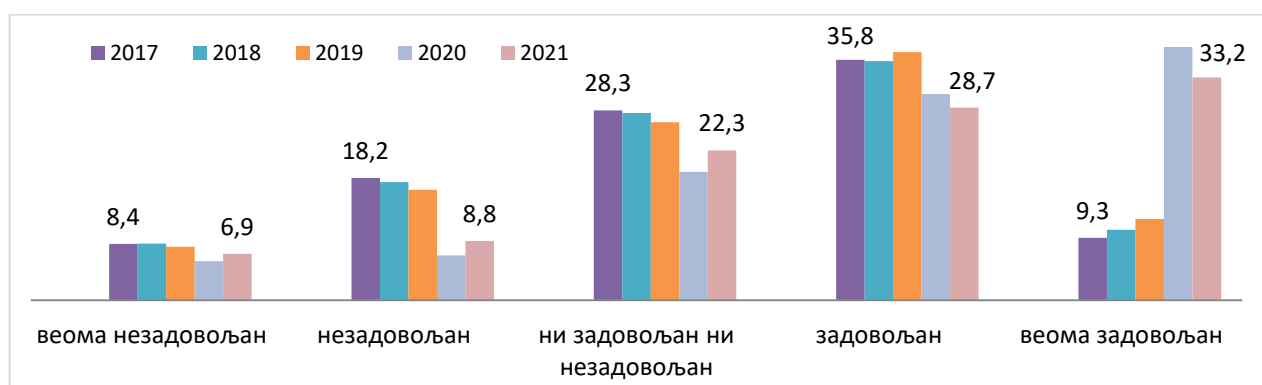
Просечна оцена задовољства запослених радника у београдским болницама расположивим временом за рад је у 2021. години износила 3,73, што је највише у последњих десет година, изузимајући 2020. годину када нису све болнице учествовале у анкети (Графикон 14). Просечна оцена задовољства запослених расположивим временом за обављање задатих послова, у периоду 2011-2019, показује растући тренд, који није статистички значајан ( $b=0,018$ ;  $\beta=0,637$ ,  $p=0,065$ ). Када се укључе и 2020. и 2021. година, односно период пандемије, овај растући тренд је статистички значајан ( $b=0,061$ ;  $\beta=0,755$ ,  $p=0,007$ ).

**Графикон 14. Задовољство запослених у болницама у Београду расположивим временом за обављање задатих послова исказано просечном оценом, 2011-2021. године**



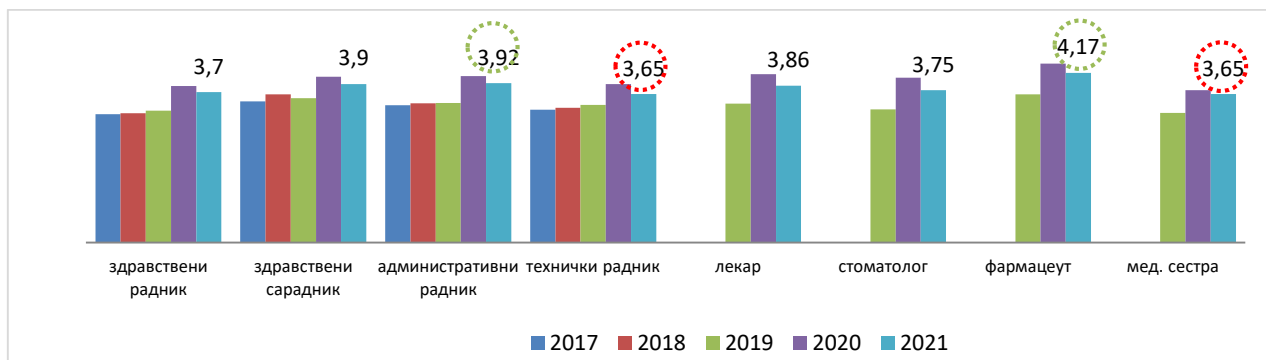
Расположивим временом за рад задовољно је 61,9% запослених, ни задовољних ни незадовољних ни било 22,3%, а незадовољних 15,7% запослених (Графикон 15). Међу анкетираним који су одговорили на ово питање, удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 0,5%.

**Графикон 15. Задовољство запослених расположивим радним временом за обављање задатих послова, 2017-2021. године (%)**



Постоји статистички значајна разлика у задовољству запослених расположивим временом за рад у односу на занимање ( $F=10,357$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). Највећом просечном оценом задовољство овим аспектом посла оценили су административни радници (3,92), а најмањом технички радници, 3,65 (Графикон 16). Међу здравственим радницима, расположивим временом за рад су најзадовољнији фармацеути (4,17) и лекари (3,86), а најмање су задовољне медицинске сестре- техничари (3,65). Уочава се да је задовољство овим аспектом посла код запослених свих занимања веће у време пандемије, у односу на претходне године.

Графикон 16. Задовољство запослених расположивим временом за обављање задатих послова исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године



Расположивим временом за рад су најзадовољнији запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,97), а најмање задовољни запослени у КБЦ „Земун“, 3,19, (Слика 3). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника расположивим временом за рад између различитих болница ( $F=35,756$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). У Табели 7 приказана је просечна оцена задовољства запослених овим аспектом посла у свим болницама. У периоду 2011-2021. године у свих 19 болница које су континуирано спроводиле анкету, се бележи растући тренд задовољства расположивим временом за рад, који је статистички значајан у 14 установа (КБЦ „Бежанијска коса“, Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, Универзитетска дечја клиника, Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије, Институт за ментално здравље, Институт за онкологију и радиологију Србије, Институт за ортопедско- хируршке болести „Бањица“, Институт за неонатологију, Институт за рехабилитацију, Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“, Специјална болница за рехабилитацију и ортопедску протетику, Специјална болница за церебралну парализу и развојну неурологију, Специјална болница за болести зависности и Специјална болница за ендемску нефропатију), док је у 5 болница растући тренд без статистичке значајности.

Слика 3. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни расположивим временом за рад и просечне оцене

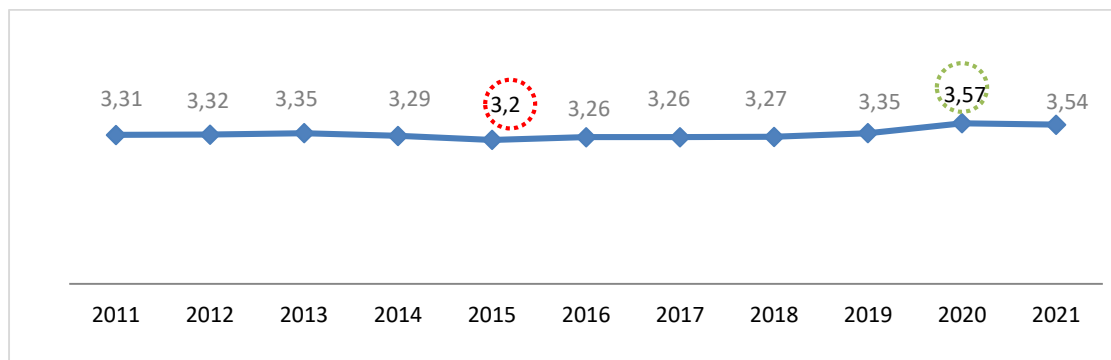
Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,97
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,76
Специјална болница за болести зависности	4,55
Институт за ментално здравље	4,35

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Земун“	3,19
ГАК „Народни фронт“	3,32
Универзитетска дечја клиника	3,37
Специјална болница за интерне болести Младеновац	3,37

### Аутономија у обављању посла

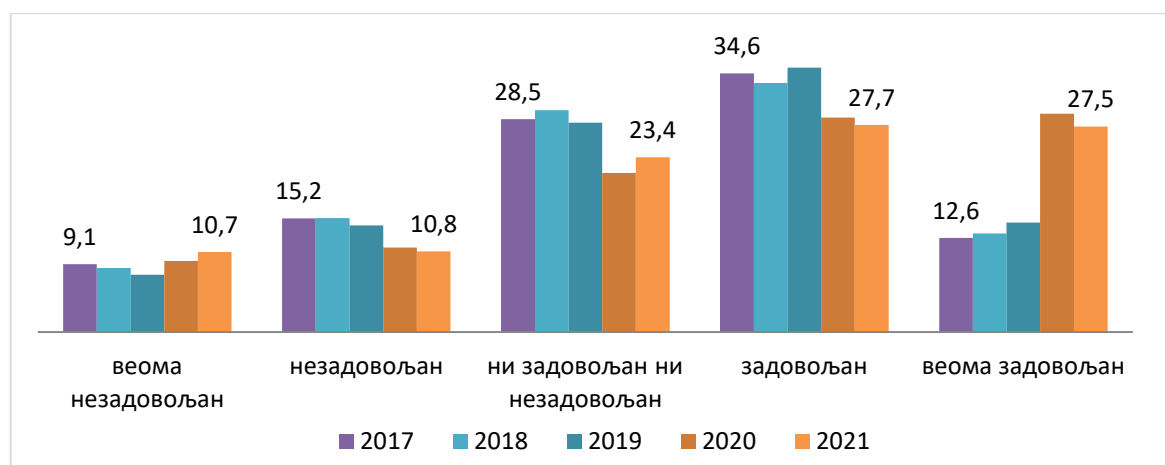
Просечна оцена задовољства запослених радника у београдским болницама аутономијом у обављању посла је у 2021. години износила 3,54 што је, уз претходну годину, највиша оцена у посматраном периоду (Графикон 17). Просечна оцена задовољства запослених аутономијом у обављању посла, у периоду 2011-2019, показује опадајући тренд, који није статистички значајан ( $b=-0,003$ ;  $\beta=-0,188$ ,  $p=0,628$ ). Када се укључе 2020. и 2021. година, тренд мења смер у растући, али без статистичке значајности ( $p=0,070$ ).

**Графикон 17. Задовољство запослених аутономијом у обављању посла у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2011-2021. године**



Аутономијом у обављању посла задовољно је 55,2% запослених, незадовољних је 23,4%, а ни задовољних ни незадовољних 21,5% (Графикон 18). Удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 1,4%.

**Графикон 18. Задовољство запослених аутономијом у обављању посла, 2017-2021. године (%)**

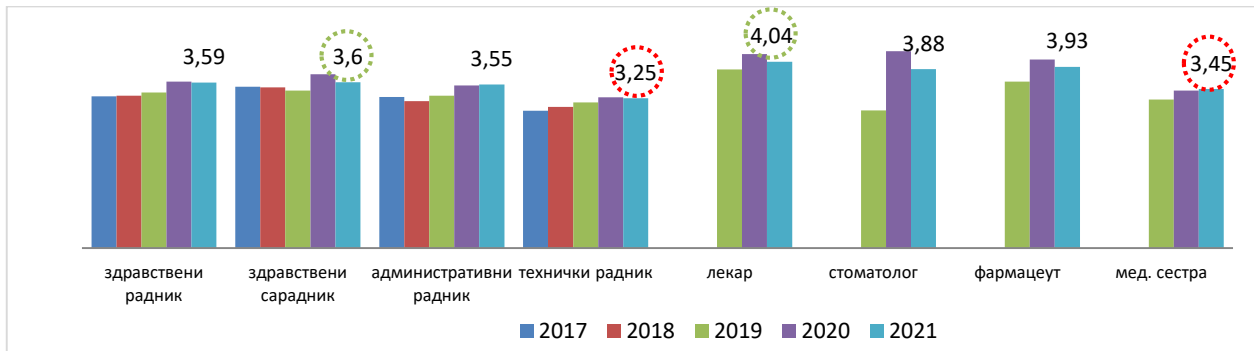


Аутономијом у обављању посла најзадовољнији су здравствени сарадници (3,6), док су најмање задовољни технички радници (3,25), (Графикон 19). Разлика у задовољству запослених овим аспектом посла између запослених различитих профила је статистички значајна ( $F=16,464$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). У односу на период пре пандемије, повећано је задовољство запослених свих профила.

Међу здравственим радницима, лекари су најзадовољнији аутономијом у обављању посла, а затим фармацеути, док су знатно мање задовољне медицинске сестре- техничари.

Аутономијом у обављању посла су најзадовољнији запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,96), а најмање задовољни запослени у Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“, 2,98, (Слика 4). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника аутономијом у обављању посла између различитих болница ( $F=28,187$ ,  $DF=18$ ,  $p<0,01$ ). У Табели 7 приказана је просечна оцена задовољства запослених овим аспектом посла у свим болницама.

Графикон 19. Задовољство запослених аутономијом у обављању посла исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године



У периоду 2011-2021. године у четири болнице се бележи опадајући тренд задовољства запослених аутономијом у обављању посла (ГАК „Народни фронт“, Клиника за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, Институт за неонатологију и Специјална болница за интерне болести Младеновац), међутим, статистичка значајност тренда је утврђена само у болници у Младеновцу. У преосталих 15 болница запажа се растући тренд задовољства овим аспектом посла, при чему се статистичка значајност тренда бележи у шест болница (КБЦ „Бежанијска коса“, Универзитетска дечја клиника, Институт за ментално здравље, Институт за ортопедију Бањица, Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ и Специјална болница за рехабилитацију и ортопедску протетику).

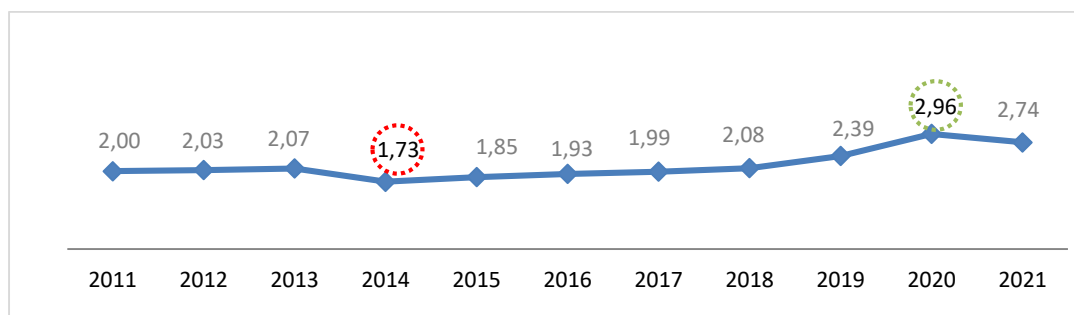
Слика 4. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни аутономијом у обављању посла и просечне оцене

Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,96
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,82
Институт за ментално здравље	4,11
Специјална болница за болести зависности	4,02

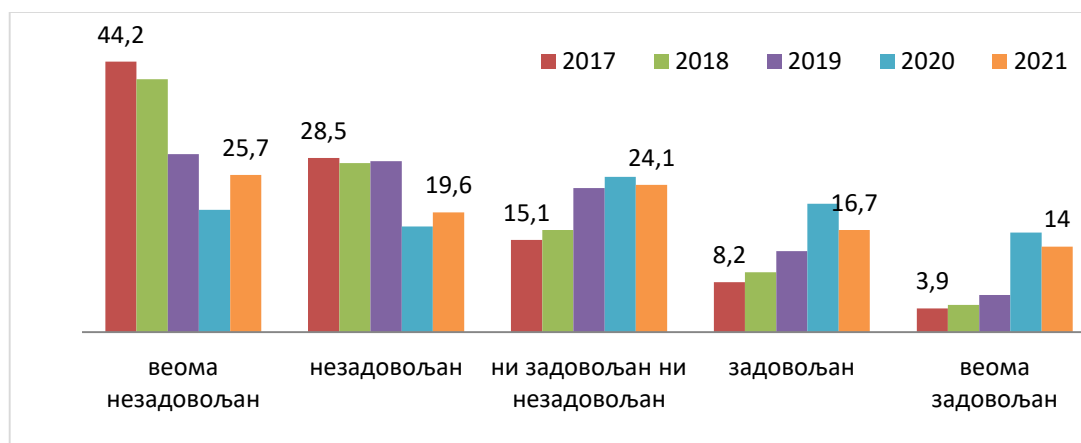
Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
ГАК „Народни фронт“	2,88
КБЦ „Земун“	2,98
Специјална болница за интерне болести Младеновац	3,05
Институ за медицину рада Србије	3,12

### Финансијска надокнада за рад

Запослени у београдским болницама су најмање задовољни финансијском надокнадом за рад (платом). Просечна оцена задовољства запослених платом је у 2021. години износила 2,74 и, уз 2020. годину, највећа је у посматраном периоду (Графикон 20). Просечна оцена задовољства запослених платом, у периоду 2011-2019. године, показује растући тренд, који није статистички значајан ( $b=0,108$ ;  $\beta=0,616$ ,  $p=0,058$ ). Када се укључе 2020. и 2021. година, растући тренд постаје статистички значајан ( $b=0,084$ ;  $\beta=0,730$ ,  $p=0,011$ ).

**Графикон 20. Задовољство запослених платом у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2011-2021. године**


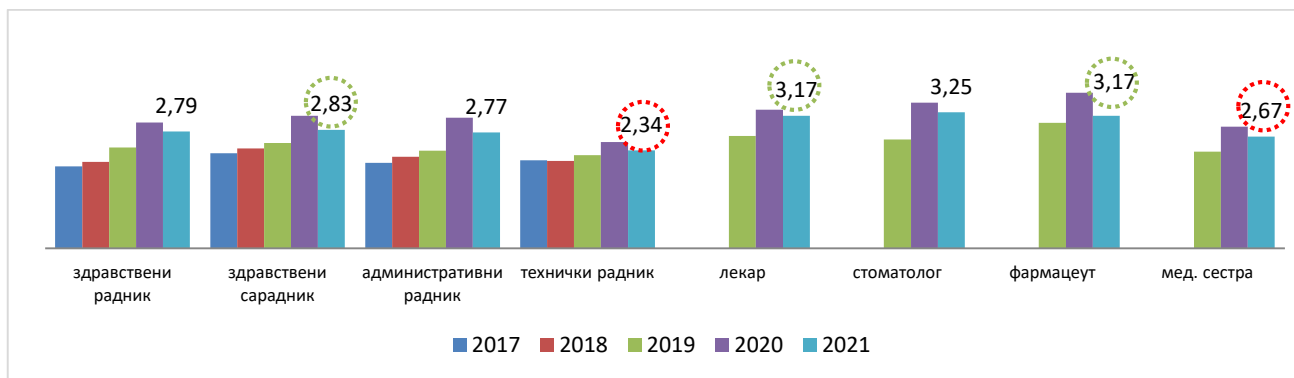
Платом је задовољно 30,7% запослених, 45,3% је незадовољних, док је ни задовољан ни незадовољан био сваки четврти запослени од 7.991 испитаника који су одговорили на ово питање. У посматраном периоду запажа се пораст задовољства овим аспектом посла, при чему се у годинама пандемије бележи највећи проценат запослених који су задовољни финансијском надокнадом за рад и најмањи проценат незадовољних (Графикон 21).

**Графикон 21. Задовољство запослених платом, 2017-2021. године (%)**


Постоји статистички значајна разлика у задовољству запослених финансијском надокнадом за рад у односу на занимање ( $F=25,358$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). Највећом просечном оценом задовољство овим аспектом посла оценили су здравствени сарадници 2,83, а најмањом технички радници, 2,34 (Графикон 22). У односу на период пре пандемије, повећано је задовољство платом у оквиру свих кадровских профила у здравственим установама.

Међу здравственим радницима, платом су најзадовољнији фармацеути и лекари, а најмање су задовољне медицинске сестре.

Графикон 22. Задовољство запослених платом исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године



Платом су најзадовољнији запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,91), а најмање задовољни запослени у Институту за неонатологију (2,23), (Слика 5). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника платом између различитих болница ( $F=59,296$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). У Табели 7 приказана је просечна оцена задовољства платом у свим болницама.

Слика 5. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни финансијском надокнадом за рад и просечне оцене

Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,91
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,59
Институт за ментално здравље	3,72

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
Институт за неонатологију	2,23
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	2,24
Универзитетска дечја клиника	2,29
КБЦ „Земун“	2,30
ГАК „Народни фронт“	2,31

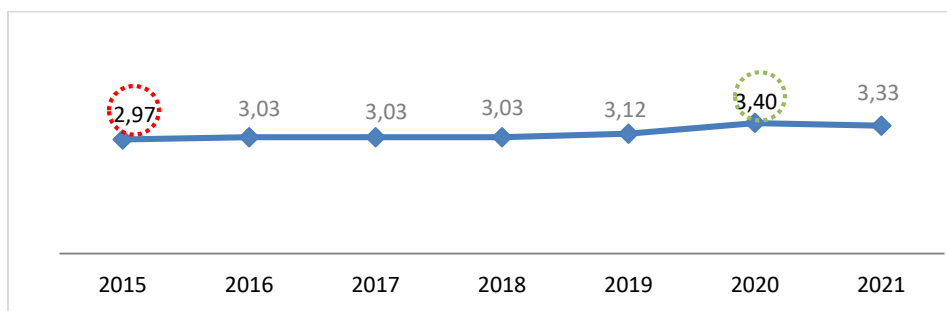
У периоду од 2011. до 2021. године у свих 19 болница које су континуирано вршиле испитивање задовољства бележи се тренд раста задовољства финансијском надокнадом за рад, при чему је статистичка значајност тренда утврђена у 14 болница (КБЦ „Бежанијска коса“, Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, ГАК „Народни фронт“, Универзитетска дечја клиника, Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије, Институт за онкологију и радиологију Србије, Институт за ментално здравље, Институт за ортопедско- хируршке болести „Бањица“, Институт за рехабилитацију, Институт за неонатологију, Специјална болница за цереброваскуларне болести „Свети Сава“, Специјална болница за церебралну парализу и развојну неурологију, Специјална болница за рехабилитацију и ортопедску протетику и Специјална болница за ендемску нефропатију).



### Руковођење и организација рада у установи

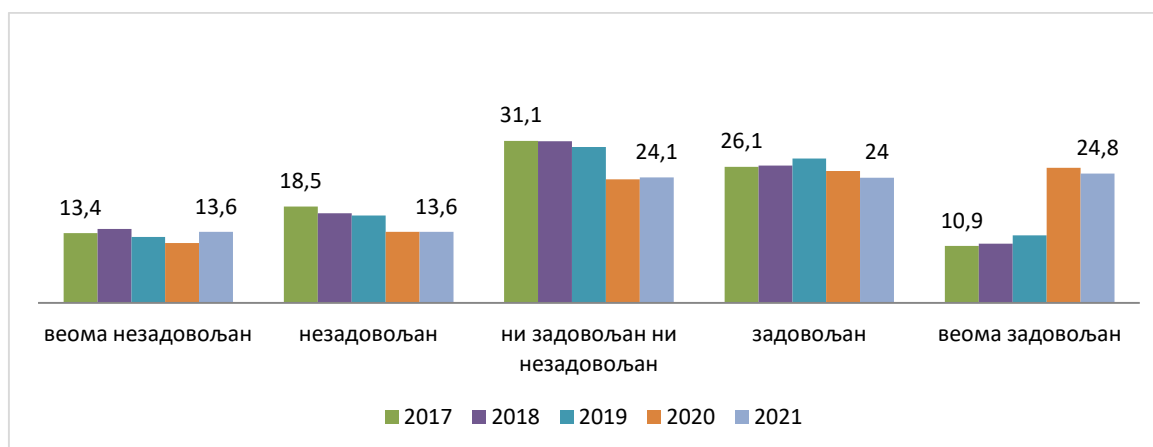
Запослени у београдским болницама су руковођење и организацију рада у установи у 2021. години оценили са просечном оценом 3,33, што је, уз 2021. годину, највиша вредност у посматраном периоду (Графикон 23). Просечна оцена задовољства запослених руковођењем и организацијом рада, у периоду 2015- 2019. године, показује статистички значајан растући тренд ( $b=0,030$ ;  $\beta=0,884$ ,  $p=0,047$ ), као и у периоду од 2015-2021. године ( $b=0,068$ ;  $\beta=0,879$ ,  $p=0,009$ ).

Графикон 23. Задовољство запослених у болницама у руковођењем и организацијом рада у установи исказано просечном оценом, 2015- 2021. године



Руковођењем и организацијом рада у установи, међу запосленим који су одговорили на ово питање и који су сматрали да се оно односи на њих, задовољно је 48,8% запослених, незадовољних је 27,2%, а ни задовољних ни незадовољних 24,1% (Графикон 24). Удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 1,6%.

Графикон 24. Задовољство запослених руковођењем и организацијом рада у установи, 2017-2021. године (%)



Овим аспектом посла, најзадовољнији су здравствени радници (3,38), док су најнезадовољнији технички радници са просечном оценом од 3,1 (Графикон 25). У односу на период пре пандемије, задовољство запослених свих профила је повећано. Разлика у просечним оценама задовољства руковођењем и организацијом рада у установи у односу на занимање је статистички значајна ( $F=11,236$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ).

Међу здравственим радницима, фармацеути су најзадовољнији руковођењем и организацијом рада у установи, док су медицинске сестре најмање задовољне.

Графикон 25. Задовољство запослених руковођењем и организацијом рада у установи, у зависности од занимања исказано просечном оценом, 2017-2021. године



Руковођењем и организацијом рада у установи су најзадовољнији запослени у Клиничко-болничком центру „Бежанијска коса“ (4,94) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,86), а најмање задовољни у Институту за неонатологију (2,59) и Специјалној болници за интерне болести Младеновац (Слика 6). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника руковођењем и организацијом рада у установи између различитих болница ( $F=41,828$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). У Табели 7 приказане су просечне оцене задовољства овим аспектом посла у свим болницама.

Анализа тренда у периоду од 2015. до 2021. године показала је присутан растући тренд задовољства руковођењем и организацијом рада у установи у 16 болница, од чега је статистичка значајност тренда утврђена у 4 болнице (Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, Институт за онкологију и радиологију Србије, Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину и Институт за ортопедију Бањица). У три болнице у којима је забележен опадајући тренд задовољства овим аспектом посла није утврђена његова статистичка значајност (Институт за неонатологију, Специјална болница за интерне болести Младеновац и Клиника за рехабилитацију „Др М. Зотовић“).

Слика 6. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни руковођењем и организацијом рада и просечне оцене

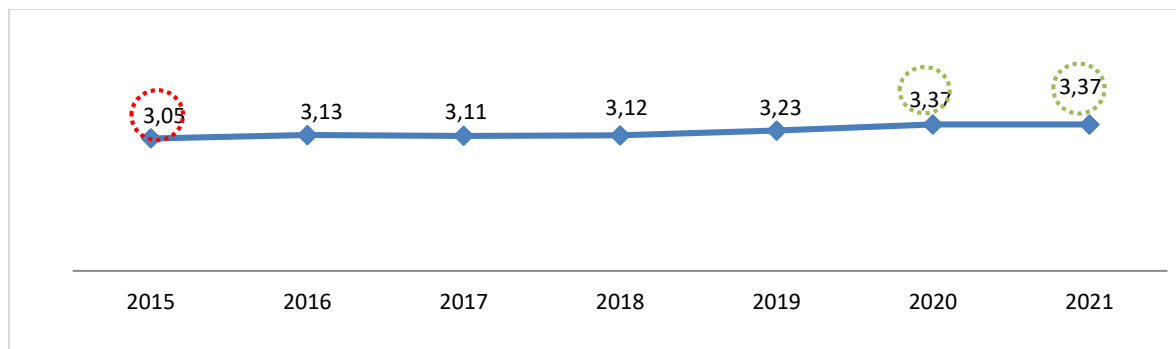
Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,94
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,86
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3,97
Институт за ментално здравље	3,92
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3,91

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
Институт за неонатологију	2,59
СБ за интерне болести Младеновац	2,65
Институт за медицину рада Србије	2,67
ГАК „Народни фронт“	2,72
КБЦ „Земун“	2,80

### Могућност за професионални развој / континуирану едукацију

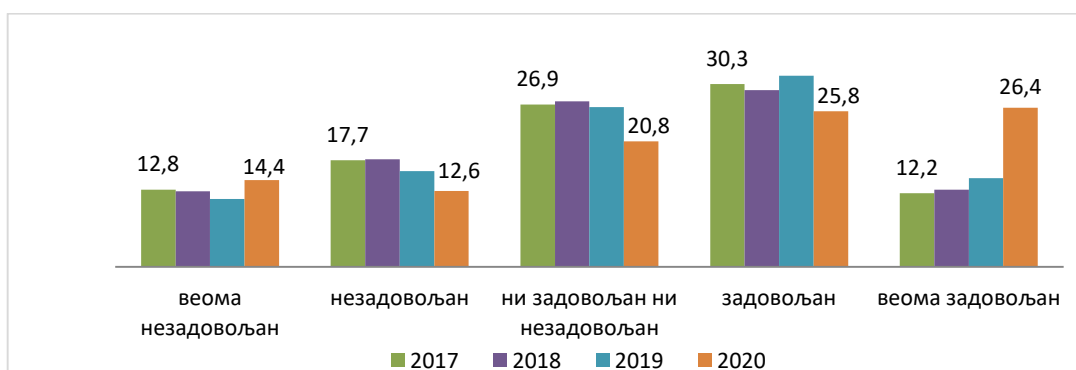
Запослени у београдским болницама су могућности за професионални развој/континуирану едукацију у установи у 2021. години оценили са просечном оценом 3,37, највише у свим годинама мерења (Графикон 26). Просечна оцена задовољства запослених овим аспектом посла, у периоду 2015-2019. године, показује растући тренд који није статистички значајан ( $b=0,035$ ;  $\beta=0,852$ ,  $p=0,067$ ). Када се укључе 2020. и 2021. година, растући тренд постаје статистички значајан ( $b=0,056$ ;  $\beta=0,930$ ,  $p=0,002$ ).

**Графикон 26. Задовољство запослених у болницама у Београду могућностима за професионални развој/континуирану едукацију исказано просечном оценом, 2015-2021. године**



Могућностима за професионални развој/континуирану едукацију је задовољно 52,2% запослених, ни задовољних ни незадовољних било је 20,8%, а незадовољних 27% (Графикон 27). Удео запослених који сматра да се питање не односи на њих, међу оним који су одговорили на ово питање је 3,2%.

**Графикон 27. Задовољство запослених могућностима за професионални развој/континуирану едукацију, 2017-2021. године (%)**



Посматрано по профилима запослених, задовољнији могућностима за професионални развој/континуирану едукацију су здравствени радници (3,52) и здравствени сарадници (3,34), у односу на административне (3,22) и техничке раднике (3,11), (Графикон 28). Разлика у задовољству запослених овим аспектом посла између запослених различитих профила је статистички значајна ( $F=25,494$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). У односу на период пре пандемије, дошло је до раста задовољства овим аспектом међу свим профилима запослених, и то у већој мери код здравствених радника него код запослених осталих профила.

Међу здравственим радницима, могућностима за професионални развој/континуирану едукацију су најзадовољнији фармацеути и лекари, а најмање задовољне медицинске сестре.

**Графикон 28. Задовољство запослених могућностима за професионални развој/континуирану едукацију исказано просечном оценом, према занимању, 2017-2021. године**



Могућностима за професионални развој/континуирану едукацију су најзадовољнији запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (просечна оцена 4,95) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,92), а најмање задовољни у Специјалној болници за интерне болести Младеновац (Слика 7). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника могућностима за професионални развој/континуирану едукацију између различитих болница ( $F=32,359$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ).

У периоду 2015-2021. године задовољство запослених могућностима за професионални развој/континуирану едукацију у већини установа је порасло, а статистички значајно у свега шест болница (КБЦ „Бежанијска коса“, Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, Универзитетска дечја клиника, Специјална болница за рехабилитацију и ортопедску протетику, Институт за ментално здравље и Институт за ортопедију Бањица). У 4 болнице (ГАК „Народни фронт“, Клиника за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, Институт за неонатологију и Специјална болница за интерне болести Младеновац) бележи се опадајући тренд задовољства овим аспектом посла, који је статистички значајан само у болници у Младеновцу.

**Слика 7. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни могућностима за професионални развој/континуирану едукацију и просечне оцене**

Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,95
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,92
Институт за ментално здравље	4,12
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3,97

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
СБ за интерне болести Младеновац	2,53
Институт за неонатологију	2,67
ГАК „Народни фронт“	2,82
КБЦ „Земун“	2,85

У Табели 7 приказане су просечне оцене задовољства запослених условима рада у свим болницама.

Табела 7. Задовољство запослених различитим аспектима услова рада и могућностима за професионални развој у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	опрема	простор	распол. време за рад	аутономија у обављању посла	плата	руковођење и организација рада у установи	могућност за проф. развој/кон. едукацију
УКЦС	3.16	3.03	3.52	3.38	2.56	3.27	3.24
КБЦ „Др Д. Мишовић“	3.75	3.69	3.78	3.43	2.58	3.34	3.39
КБЦ „Звездара“	3.53	3.53	3.80	3.70	2.77	3.48	3.44
КБЦ „Земун“	2.92	2.85	3.19	2.98	2.30	2.80	2.85
КБЦ „Бежанијска коса“	4.96	4.97	4.97	4.96	4.91	4.94	4.95
ИКВБ „Дедиње“	4.83	4.56	4.76	4.82	4.59	4.86	4.92
ГАК „Народни фронт“	3.31	2.89	3.32	2.88	2.31	2.72	2.82
Универзитетска дечја клиника	3.37	2.86	3.37	3.30	2.29	2.87	3.33
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.52	3.05	3.75	3.71	2.61	3.11	3.61
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	4.00	3.63	3.90	3.70	3.70	3.97	3.62
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.44	2.97	3.52	3.40	2.58	3.18	3.46
Институт за ментално здравље	4.23	4.14	4.35	4.11	3.72	3.92	4.12
Институт за реуматологију	3.62	4.11	4.02	3.45	2.72	3.16	3.38
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.94	3.92	4.13	3.91	2.79	3.91	3.97
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3.80	3.93	4.05	3.46	3.36	3.58	3.39
ИОХБ „Бањица“	3.74	3.75	3.91	3.66	2.79	3.39	3.40
Институт за неонатологију	3.24	3.19	3.39	3.18	2.23	2.59	2.67
СБ за интерне болести Младеновац	2.65	2.53	3.37	3.05	2.57	2.65	2.53
СБ за болести зависности	4.10	3.80	4.55	4.02	3.57	3.80	3.52
Институт за рехабилитацију	3.72	3.75	4.11	3.50	2.65	3.52	3.29
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	2.99	3.00	3.74	3.31	2.45	3.01	3.05
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.44	3.48	3.74	3.24	2.54	2.90	2.86
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.17	3.72	4.08	3.46	2.24	3.15	3.05
Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију	3.48	3.49	3.94	3.57	3.00	3.06	2.95
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.91	3.78	4.22	3.36	2.94	3.03	3.18
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	3.00	3.03	3.73	3.12	2.53	2.67	3.16
<b>УКУПНО</b>	<b>3.47</b>	<b>3.36</b>	<b>3.73</b>	<b>3.51</b>	<b>2.74</b>	<b>3.33</b>	<b>3.37</b>

## Задовољство запослених међуљудским односима

- **Уважавање и вредновање рада запослених од стране претпостављених**
- **Непосредна сарадња са колегама**
- **Однос пацијената према запосленима**

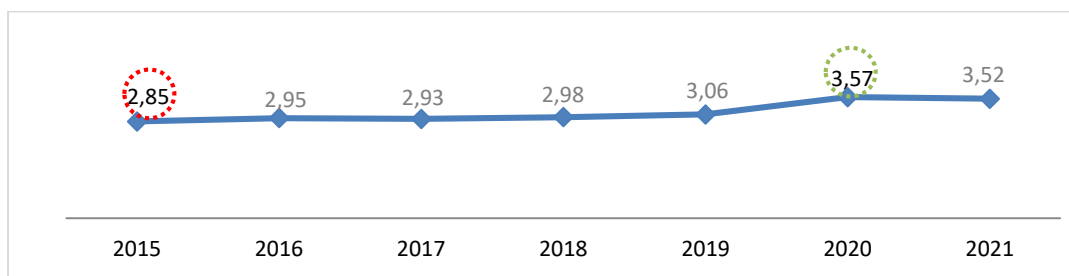
Задовољство запослених међуљудским односима је анализирано кроз 3 аспекта:

- однос запослених и претпостављених кроз питање о уважавању и вредновању рада запослених од стране претпостављених,
- однос са осталим запосленима кроз питање о непосредној сарадњи са колегама и
- однос са пацијентима кроз питање о односу пацијената према запосленима.

### Уважавање и вредновање рада запослених од стране претпостављених

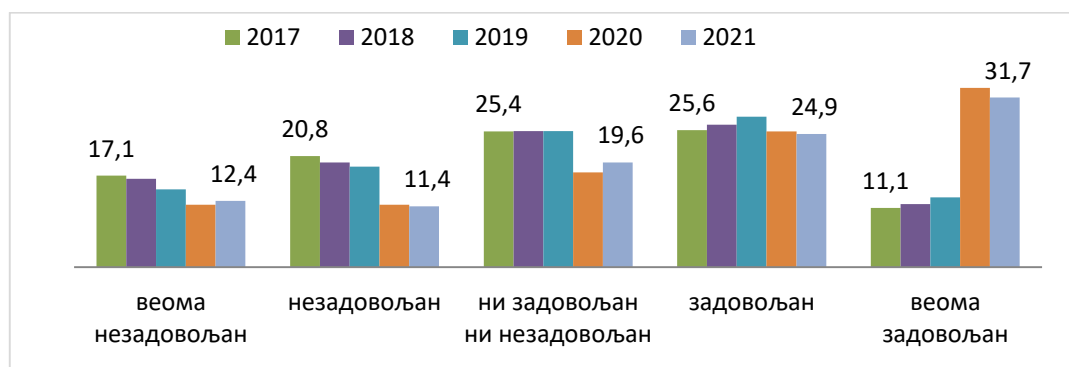
У 2021. години задовољство запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада оцењено је просечном оценом 3,52, што је знатно више у односу на период пре пандемије (Графикон 29). Просечна оцена задовољства запослених овим аспектом посла, у петогодишњем периоду 2015-2019. године, показује растући тренд, који је статистички значајан ( $b=0,045$ ;  $\beta=0,932$ ,  $p=0,021$ ), као и у периоду од 2015-2021. године ( $b=0,121$ ;  $\beta=0,883$ ,  $p=0,008$ ).

Графикон 29. Задовољство запослених у болницама у Београду уважавањем и вредновањем њиховог рада исказано просечном оценом, 2015- 2021. године



Уважавањем и вредновањем њиховог рада задовољно је 56,6% запослених, 19,6% је ни задовољних ни незадовољних, а 23,8% незадовољних (Графикон 30). Удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 0,6%.

Графикон 30. Задовољство запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада, 2017-2021. године (%)



Овим аспектом посла најзадовољнији су здравствени радници (3,58), а најмање задовољни технички радници (3,31), (Графикон 31). Статистички значајна разлика у задовољству запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада у односу на занимање је установљена ( $F=9,775$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). У односу на период пре пандемије повећано је задовољство свих профила запослених. Од здравствених радника, фармацеути и лекари су најзадовољнији уважавањем њиховог рада.

Графикон 31. Задовољство запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године



Уважавањем и вредновањем њиховог рада су најзадовољнији запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,96) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,8), а најмање задовољни у Институту за медицину рада Србије (Слика 8). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника уважавањем и вредновањем њиховог рада између различитих болница ( $F=30,537$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). У свих 19 болница које су континуирано вршиле испитивање задовољства запослених, у периоду 2015-2021. године регистрован је растући тренд задовољства уважавањем и вредновањем рада запослених, али је статистичка значајност тренда утврђена у 9 болница (Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, ГАК „Народни фронт“, Универзитетска дечја клиника, Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије, Институт за онкологију и радиологију Србије, Институт за ортопедију Бањица, Клиника за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, Специјална болница за болести зависности и Специјална болница за рехабилитацију и ортопедску протетику).

Слика 8. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни уважавањем и вредновањем рада од стране претпостављених и просечне оцене

Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,96
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,80
Институт за ментално здравље	4,05
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3,99

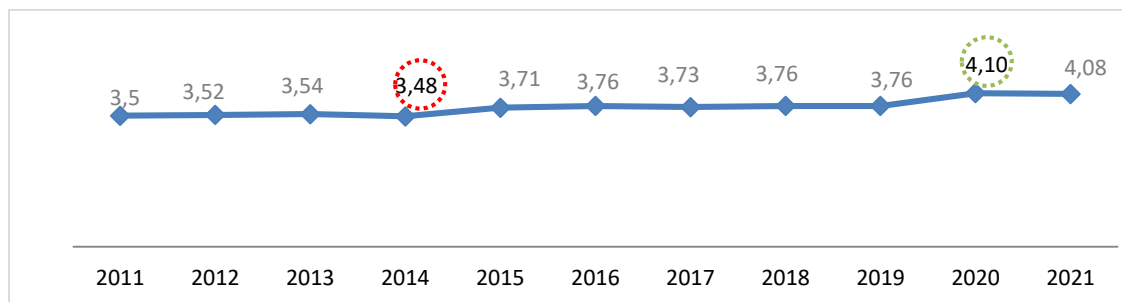
Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
Институт за медицину рада Србије	2,82
ГАК „Народни фронт“	2,97
Институт за неонатологију	3,04
СБ за интерне болести Младеновац	3,06

### Непосредна сарадња са колегама

Запослени у болницама у Београду, и ове године, су најзадовољнији непосредном сарадњом са колегама. У 2021. години задовољство запослених непосредном сарадњом са колегама, исказано просечном оценом, је износило 4,08 (Графикон 32). Просечна оцена задовољства запослених овим аспектом посла, у периоду 2011-2019. године, показује растући тренд, који је статистички значајан ( $b=0,004$ ;  $\beta=0,881$ ,  $p=0,002$ ), као и у периоду 2011-2021. године ( $b=0,059$ ;  $\beta=0,911$ ,  $p<0,001$ ).

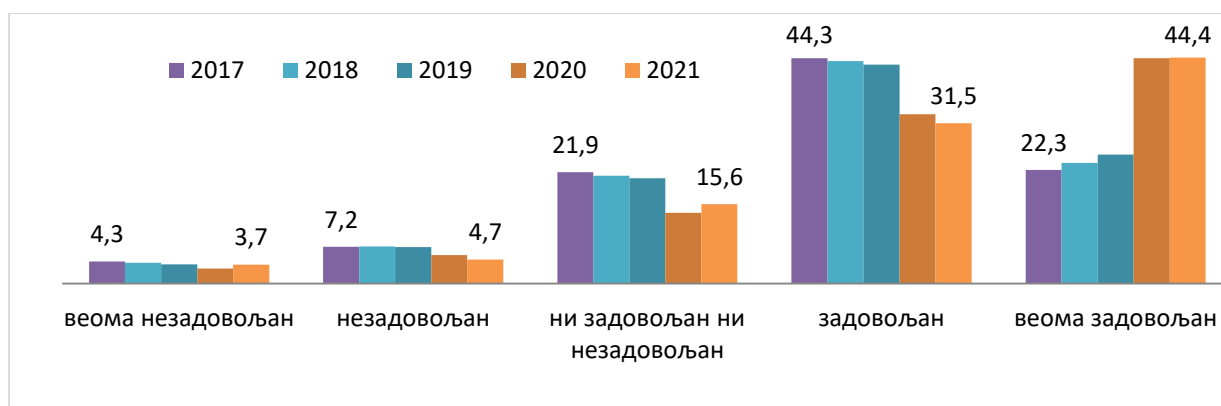


**Графикон 32. Задовољство запослених у болницама у Београду непосредном сарадњом са колегама исказано просечном оценом, 2011- 2021. године**



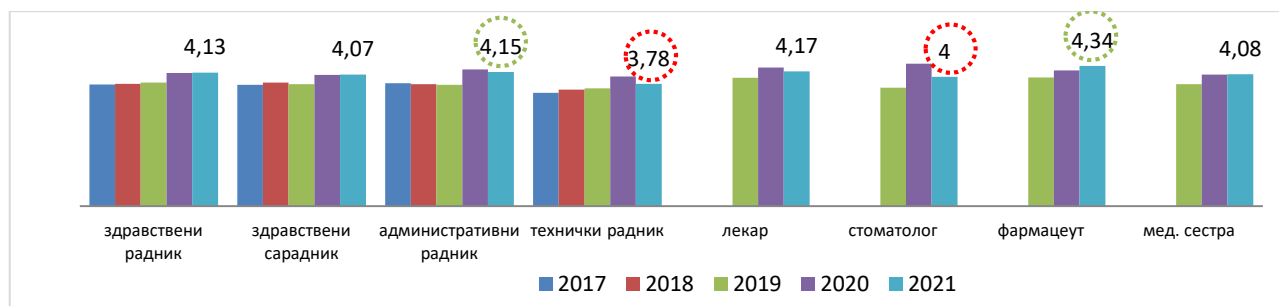
Сарадњом са колегама у 2021. години укупно је било 75,9% испитаника задовољно, 15,6% је неодлучно и 8,4% незадовољно (Графикон 33). Удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 0,5%.

**Графикон 33. Мишљење запослених о непосредној сарадњи са колегама, 2017-2021. године (%)**



Непосредном сарадњом са колегама најзадовољнији су административни радници (4,15), док су технички радници најмање задовољни, 3,78 (Графикон 34). Разлика у задовољству овим аспектом посла између запослених различитих профила је статистички високо значајна ( $F=26,589$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). У односу на период пре пандемије је повећано задовољство запослених свих профила. Од здравствених радника, фармацеути и лекари су најзадовољнији непосредном сарадњом са колегама.

**Графикон 34. Задовољство запослених непосредном сарадњом са колегама исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године**



Овим аспектом посла су најзадовољнији запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,99) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,8), а најмање задовољни у Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“ (Слика 8). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника непосредном сарадњом са колегама између различитих болница ( $F=20,835$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). У периоду 2011-2021. године у свим болницама је порасло задовољство запослених непосредном сарадњом са колегама. Статистичка значајност растућег тренда није утврђена у свега три болнице (Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину, Специјална болница за интерне болести Младеновац и Специјална болница за болести зависности).

Слика 9. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни непосредном сарадњом са колегама и просечне оцене

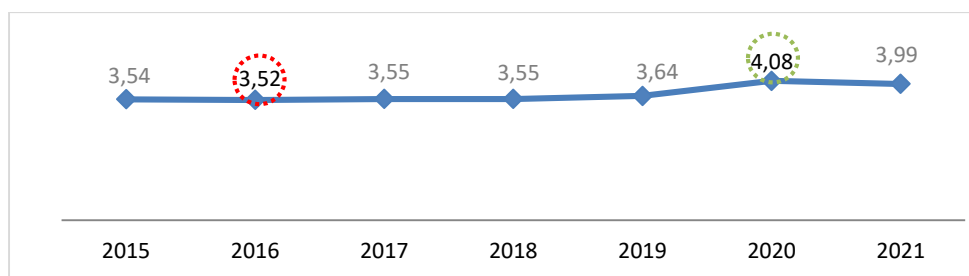
Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,99
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,80
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	4,40
Клиника за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“	4,39

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
ГАК „Народни фронт“	3,66
КБЦ „Земун“	3,67
Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију	3,79
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3,80

### Однос пацијената и запослених

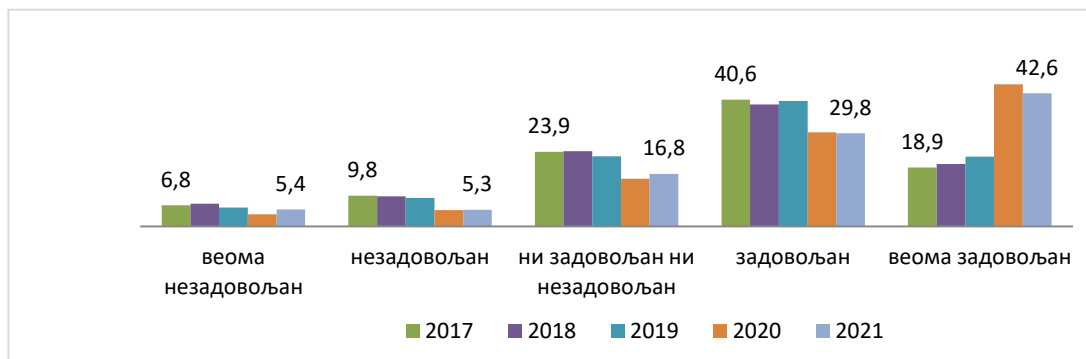
Просечна оцена задовољства запослених радника односом пацијената према њима је у 2021. години износила 3,99 (Графикон 35). Просечна оцена задовољства запослених овим аспектом посла, у периоду 2015-2019. године, показује растући тренд, који није статистички значајан ( $b=0,023$ ;  $\beta=0,784$ ,  $p=0,116$ ), док је у периоду 2015-2021. године, растући тренд статистички значајан ( $b=0,091$ ;  $\beta=0,836$ ,  $p=0,019$ ).

Графикон 35. Задовољство запослених у болницама у Београду односом пацијената према њима исказано просечном оценом, 2015- 2021. године



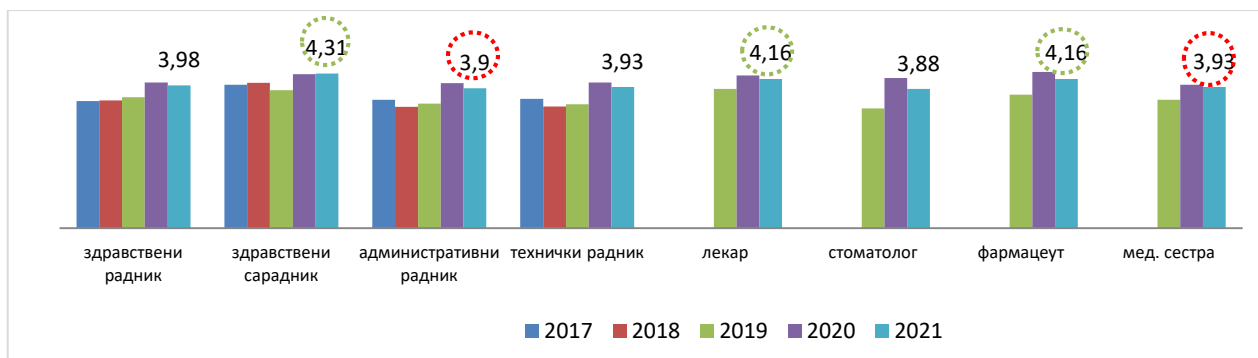
Односом пацијената према њима задовољно је 72,4% запослених, ни задовољних ни незадовољних било је 16,8%, а незадовољних 10,7% (Графикон 36). Удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 9,5%.

Графикон 36. Задовољство запослених односом пацијената према њима, 2017-2021. године (%)



Између запослених различитих занимања постоји статистички значајна разлика у задовољству односом пацијената према њима ( $F=5,917$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). Овим аспектом посла најзадовољнији су здравствени сарадници (4,31). Најмање задовољни су административни радници (3,9). У односу на период пре пандемије, код свих профила запослених бележи се пораст задовољства овим аспектом посла (Графикон 37). Од здравствених радника, лекари и фармацеути су најзадовољнији односом пацијената према њима.

Графикон 37. Задовољство запослених односом пацијената према њима исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2017-2021. године



Односом пацијената према њима су најзадовољнији запослени Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,96) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,7). Најмање задовољни односом пацијената су запослени у Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“ и Специјалној болници за интерне болести Младеновац, по 3,38 (Слика 10). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника односом пацијената према њима између различитих болница ( $F=26,196$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ).

У периоду 2015-2021. године у свих 19 болница које су континуирано спроводиле испитивање задовољства бележи се тренд раста задовољства овим аспектом посла, при чему је статистичка значајност тренда утврђена у 12 болница (КБЦ „Бежанијска коса“, Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“, Универзитетска дечја клиника, Институт за здравствену заштиту мајке и детета Србије, Институт за онкологију и радиологију Србије, Институт за неонатологију, Институт за ортопедију Бањица, Клиника за рехабилитацију „Др М. Зотовић“, Клиника за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“, Специјална болница за болести зависности, Специјална болница за церебралну парализу и развојну неурологију и Специјална болница за ендемску нефропатију Лазаревац).

Слика 10. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни односом пацијената према њима и просечне оцене

Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	<b>4,96</b>
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	<b>4,70</b>
Институт за ментално здравље	<b>4,55</b>
СБ за болести зависности	<b>4,47</b>

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
ГАК „Народни фронт“	<b>3,38</b>
СБ за интерне болести Младеновац	<b>3,38</b>
КБЦ „Земун“	<b>3,40</b>
Институт за реуматологију	<b>3,75</b>

У Табели 8 приказана је просечна оцена задовољства запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада, односом пацијената према њима и непосредном сарадњом са колегама.

Табела 8. Задовољство запослених уважавањем и вредновањем њиховог рада, непосредном сарадњом и односом пацијената према њима у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	уважавање и вредновање рада	непосредна сарадња са колегама	однос пацијената према запосленима
УКЦС	3.43	4.03	3.88
КБЦ „Др Д. Мишовић“	3.41	4.10	4.00
КБЦ „Звездара“	3.74	4.26	3.90
КБЦ „Земун“	3.07	3.67	3.40
КБЦ „Бежанијска коса“	4.96	4.99	4.96
ИКВБ „Дедиње“	4.80	4.80	4.70
ГАК „Народни фронт“	2.97	3.66	3.38
Универзитетска дечја клиника	3.24	3.94	3.94
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.55	4.03	4.00
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.90	3.80	4.17
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.39	3.87	3.99
Институт за ментално здравље	4.05	4.36	4.55
Институт за реуматологију	3.34	4.01	3.75
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.99	4.40	4.26
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3.65	4.39	4.42
ИОХБ „Бањица“	3.72	4.08	3.99
Институт за неонатологију	3.04	3.91	4.38
СБ за интерне болести Младеновац	3.06	4.00	3.38
СБ за болести зависности	3.95	4.28	4.47
Институт за рехабилитацију	3.66	3.97	4.21
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.14	3.95	4.15
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.10	4.04	4.40
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.31	4.03	4.22
Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију	3.28	3.79	4.30
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.21	3.99	4.21
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	2.82	4.06	4.36
<b>УКУПНО</b>	<b>3.52</b>	<b>4.08</b>	<b>3.99</b>

## Спровођење мера против болничких инфекција

---

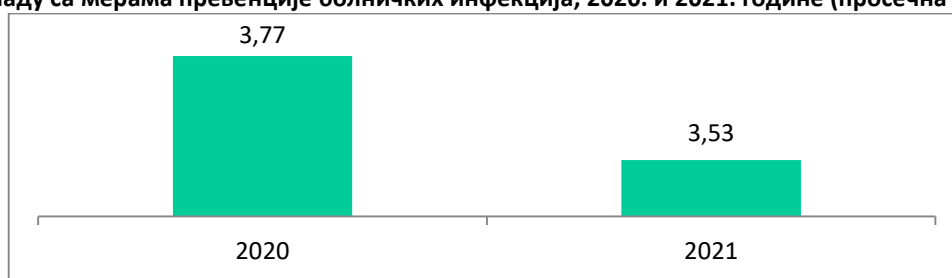
- Одржавање хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција
- Спровођење мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције

Болничке инфекције утичу на лечење и исход основног обољења, повећавају морбидитет и морталитет, продужавају време лечења и повећавају трошкове лечења. Први пут 2020. године у склопу испитивања задовољства запослених испитивано је задовољство одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција и спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције.

### Одражавање хигијенских услова за рад

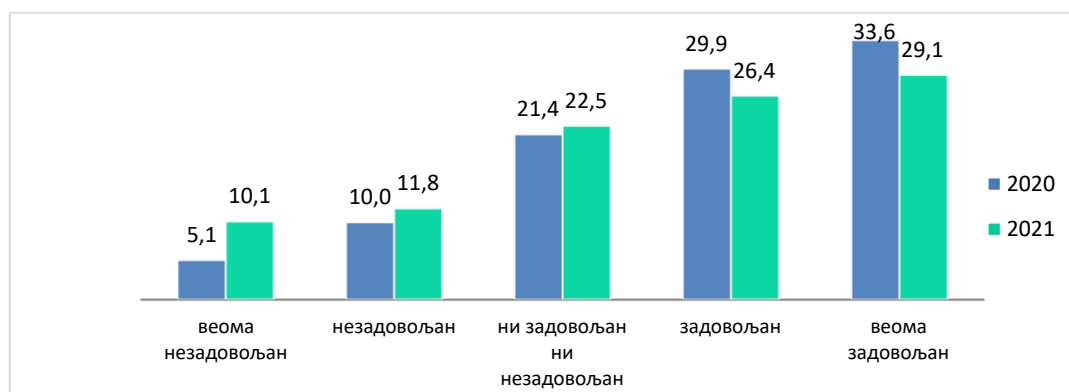
Просечна оцена задовољства запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција износила је 3,53 у 2021. години (Графикон 38).

Графикон 38. Задовољство запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција, 2020. и 2021. године (просечна оцена)



Одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција, међу запосленим који су одговорили на ово питање и који су сматрали да се оно односи на њих, задовољно је 55,5% запослених, ни задовољних ни незадовољних је било 22,5%, а незадовољних 21,9% (Графикон 39). Међу анкетираним који су одговорили на ово питање, удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 1,5%.

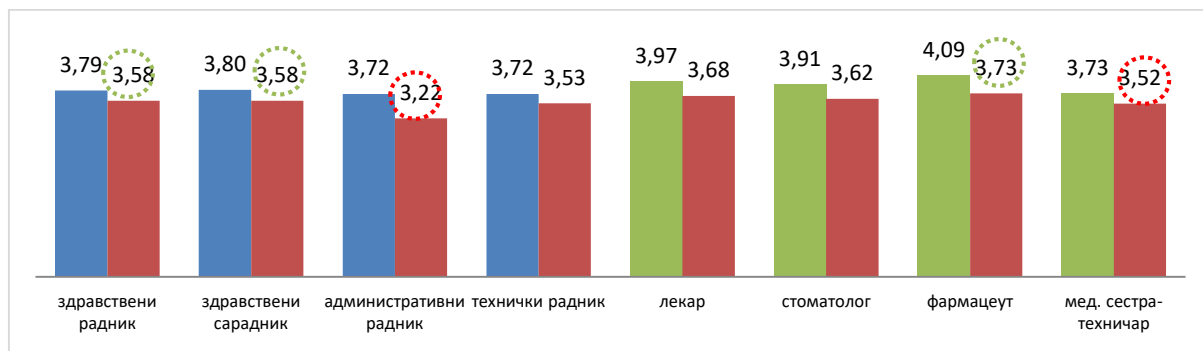
Графикон 39. Мишљење запослених о одржавању адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција, 2020. и 2021. године (%)



Посматрано према профилима запослених, овим аспектом посла најзадовољнији су здравствени сарадници и здравствени радници (просечна оцена задовољства по 3,58), док су административни радници најмање задовољни (3,22), (Графикон 40). Разлика у задовољству запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у односу на занимање је статистички високо значајна ( $F=11,964$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ).

Код здравствених радника, одржавањем адекватних хигијенских услова за рад су најзадовољнији фармацеути (3,73), док су најнезадовољније медицинске сестре – техничари (3,52).

**Графикон 40. Задовољство запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2020. и 2021. године**



Одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција су најзадовољнији запослени у Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (просечна оцена 4,97) и Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,96) и а најмање задовољни запослени у Специјалној болници за интерне болести Младеновац (2,88) и КБЦ „Земун“ (Слика 12). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника одржавањем хигијенских услова између различитих болница ( $F=55,356$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ).

Слика 12. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни одржавањем хигијенских услова у складу са мерама превенције болничких инфекција и просечне оцене

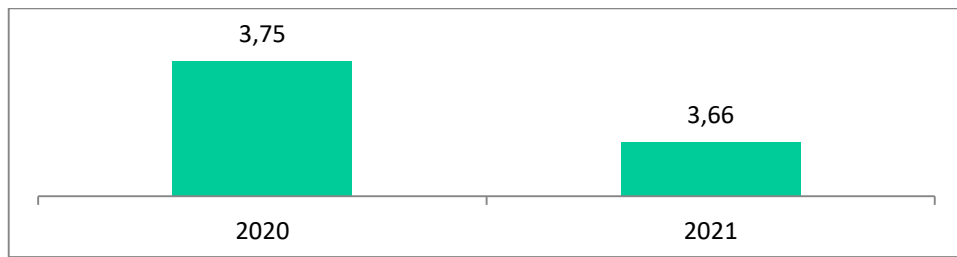
Најзадовољнији	
Установа	Просечна оцена
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,97
КБЦ „Бежанијска коса“	4,96
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	4,32

Намање задовољни	
Установа	Просечна оцена
СБ за интерне болести Младеновац	2,88
КБЦ „Земун“	2,97
УКЦС	3,07

## Спровођење мера за спречавање COVID-19 инфекције

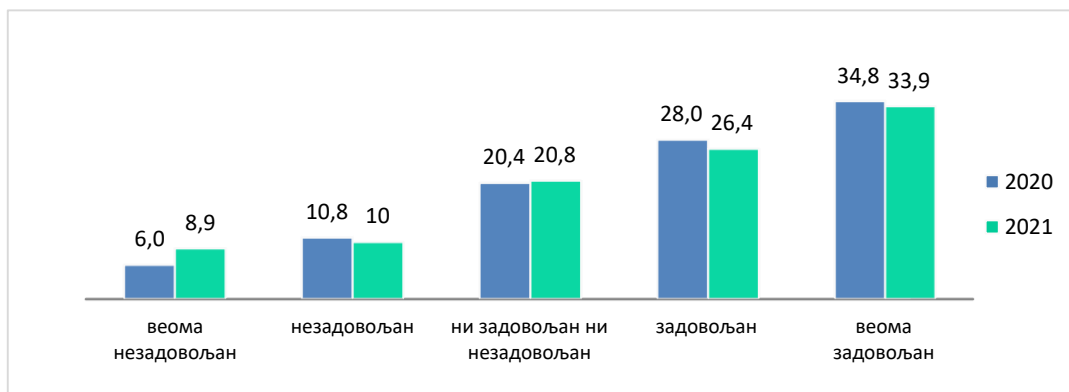
Спровођење мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције, запослени су оценили просечном оценом 3,66 (Графикон 41).

**Графикон 41. Задовољство запослених спровођењем мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције, 2020. и 2021. године (просечна оцена)**



Спровођењем мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције, међу запосленим који су одговорили на ово питање и који су сматрали да се оно односи на њих, задовољно је 60,3% запослених, ни задовољних ни незадовољних је било 20,8%, а незадовољних 18,9% (Графикон 42). Међу анкетираним који су одговорили на ово питање, удео запослених који сматра да се питање не односи на њих је 1,2%.

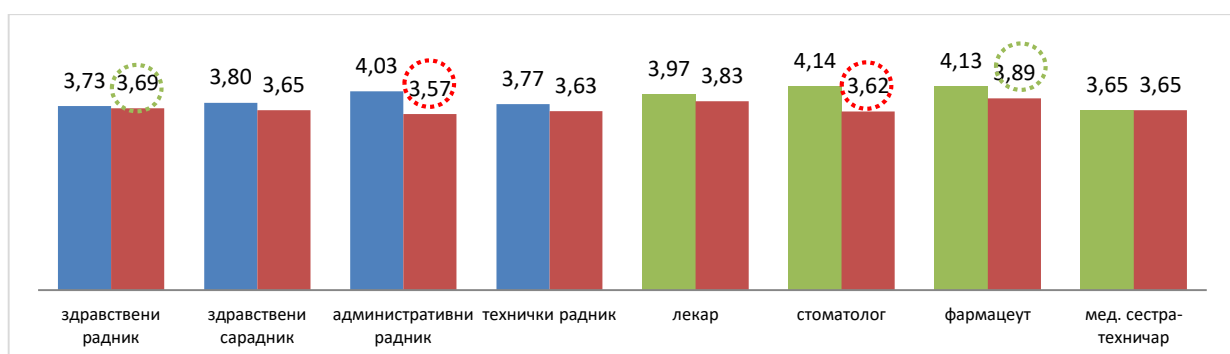
**Графикон 42. Мишљење запослених о спровођењу мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције, 2020. и 2021. године (%)**



Посматрано према профилима запослених, овим аспектом посла најзадовољнији су здравствени радници (просечна оцена задовољства 3,69), док су административни радници најмање задовољни (3,57), (Графикон 43). Разлика у задовољству запослених спровођењем мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције у односу на занимање није статистички значајна ( $F=2,221$ ,  $DF=3$ ,  $p=0,084$ ).

Код здравствених радника, спровођењем мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције су најзадовољнији фармацеути (3,89) и лекари, док су најнезадовољнији стоматолози (3,62) и медицинске сестре – техничари (3,65).

**Графикон 43. Задовољство запослених спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције исказано просечном оценом, у зависности од занимања, 2020. и 2021. године**





Спровођењем мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције су најзадовољнији запослени у КБЦ „Бежанијска коса“ (4,98) и Институту за КВБ „Дедиње“ (просечна оцена 4,92) и а најмање задовољни запослени Специјалној болници за интерне болести Младеновац и КБЦ „Земун“ (по 3,10), (Табела 9). Установљена је статистички значајна разлика у задовољству испитаника спровођењем мера за спречавање COVID-19 инфекције између различитих болница ( $F=39,120$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ).

Слика 11. Установе у којима су запослени најзадовољнији и установе у којима су запослени најмање задовољни спровођењем мера за спречавање COVID-19 инфекције и просечне оцене

**Најзадовољнији**

Установа	Просечна оцена
КБЦ „Бежанијска коса“	4,98
Институт за кардиоваскуларне болести „Дедиње“	4,92
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	4,32

**Намање задовољни**

Установа	Просечна оцена
КБЦ „Земун“	3,10
СБ за интерне болести Младеновац	3,10
Универзитетска дечја клиника	3,27

Табела 9. Задовољство запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција и спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције у болницама у Београду исказано просечном оценом, 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	одржавање адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција	спровођење адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције
УКЦС	3.07	3.43
КБЦ „Др Д. Мишовић“	3.71	3.90
КБЦ „Звездара“	3.73	3.82
КБЦ „Земун“	2.97	3.10
КБЦ „Бежанијска коса“	4.96	4.98
ИКВБ „Дедиње“	4.97	4.92
ГАК „Народни фронт“	3.36	3.37
Универзитетска дечја клиника	3.27	3.27
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.58	3.54
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.80	4.00
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.49	3.42
Институт за ментално здравље	3.82	4.11
Институт за реуматологију	3.38	3.63
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	4.32	4.32
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	4.10	4.27
ИОХБ „Бањица“	3.96	3.84
Институт за неонатологију	3.59	3.69
СБ за интерне болести Младеновац	2.88	3.10
СБ за болести зависности	4.01	4.23
Институт за рехабилитацију	3.62	3.56
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.37	3.39
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.97	3.74
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.37	3.39
Завод за психоф. поремећаје и говорну патологију	3.85	3.87
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	4.27	4.16
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	3.46	3.51
<b>УКУПНО</b>	<b>3.53</b>	<b>3.66</b>

Задовољство запослених различитим аспектима посла може се исказати и просечном оценом. Највећом просечном оценом запослени су оценили непосредну сарадњу са колегама (4,08), а затим однос пацијената према њима (3,99) и расположиво време за рад (3,73). Убедљиво најнижом оценом запослени су оценили плату (2,74), а затим руковођење и организацију рада у установи (3,33), простор за рад (3,36) и могућности за професионални развој и континуирану едукацију, 3,37 (Табела 10).

Табела 10. Задовољство запослених различитим аспектима посла исказано просечном оценом, 2017-2021. године

АСПЕКТИ ПОСЛА	2017		2018		2019			2020			2021		
	n	x	n	x	n	x	SD	n	x	SD	n	x	SD
Адекватност опреме за рад	8740	2.99	8989	3.05	9112	3.14	1.13	3553	3.67	1.16	8015	3.47	1.23
Адекватност простора за рад								3564	3.51	1.28	8051	3.36	1.30
Расположиво време за рад	8811	3.19	9056	3.22	9103	3.29	1.12	3542	3.88	1.16	7955	3.73	1.21
Аутономија у обављању посла	8481	3.26	8718	3.27	8775	3.35	1.13	3479	3.57	1.27	7906	3.51	1.29
Уважавање и вредновање рада од стране претпостављених	8755	2.93	9030	2.98	9069	3.06	1.25	3542	3.57	1.36	7981	3.52	1.36
Непосредна сарадња са колегама	8721	3.73	8957	3.76	9070	3.79	1.02	3541	4.10	1.03	7988	4.08	1.06
Однос пацијената	7669	3.55	7850	3.55	7934	3.64	1.11	3164	4.08	1.08	7174	3.99	1.14
Могућност за професионални развој/континуирану едукацију	8334	3.11	8641	3.12	8692	3.23	1.21	3406	3.37	1.37	7739	3.37	1.38
Финансијска надокнада за рад	8730	1.99	8969	2.08	9039	2.39	1.21	3542	2.96	1.35	7991	2.74	1.37
Руковођење и организација рада у установи	8638	3.03	8881	3.03	8944	3.12	1.21	3472	3.40	1.31	7804	3.33	1.34
Одржавање адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција								3517	3.77	1.16	7904	3.53	1.29
Спровођење адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције								3522	3.75	1.21	7924	3.66	1.28

n-број испитаника x- просечна оцена задовољства SD- стандардна девијација

## Стрес приликом обављања посла

- Стрес приликом обављања посла у редовним околностима
- Стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19
- Рад у COVID зони
- Изазови рада у условима епидемије COVID 19
- Планови за промену посла

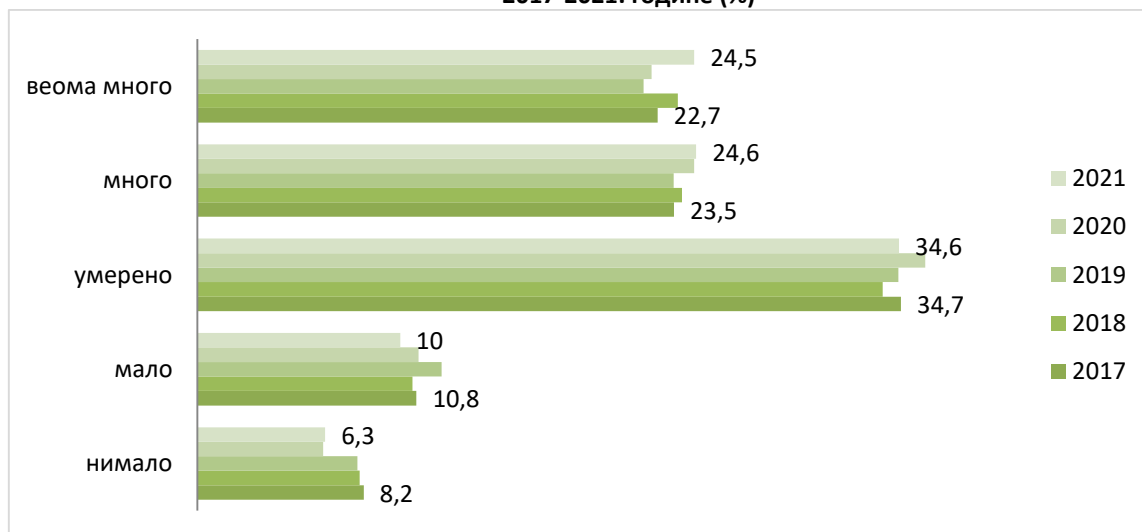
Професионални стрес представља низ штетних, физиолошких, психолошких и бихејвиралних реакција на ситуације у којима захтеви посла нису у складу са могућностима, способностима и потребама запосленог. Висок ниво стреса нарушава здравље доводећи до апатије, анксиозности, агресивности, пада имунитета, психосоматских болести, повреда на раду. Стрес утиче и на радну способност, повећава флукуацију запослених и апсентизам, а смањује радни учинак.

Истраживања су показала да су здравствени радници под већим стресом у односу на раднике других занимања (12). Природа посла која подразумева доношење одлука које утичу на здравље, али и живот пацијената, сменски рад, дуго радно време, физички захтеван посао неге пацијената су неки од извора професионалног стреса здравствених радника.

### Стрес приликом обављања посла у редовним околностима

У редовним околностима, око половина испитаника у болницама у Београду (49,1%) је приликом обављања посла много или веома много напета, под стресом или притиском, више од трећине испитаника (34,6%) је умерено, док је 16,3% запослених нимало или мало напето, под стресом или притиском приликом обављања посла (Графикон 44). У току последњих 5 година уочава се повећање броја запослених који се изјашњавају да су много или веома много под стресом на послу (са 46,2% на 49,1%), а смањење учешћа запослених који су нимало или мало под стресом (са 19% на 16,3%).

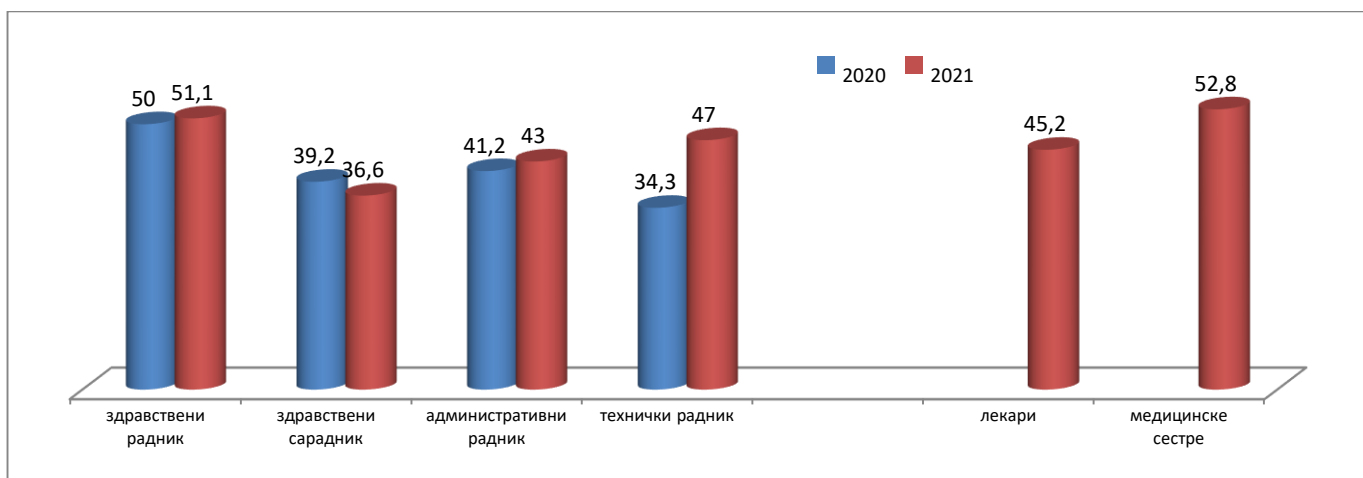
Графикон 44. Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у редовним околностима, 2017-2021. године (%)



Сваки други здравствени радник је изјавио да приликом обављања посла у редовним условима осећа напетост, стрес и притисак много и веома много, близу половине техничких радника, а око трећине здравствених сарадника (36,6%) има овакве осећаје (Графикон 45). Код здравствених радника, висок ниво стреса је више заступљен код медицинских сестара -техничара (52,8%) у односу на лекаре (45,2%).

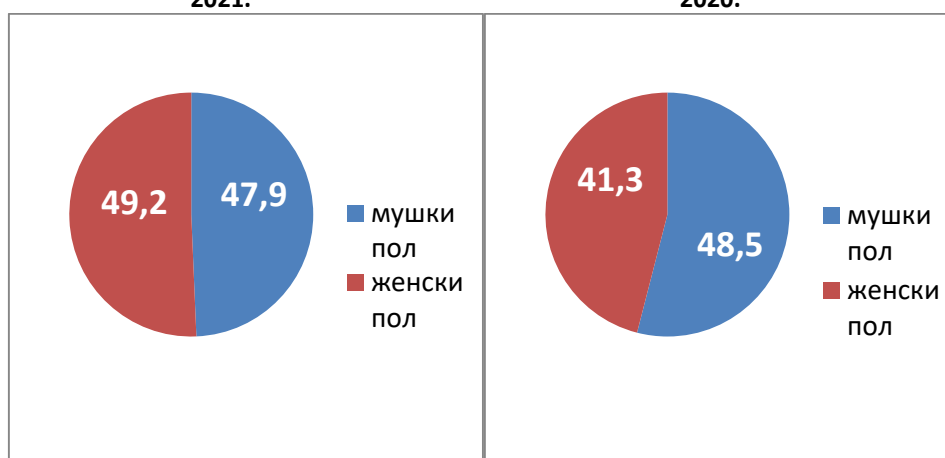
Истраживања су показала да здравствени радници у болницама у Јапану показују већи степен професионалног стреса у односу на административне раднике, а да су медицинске сестре под већим стресом у односу на друге здравствене раднике (12). Професионални стрес је заступљен код 60% медицинских сестара у болницама у Ирану (13).

**Графикон 45. Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у редовним околностима, односу на занимање (%)**



Готово половина испитаника женског пола (49,2%) и скоро исто толико испитаника мушког пола (47,9%) навела је да много и веома много осећа напетост, стрес и притисак на послу у редовним околностима (Графикон 46).

**Графикон 46. Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у редовним околностима, односу на пол (%) 2021. 2020.**



Овакве осећаје има и сваки други запослени старији од 35 година, као и 45,8% млађих од 35 година (Графикон 47). Испитаници који имају руководећу функцију у већој мери осећају напетост, стрес и притисак на послу (55,3% одговора: веома много и много) него они без руководеће функције (48,1%). Разлика између испитаника у осећају напетости и стреса приликом рада у редовним условима је статистички значајна у односу на занимање ( $\chi^2=89,630$ ,  $DF=12$ ,  $p<0,01$ ), старост ( $\chi^2=23,402$ ,  $DF=8$ ,  $p=0,003$ ) и обављање руководеће функције ( $\chi^2=25,664$ ,  $DF=4$ ,  $p<0,01$ ), а без статистичке значајности је у односу на пол испитаника ( $\chi^2=2,692$ ,  $DF=4$ ,  $p=0,611$ ). И између лекара и медицинских сестара постоји статистички значајна разлика у осећају напетости и стреса приликом рада у редовним условима ( $\chi^2=39,776$ ,  $DF=4$ ,  $p<0,01$ ).

**Графикон 47. Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у редовним околностима, односу на старост и руководећу функцију (%)**



Најмање запослених који су приликом обављања посла у редовним околностима напети, под стресом или притиском (одговори: веома много и много) било је у Институту за рехабилитацију (22,8%), Специјалној болници за болести зависности (27,6%) и Институту за ментално здравље (31,4%), а највише у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (90,8%), ГАК „Народни фронт“ (58,6%), КБЦ „Земун“ (57,9%) и КБЦ „Др Д. Мишовић“ (56,5%), (Табела 11). Установљена је статистички високо значајна разлика у осећају напетости и стреса приликом рада у редовним условима код испитаника између различитих болница ( $\chi^2=693,695$ ,  $DF=100$ ,  $p<0,01$ ).

**Табела 11. Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у редовним околностима, 2021. године**

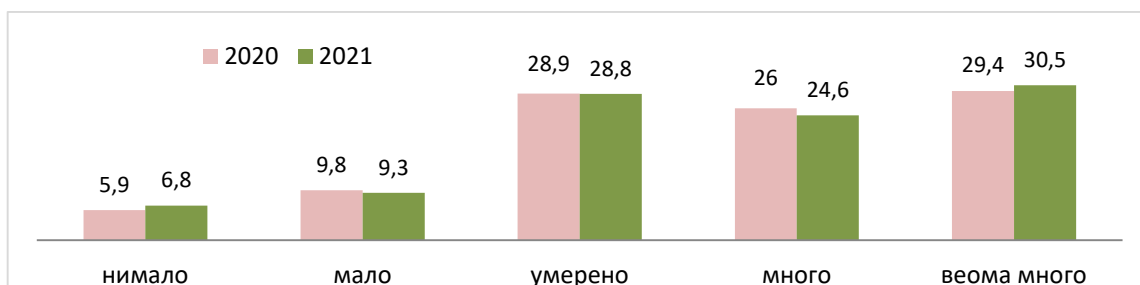
ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла (%)				
	нимало	мало	умерено	много	веома много
УКЦС	6.0	9.8	34.6	25.7	23.9
КБЦ „Др Д. Мишовић“	6.2	6.7	30.6	31.8	24.7
КБЦ „Звездара“	7.1	12.8	32.8	26.4	20.8
КБЦ „Земун“	5.4	7.4	29.3	23.5	34.4
КБЦ „Бежанијска коса“		2.3	6.9	8.7	82.1
ИКВБ „Дедиње“	5.4	8.7	35.3	23.9	26.6
ГАК „Народни фронт“	6.6	9.0	25.7	25.1	33.5
Универзитетска дечја клиника	4.4	7.3	34.1	27.4	26.8
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	4.8	8.5	36.4	26.7	23.6
Клиника за неурологију и псих. за децу и омладину	6.7	10.0	40.0	23.3	20.0
Институт за онкологију и радиологију Србије	5.3	9.1	34.7	28.8	22.1
Институт за ментално здравље	10.7	11.6	46.3	21.5	9.9
Институт за реуматологију	6.7	10.4	41.8	26.1	14.9
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	6.4	15.7	36.8	23.5	17.6
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	8.3	12.9	36.3	23.3	19.2
ИОХБ „Бањица“	7.7	10.9	39.6	21.0	20.8
Институт за неонатологију	2.5	12.3	35.2	27.0	23.0
СБ за интерне болести Младеновац	10.3	12.8	28.2	24.4	24.4
СБ за болести зависности	12.6	12.6	47.1	18.4	9.2
Институт за рехабилитацију	6.3	17.1	53.8	14.6	8.2
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	11.1	11.8	39.9	15.7	21.6
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	4.0	9.6	51.2	18.4	16.8
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	12.0	12.0	37.0	26.9	12.0
Завод за психоф. поремећаје и говорну патологију	6.4	12.8	55.3	8.5	17.0
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	7.0	5.6	56.3	19.7	11.3
Институт за медицину рада Србије	9.7	9.7	37.1	22.6	21.0
<b>УКУПНО</b>	<b>6.3</b>	<b>10.0</b>	<b>34.6</b>	<b>24.6</b>	<b>24.5</b>

## Стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19

Од децембра 2019. године, када је Кина известила о случајевима пнеумоније проузроковане непознатим узрочником, свет се суочио са новим заразним обољењем, високог степена контагиозности. Светска здравствена организација је 11. фебруара 2020. године објавила пандемију проузроковану новим корона вирусом COVID 19. Збрињавајући оболеле пацијенте, здравствени радници су били суочени са радом у новим условима, под заштитном опремом, исцрпљеношћу због обима посла, страхом од заразе и бројним другим факторима који су повећали ниво професионалног стреса у односу на редовне услове рада.

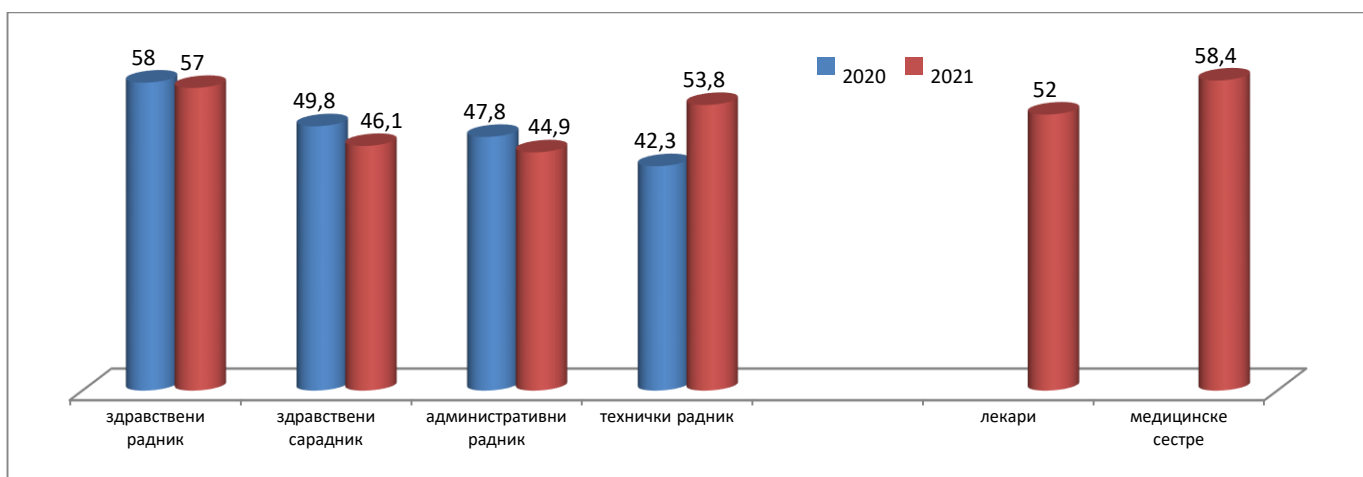
У условима епидемије COVID 19, у болницама у Београду више од половине испитаника (55,1%) много или веома много осећа напетост, стрес и притисак приликом обављања посла, око 29% испитаника има ове осећаје умерено, а сваки шести испитаник, нимало или мало (Графикон 48). У условима епидемије COVID 19, испитаници су статистички значајно у већој мери осећали напетост, стрес и притисак него приликом обављања посла у редовним околностима ( $p > 0,001$ ).

Графикон 48. Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 (%)



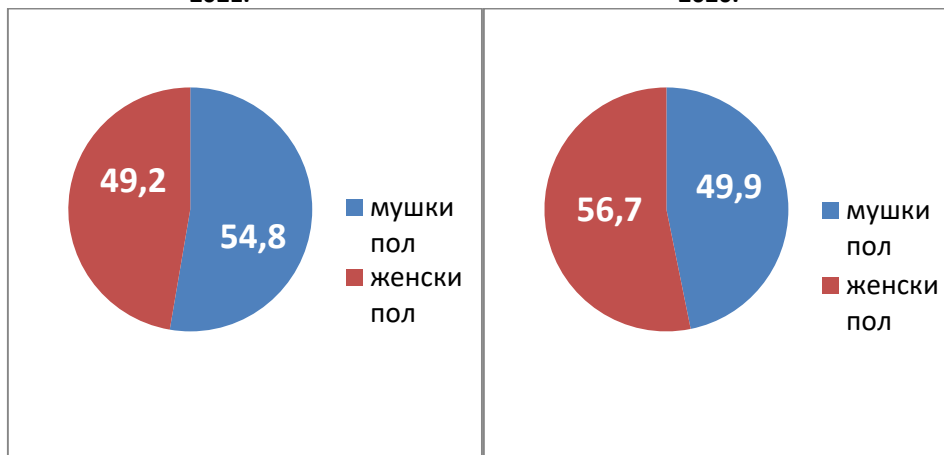
Више од половине здравствених радника (57%) је изјавило да приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 осећа напетост, стрес и притисак много и веома много (графикон 49). И сваки други технички радник (53,8%), а нешто мање од половине здравствених сарадника (46,1%) и административних радника (44,9%) је навело да има овакве осећаје. Код здравствених радника, висок ниво стреса је више заступљен код медицинских сестара техничара (58,4%) у односу на лекаре (52%).

Графикон 49. Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 према занимању (%)



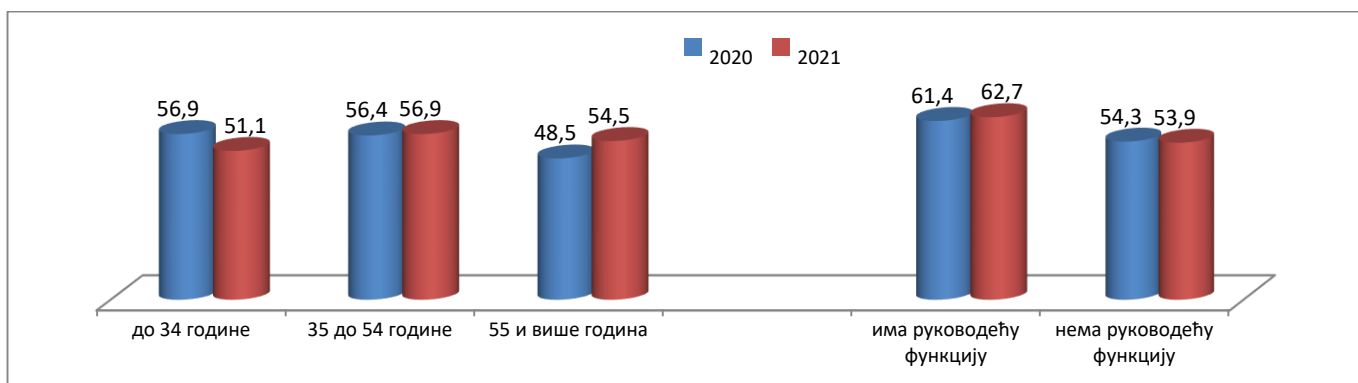
Половина испитаника мушког пола (49,2%) и 54,8% испитаника женског пола навело је да много и веома много осећа напетост, стрес и притисак на послу у условима епидемије (графикон 50).

**Графикон 50. Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 према полу (%)**



Овакве осећаје има и 51,1% млађих од 35 година, нешто више од половине испитаника који имају 55 и више година (54,5%), а највише испитаници стари од 35 до 54 године (графикон 51). Испитаници који имају руководећу функцију у већој мери осећају напетост, стрес и притисак на послу у условима епидемије (62,7% одговора: веома много и много) него они без руководеће функције (53,9%). Разлика између испитаника у осећају напетости и стреса приликом рада у условима епидемије COVID 19 је статистички значајна у односу на занимање ( $\chi^2=80,769$ ,  $DF=12$ ,  $p<0,01$ ), старост ( $\chi^2=46,118$ ,  $DF=8$ ,  $p<0,01$ ) и обављање руководеће функције ( $\chi^2=34,445$ ,  $DF=4$ ,  $p<0,01$ ). И између лекара и медицинских сестара постоји статистички значајна разлика у осећају напетости и стреса приликом рада у условима епидемије ( $\chi^2=23,462$ ,  $DF=4$ ,  $p<0,01$ ), док у односу на пол разлика није статистички значајна ( $\chi^2=1,052$ ,  $DF=4$ ,  $p=0,902$ ).

**Графикон 51. Запослени који много и веома много осећају притисак и стрес приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19, према старости и руководећој функцији (%)**



Мета анализа која је обухватила 22.380 испитаника који су радили у ковид зони у различитим болницама и различитим државама, је показала да је преваленција депресије 24,3%, анксиозности 25,8%, а преваленција стреса 45%. Међу лекарима, преваленција депресије је 40,4%, анксиозности 19,8%, док је преваленција стреса 93,7%. Код медицинских сестара преваленција депресије и анксиозности је 28% и 22,8%, а код осталог болничког особља 20,6% и 27%, док је преваленција стреса 36,4% (14).



У истраживању спроведеном у Кини код здравствених радника који су радили у ковид зони у болници, преваленција депресије је износила 45,6%, а анксиозности 11,4% међу лекарима, док је код медицинских сестара преваленција депресије била 43%, а анксиозности 27,9% (15).

Најмање запослених који су приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19 напети, под стресом или притиском (одговори: веома много и много) било је у Институту за рехабилитацију (35%), Специјалној болници за болести зависности (35,3%), Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију (36,2%), а највише у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (91,8%), КБЦ „Др Д. Мишовић“ (63,8%), КБЦ Земун“ (62%) и Универзитетској дечјој клиници, 62% (Табела 12). Установљена је статистички значајна разлика у осећају напетости и стреса приликом рада у условима епидемије код испитаника између различитих болница ( $\chi^2=573,242$ ,  $DF=100$ ,  $p<0,01$ ).

**Табела 12. Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла у условима епидемије COVID 19, 2021. године**

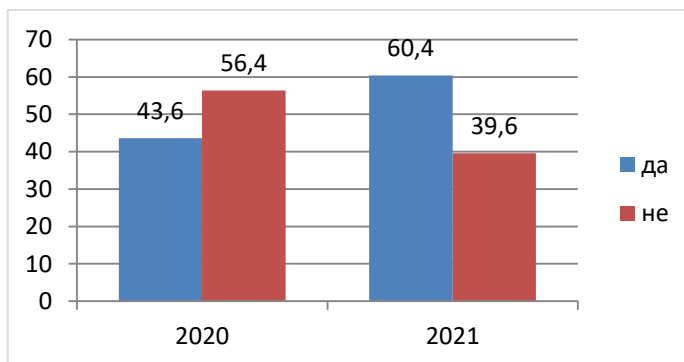
ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Напетост, стрес или притисак приликом обављања посла (%)				
	нимало	мало	умерено	много	веома много
УКЦС	6.1%	8.3%	28.4%	25.7%	31.4%
КБЦ „Др Д. Мишовић“	5.9%	5.7%	24.7%	29.7%	34.1%
КБЦ „Звездара“	6.3%	13.4%	26.4%	24.0%	30.0%
КБЦ „Земун“	6.8%	7.7%	23.5%	24.0%	38.0%
КБЦ „Бежанијска коса“		2.3%	5.9%	7.8%	84.0%
ИКВБ „Дедиње“	9.2%	10.9%	32.1%	20.7%	27.2%
ГАК „Народни фронт“	7.8%	7.8%	26.3%	26.9%	31.1%
Универзитетска дечја клиника	4.1%	8.2%	25.6%	31.6%	30.4%
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	6.1%	9.1%	38.4%	20.1%	26.2%
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	10.0%	13.3%	26.7%	23.3%	26.7%
Институт за онкологију и радиологију Србије	9.0%	6.8%	34.1%	26.0%	24.1%
Институт за ментално здравље	9.1%	13.2%	33.1%	25.6%	19.0%
Институт за реуматологију	6.0%	11.2%	35.1%	27.6%	20.1%
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	8.9%	14.3%	32.0%	21.2%	23.6%
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	10.2%	13.6%	28.5%	27.2%	20.4%
ИОХБ „Бањица“	7.9%	7.9%	31.9%	21.5%	30.7%
Институт за неонатологију	7.4%	12.4%	33.9%	24.0%	22.3%
СБ за интерне болести Младеновац	12.8%	5.1%	21.8%	26.9%	33.3%
СБ за болести зависности	14.1%	17.6%	32.9%	28.2%	7.1%
Институт за рехабилитацију	7.0%	10.2%	47.8%	20.4%	14.6%
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	10.6%	9.9%	32.5%	23.8%	23.2%
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	6.5%	8.9%	39.5%	18.5%	26.6%
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	4.6%	11.1%	34.3%	26.9%	23.1%
Завод за психоф. поремећаје и говорну патологију	6.4%	17.0%	40.4%	21.3%	14.9%
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	8.8%	7.4%	45.6%	20.6%	17.6%
Институт за медицину рада Србије «Др Д. Карајовић»	4.9%	14.8%	29.5%	21.3%	29.5%
<b>УКУПНО</b>	<b>6.8%</b>	<b>9.3%</b>	<b>28.8%</b>	<b>24.6%</b>	<b>30.5%</b>

## Рад у COVID зони

Током епидемије, у недостатку капацитета инфективних одељења, а у складу са одлукама Министарства здравља, неке болнице су, повремено, радиле у ковид режиму збрињавајући само оболеле од заразне болести (клиничко-болнички центри, Специјална болница за интерне болести Младеновац, Институт за медицину рада Србије „Др Драгомир Карајовић“ и др.). У осталим болницама, део капацитета је био претворен у „црвену зону“, односно коришћен за збрињавање COVID оболелих пацијената. Такође, кадар из болница које нису биле у ковид режиму је, периодично, био ангажован за рад у ковид болницама, тако да је очекивано да је највећи број запослених у болницама у неком временском периоду радио у COVID зони.

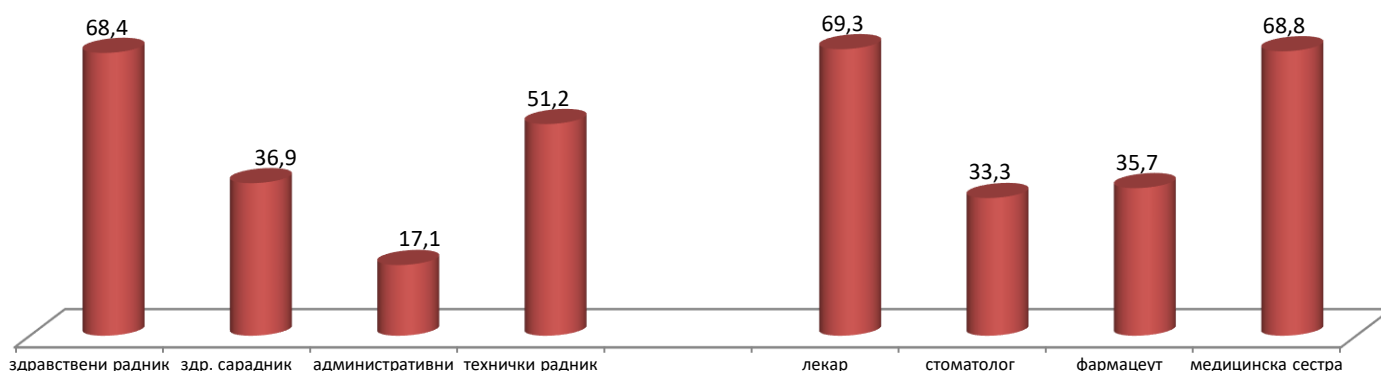
Од 7.119 испитаника који су одговорили на питање да ли раде (или су радили) у COVID зони, 60,4% је одговорило потврдно (Графикон 52). Око 12,5% испитаника није одговорило на ово питање.

Графикон 52. Рад у COVID 19 зони, 2020. и 2021. године (%)



Скоро 70% здравствених радника је радило у COVID зони, сваки други технички радник и сваки шести административни радник (Графикон 53). Разлика у ангажовању испитаника за рад у COVID зони је статистички значајна у односу на занимање ( $\chi^2=716,059$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ). Код здравствених радника, лекари и медицинске сестре су скоро подједнако били укључени у рад у COVID зони (око 69%). Запослени млађи од 35 година су највише били ангажовани у COVID зони, њих 72,1%, затим испитаници од 35 до 54 године (61,6%), а најмање испитаници старији од 55 година (44,4%), док су испитаници мушког (59,5%) и женског пола (60,9%) скоро подједнако били укључени у рад у COVID зони. Разлика у ангажовању испитаника за рад у COVID зони је статистички значајна у односу на њихову старост ( $\chi^2=244,557$ ,  $DF=2$ ,  $p<0,01$ ), али није у односу на пол ( $p=0,195$ ).

Графикон 53. Запослени који су радили у COVID зони према занимању, 2021. године (%)



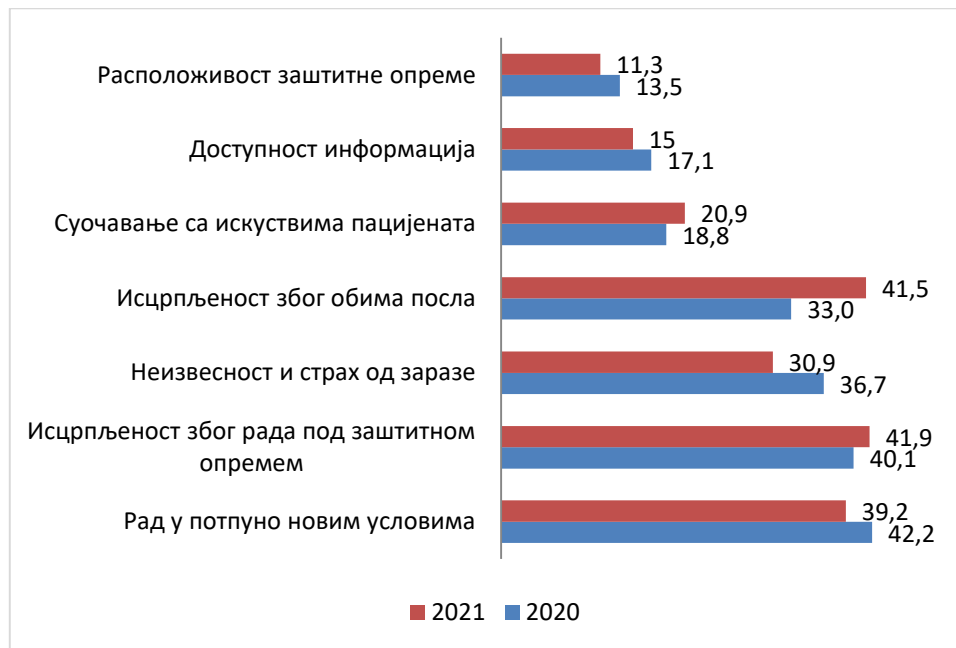
Највише запослених који су радили у COVID зони је у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (94%), КБЦ „Др Д. Мишовић“ (89%), КБЦ Звездара (86,6%) и Специјалној болници за интерне болести Младеновац (83,8%), а најмање у Институту за онкологију и радиологију Србије (7,8%), Клиници за неурологију и психијатрију за децу и омладину (10%) и Заводу за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију, 12,8%, (Табела 13). Болнице у Београду се статистички значајно разликују у погледу ангажовања запослених за рад у COVID зони ( $\chi^2=1427,558$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,001$ ), што је у складу са званичним одлукама о укључивању болница у COVID режим рада.

Табела 13. Рад у COVID зони по здравственим установама, 2020. и 2021.године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2020						2021					
	Да		Не		Укупно		Да		Не		Укупно	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
УКЦС							1139	59.0	790	41.0	1929	100.0
КБЦ „Др Д. Мишовић“							412	89.0	51	11.0	463	100.0
КБЦ „Звездара“							721	86.6	112	13.4	833	100.0
КБЦ „Земун“							405	64.0	228	36.0	633	100.0
КБЦ „Бежанијска коса“	124	95.4	6	4.6	130	100.0	205	94.0	13	6.0	218	100.0
ИКВБ „Дедиње“	119	73.9	42	26.1	161	100.0	123	66.8	61	33.2	184	100.0
ГАК „Народни фронт“	122	56.2	95	43.8	217	100.0	82	54.7	68	45.3	150	100.0
Универзитетска дечја клиника	138	42.7	185	57.3	323	100.0	168	57.1	126	42.9	294	100.0
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	99	39.0	155	61.0	254	100.0	53	37.9	87	62.1	140	
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	2	6.5	29	93.5	31	100.0	3	10.0	27	90.0	30	100.0
Институт за онкологију и радиологију Србије	56	13.3	364	86.7	420	100.0	32	7.8	376	92.2	408	100.0
Институт за ментално здравље	33	30.8	74	69.2	107	100.0	63	54.8	52	45.2	115	100.0
Институт за реуматологију							102	77.3	30	22.7	132	100.0
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	94	60.3	62	39.7	156	100.0	122	64.9	66	35.1	188	100.0
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	63	33.5	125	66.5	188	100.0	111	55.0	91	45.0	202	100.0
ИОХБ „Бањица“	250	71.0	102	29.0	352	100.0	238	68.4	110	31.6	348	100.0
Институт за неонатологију	15	18.1	68	81.9	83	100.0	15	19.0	64	81.0	79	100.0
СБ за интерне болести Младеновац	80	76.2	25	23.8	105	100.0	62	83.8	12	16.2	74	100.0
СБ за болести зависности	14	19.4	58	80.6	72	100.0	19	24.7	58	75.3	77	100.0
Институт за рехабилитацију	73	47.7	80	52.3	153	100.0	65	57.5	48	42.5	113	100.0
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	88	40.0	132	60.0	220	100.0	62	46.3	72	53.7	134	100.0
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	12	12.1	87	87.9	99	100.0	19	17.6	89	82.4	108	100.0
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	2	2.2	87	97.8	89	100.0	21	19.4	87	80.6	108	100.0
Завод за говорну патологију	7	21.2	26	78.8	33	100.0	6	12.8	41	87.2	47	100.0
СБ за ендемску нефропатију							17	29.3	41	70.7	58	100.0
Институт за медицину рада Србије							35	64.8	19	35.2	54	100.0
<b>УКУПНО</b>	<b>1391</b>	<b>43.6</b>	<b>1802</b>	<b>56.4</b>	<b>3193</b>	<b>100.0</b>	<b>4300</b>	<b>60.4</b>	<b>2819</b>	<b>39.6</b>	<b>7119</b>	<b>100.0</b>

Највећи проценат запослених, као најозбиљнији изазов рада у условима епидемије COVID 19 навео је исцрпљеност због рада под заштитном опремом (41,9%) и исцрпљеност због обима посла (41,5%), а затим рад у потпуно новим условима. Трећина запослених сматрала је изазовом неизвесност и страх од заразе, а петина запослених суочавање са искуствима пацијената. Најмање испитаника сматрало је да су доступност информација (15%) и доступност заштитне опреме (11,3%) изазови рада у условима епидемије (Графикон 54). У односу на претходну годину, повећан је проценат запослених који сматрају да су исцрпљеност због обима посла, као и исцрпљеност због рада под заштитном опремом, највећи изазови у условима епидемије.

Графикон 54. Највећи изазови рада у условима епидемије COVID 19, 2020. и 2021. године (%)



### Планови о промени посла

Намера да се напусти установа, односно промени посао је рани показатељ стварне флукуације запослених. Напуштање посла може проузроковати недостатак кадра у установи, утицати на квалитет здравствене заштите и повећати трошкове поновног запошљавања. Нижа стопа флукуације медицинских сестара је повезана са позитивним исходима за пацијенте (16). Задовољство послом је негативно повезано са намером промене и напуштања посла [17, 18]

Око 65% запослених у болницама у Београду не размишља о промени посла. Сваки седми би отишао у иностранство (14,6%), а такође би сваки седми радио послове ван здравствене заштите, док би 11,7% испитаника отишло у приватни сектор здравства (Табела 14). У периоду од 2015. до 2021. године опао је проценат запослених који размишљају о одласку иностранство, а тренд је статистички значајан ( $b=-1,27$ ;  $\beta=-0,859$ ,  $p=0,013$ ). У периоду од 2011. до 2021. године приметан је статистички значајан тренд раста удела оних који би отишли у приватни сектор здравства ( $b=0,556$ ;  $\beta=0,842$ ,  $p=0,001$ ), док је проценат оних који би радили послове ван здравствене заштите опао, али не значајно ( $b=-0,150$ ;  $\beta=-0,227$ ,  $p=0,502$ ).

Табела 14. Мишљење запослених о промени садашњег посла, 2011-2021. године (%)

Мишљење запослених	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Остали би у државном сектору здравства	47.4	49.3	48.1	42.6	38.1	37.3	36.8	35.7	36.9		
Отишли би у приватни сектор здравства	4.5	4.9	5.3	8	4.8	6.2	6.7	8.3	7.4	9.0	11.7
Радили би послове ван здравств. заштите	13.7	12.7	13.0	17.2	9.3	10.1	11.5	11.5	10.9	11.7	14.3
Отишли би у иностранство					21.7	21.2	20.2	21.3	19.8	14.3	14.6
Не размишљају о промени посла	34.4	33	33.6	32.3	26.2	25.3	24.8	23.2	25.0	65.0	59.4

О промени посла не размишља око 70% техничких и административних радника, и тек сваки други лекар, односно медицинска сестра немају ове планове. О одласку у приватни сектор размишља сваки пети лекар, свака осма медицинска сестра, а око 4% административних и техничких радника. Одлазак у иностранство највише планирају медицинске сестре (15,6%) и лекари (14,3%), док о пословима ван здравствене заштите највише размишљају административни радници и медицинске сестре (сваки шести запослени овог профила), а најмање лекари, њих 7,9%. Између запослених различитих профила постоји статистички значајна разлика у погледу планова да промене посао ( $\chi^2=338,648$ ,  $DF=75$ ,  $p<0,001$ ).

Табела 15. Мишљење запослених о промени садашњег посла, у односу на занимање, 2021. године (%)

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	отићи у приватни сектор здравства		радити ван здравствене заштите		отићи у иностранство		не размишљај о промени	
	N	%	N	%	N	%	N	%
Доктор медицине	262	20.4	101	7.9	184	14.3	736	57.4
Доктор стоматологије	1	12.5	2	25.0	0	0	5	62.5
Магистар фармације	6	7.8	10	13.0	11	14.3	50	64.9
Медицинска сестра - техничар	526	11.9	718	16.3	687	15.6	2474	56.2
Здравствени сарадник	40	9.2	61	14.1	53	12.2	280	64.5
Административни радник	20	3.4	98	16.6	60	10.1	414	69.9
Технички радник	32	4.0	94	11.9	110	13.9	555	70.2

Највише оних који би отишли у приватни сектор здравства, је у Институту за неонатологију (сваки пети радник), а најмање у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (0,5%) и Специјалној болници за рехабилитацију и ортопедску протетику (2,8%). Највише оних који би радили ван здравства је у Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“ (20,9%), а најмање у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ Специјалној болници за интерне болести Младеновац (5,1%). У иностранство би отишло највише запослених у Клиници за неурологију и психијатрију за децу и омладину (21,4%) и Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“ (19,6%), док је најмање таквих у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (0,5%) и Институту за ментално здравље (5,9%), (Табела 16).

У истраживању спроведеном у болницама у Немачкој током пандемије, добијени резултати су показали да скоро свака пета медицинска сестра (18,9%) намерава да напусти посао у здравственој заштити, 1 још 21,9% њих жели да промени установу (19). У ранијим истраживањима у Турској 15,5% медицинских сестара је намеравало да промени посао (20) Свака пета медицинска сестра у Шведској у току првих пет година рада жели да промени занимање (21).

Табела 16. Мишљење запослених о промени садашњег посла по установама, 2021. године (%)

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	Да ли планирате			
	отићи у приватни сектор здравства	радити ван здравствене заштите	отићи у иностранство	не размишљају о промени
УКЦС	12.7	14.6	14.7	57.9
КБЦ „Др Д. Мишовић“	12.8	15.6	14.2	57.4
КБЦ „Звездара“	12.3	12.4	15.8	59.5
КБЦ „Земун“	14.0	19.2	16.4	50.3
КБЦ „Бежанијска коса“	0.5		0.5	99.0
ИКВБ „Дедиње“	15.2	9.8	12.5	62.5
ГАК „Народни фронт“	13.3	20.9	19.6	46.2
Универзитетска дечја клиника	14.2	18.4	18.7	48.7
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	9.6	19.2	14.1	57.1
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	14.3	14.3	21.4	50.0
Институт за онкологију и радиологију Србије	11.7	18.9	16.3	53.1
Институт за ментално здравље	10.1	11.8	5.9	72.3
Институт за реуматологију	18.7	19.4	11.2	50.7
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	4.1	10.7	14.7	70.6
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	8.7	7.4	10.5	73.4
ИОХБ „Бањица“	9.4	12.6	17.5	60.5
Институт за неонатологију	19.6	13.1	15.9	51.4
СБ за интерне болести Младеновац	7.7	5.1	11.5	75.6
СБ за болести зависности	7.1	7.1	11.8	74.1
Институт за рехабилитацију	7.2	6.6	15.8	70.4
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	12.4	19.3	15.2	53.1
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	8.2	20.5	8.2	63.1
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	2.8	12.3	17.0	67.9
Завод за говорну патологију	16.7	14.3	7.1	61.9
СБ за ендемску нефропатију	8.8	7.4	16.2	67.6
Институт за медицину рада Србије	10.2	20.3	11.9	57.6
<b>УКУПНО</b>	<b>11.7</b>	<b>14.3</b>	<b>14.6</b>	<b>59.4</b>

О промени посла не размишља већина запослених у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (99) и око 75 испитаника у специјалној болници за интерне болести Младеновац и Специјалној болници за болести зависности. Мање од половине испитаника у Гинеколошко- акушерској клиници „Народни фронт“ (46,2) и Универзитетској дечјој клиници (48,7) не размишља о промени посла. Између здравствених установа у погледу планова запослених да промене посао постоји статистички значајна разлика ( $\chi^2=338,648$ ,  $DF=75$ ,  $p<0,001$ ).

## Укупно задовољство запослених послом

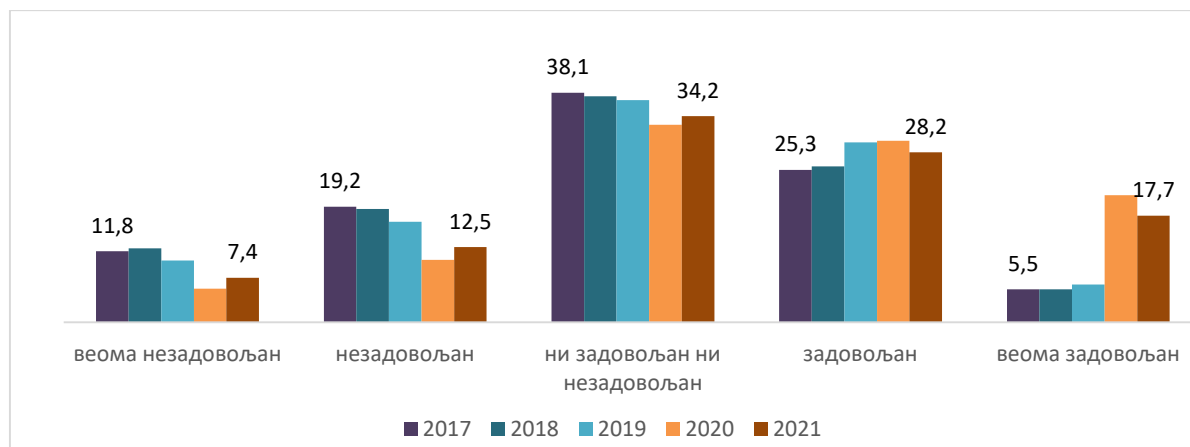
Укупно задовољство послом у односу на:

- Пол запослених
- Старост запослених
- Занимање запослених
- Руководећу функцију
- Рад у ковид зони
- Болницу у којој раде

Укупно задовољство послом је сагледавано кроз питање да запослени оцене укупно задовољство послом узимајући у обзир све напред наведене аспекте посла.

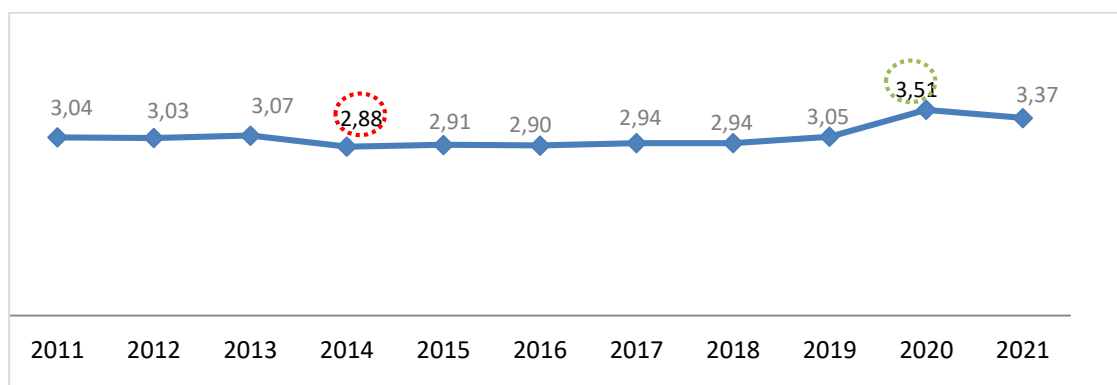
Узимајући све наведено у обзир, 45,9% (3.602) испитаника се изјаснило да је задовољно послом који обављају, 19,9% је незадовољно (1.553), а 34,2% (2.681) се изјаснило да нису ни задовољни ни незадовољни (Графикон 55). На ово питање није одговорио 301 испитаник (3,7%).

Графикон 55. Задовољство запослених у болницама у Београду садашњим послом, 2017-2021. године (%)



Задовољство запослених радника у београдским болницама, исказано просечном оценом на скали од 1 до 5 (1=веома незадовољан, 5=веома задовољан) износи  $3,37 \pm 1,13$  и, изузимајући 2020. годину када седам болница није спровело испитивање, највеће је у последњих десет година (Графикон 56). Просечна оцена задовољства запослених, у периоду пре пандемије, од 2011. до 2019. године, показује опадајући тренд, који није статистички значајан ( $b=-0,008$ ;  $\beta=-0,292$ ,  $p=0,446$ ). У периоду 2011-2021. године, тренд је растући без статистичке значајности ( $b=0,033$ ;  $\beta=-0,545$ ,  $p=0,083$ ).

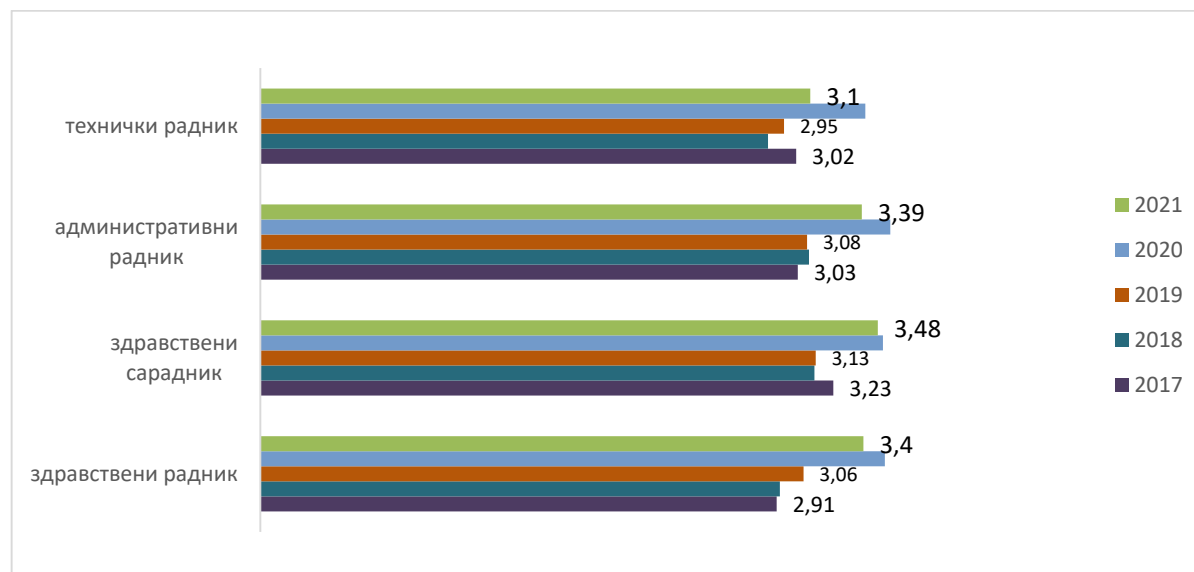
Графикон 56. Задовољство запослених у болницама у Београду, исказано просечном оценом, 2011-2021. године



Својим послом најзадовољнији су здравствени сарадници (3,48), а најмање задовољни технички радници (3,1). У односу на период пре пандемије задовољство је повећано код запослених свих профила, а најмање код техничких радника (Графикон 57). Посматрајући наведене четири категорије запослених, постоји статистички значајна разлика у задовољству послом ( $F=17,885$ ,  $DF=3$ ,  $p<0,01$ ).

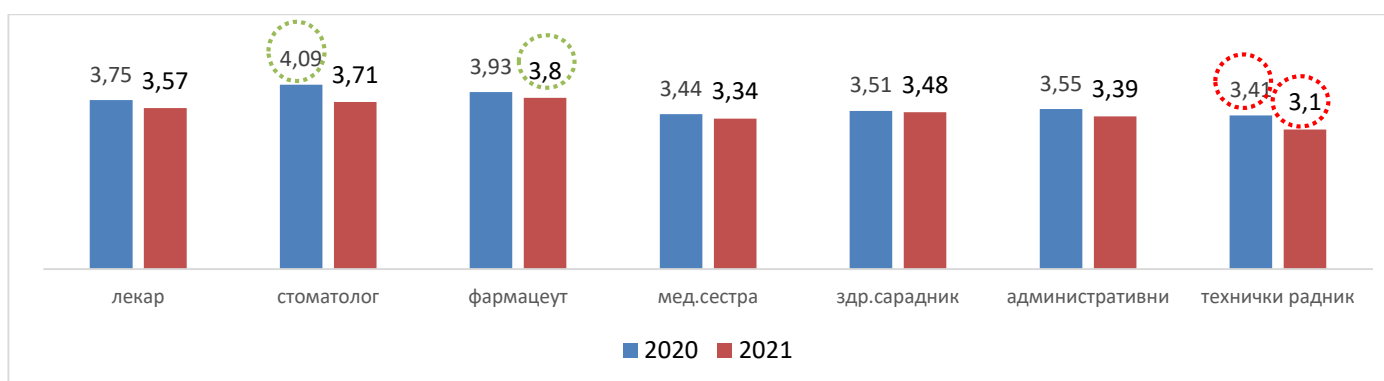


Графикон 57. Просечна оцена задовољства послом у односу на занимање испитаника, 2017-2021. године



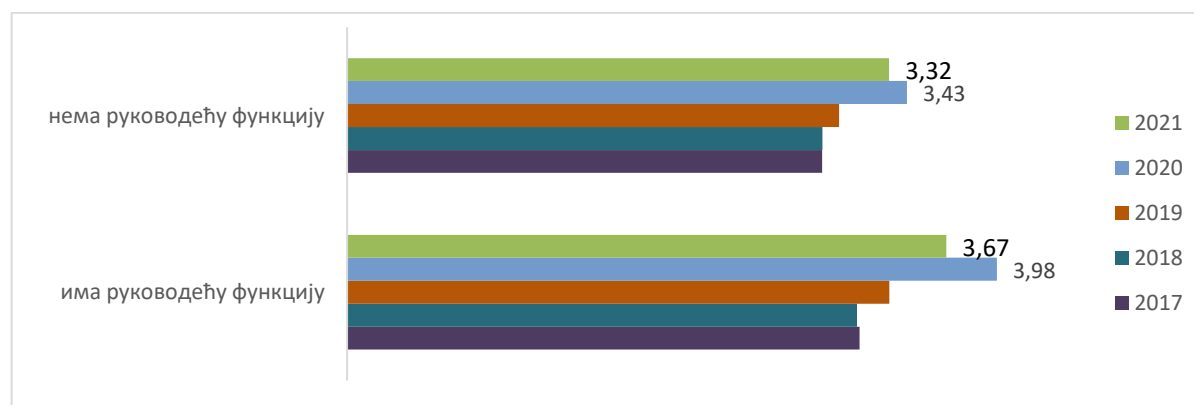
Међу здравственим радницима најзадовољнији су фармацеути (3,8) и стоматолози (3,71), а најнезадовољније су медицинске сестре- техничари (3,34), (Графикон 58).

Графикон 58. Просечна оцена задовољства послом у односу на профил запослених, 2020. и 2021. године



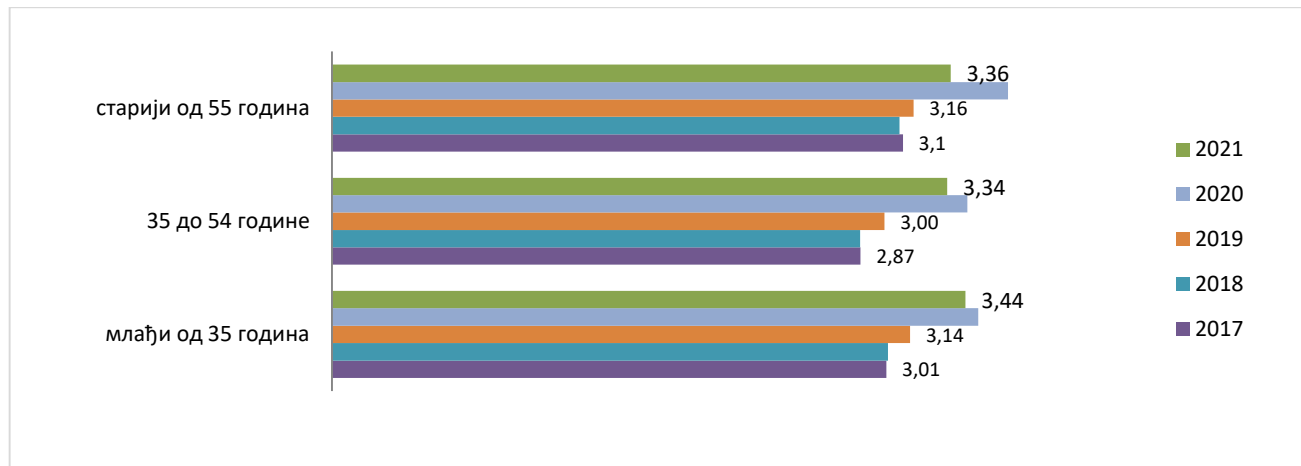
Као и претходне године, својим послом значајно су задовољнији запослени који су на руководећим местима, у односу на запослене који немају руководећу функцију ( $F=96,917$ ,  $DF=1$ ,  $p<0,01$ ), (Графикон 59).

Графикон 59. Просечна оцена задовољства у односу на руководећу функцију испитаника, 2017-2021. године



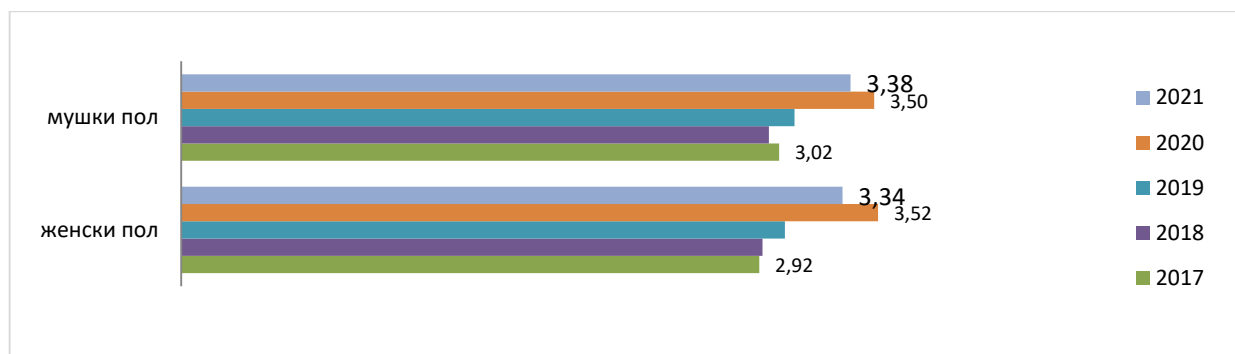
Својим послом најзадовољнији су запослени млађи од 35 година (просечна оцена задовољства 3,44), затим старији од 55 година (3,36), док су запослени старосне доби од 35 до 54 године, са просечном оценом 3,34 најнезадовољнији послом (Графикон 60). Разлика у задовољству послом између запослених у односу на старосну доб је статистички значајна ( $F=4,561$ ,  $DF=2$ ,  $p=0,01$ ). У односу на претходне године пре пандемије, приметан је пораст задовољства код свих старосних категорија.

Графикон 60. Просечна оцена задовољства послом у односу на године старости испитаника, 2017-2021.



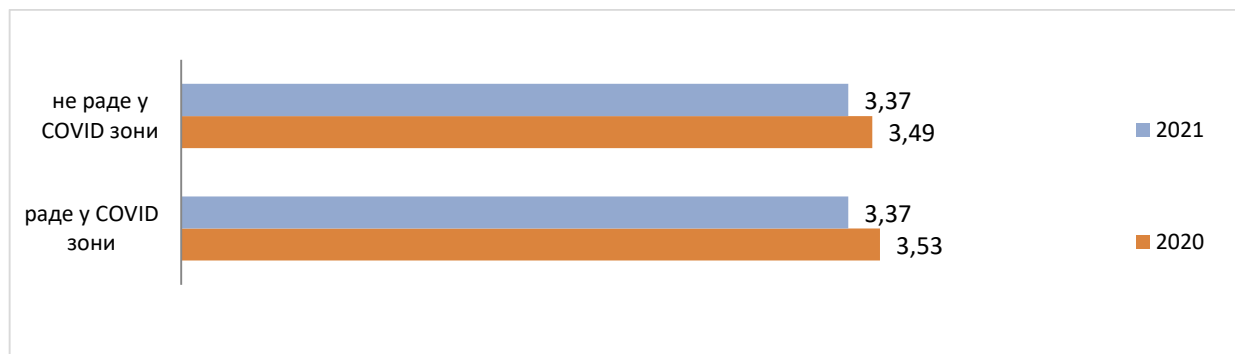
У 2021. години није постојала статистички значајна разлика у задовољству између запослених мушког и женског пола ( $F=1,474$ ,  $DF=1$ ,  $p=0,225$ ). Просечна оцена задовољства послом запослених и мушког (3,38) и женског (3,34) пола порасла је у односу на године пре пандемије (Графикон 61).

Графикон 61. Просечна оцена задовољства послом у односу на пол испитаника, 2017-2021. године



Просечна оцена задовољства запослених који раде или су радили у Covid зони износила је 3,37 и иста је као код запослених који су изјавили да нису били ангажовани у Covid зони (графикон 62).

Графикон 62. Просечна оцена задовољства послом у односу на рад испитаника у Covid зони, 2020. и 2021.



Задовољство запослених садашњим послом није исто у свим болницама ( $F=46,021$ ,  $DF=25$ ,  $p<0,01$ ). Просечна оцена задовољства има вредности од 2,88 до 4,92 (Табела 17). Као и претходне године, најзадовољнији су запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,92) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,79). На трећем месту је Специјална болница за болести зависности (3,90), а затим Институт за ментално здравље (3,84) и Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину (3,83). Најмање су задовољни запослени у КБЦ „Земун“ (2,88), Специјалној болници за интерне болести Младеновац (2,96), Институту за ненатологију (3,0) и Институту за медицину рада Србије (3,05). У односу на претходну годину, у пет установа, просечна оцена задовољства запослених је повећана, и то Специјалној болници за цереброваскуларне болести „Свети Сава“ (са 3,52 на 3,80), Специјалној болници за болести зависности (са 3,68 на 3,90), Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (са 4,83 на 4,92), Клиници за неурологију и психијатрију за децу и омладину (са 3,65 на 3,83), Гинеколошко – акушерској клиници „Народни фронт“ (са 3,15 на 3,16). У осталим болницама је просечна оцена смањена, највише у Институту за неонатологију (са 3,45 на 3,0), Специјалној болници за интерне болести Младеновац (са 3,31 на 2,96), Универзитетској дечјој клиници (са 3,27 на 3,07) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (са 4,99 на 4,79).

Табела 17. Задовољство запослених у болницама у Београду, 2017-2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2017		2018		2019		2020		2021		
	n	x	n	x	n	x	n	x	n	x	sd
КЦС	2667	2.86	2930	2.82	2763	2.90			2124	3.24	1.09
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	495	3.05	502	2.88	546	3.04			546	3.38	1.07
КБЦ „Звездара“	998	3.04	942	3.03	954	3.14			951	3.45	1.07
КБЦ „Земун“	599	2.62	606	2.56	593	2.63			633	2.88	1.16
КБЦ „Бежанијска коса“	357	3.11	275	2.96	183	4.11	161	4.83	216	4.92	.35
ИКВБ „Дедиње“	181	2.98	127	3.89	168	3.90	161	4.99	183	4.79	.45
ГАК „Народни фронт“	66	2.71	155	2.92	206	3.02	241	3.15	156	3.16	1.16
Универзитетска дечја клиника	274	2.78	372	3.01	374	2.97	344	3.27	313	3.07	1.02
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	329	2.70	342	2.80	263	2.91	256	3.19	161	3.17	1.09
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	25	2.36	29	2.24	38	3.05	31	3.65	29	3.83	.97
Институт за онкологију и радиологију Србије	490	2.66	453	2.80	474	2.92	459	3.26	450	3.17	1.07
Институт за ментално здравље	146	3.85	129	3.74	155	3.74	120	3.95	123	3.84	1.07
Институт за реуматологију	131	3.45	132	3.25	146	3.59			132	3.27	1.22
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	132	3.35	203	3.29	195	3.03	176	3.52	201	3.80	.95
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	243	3.27	253	3.13	303	3.56	199	3.58	238	3.52	1.09
ИОХБ „Бањица“	488	2.88	492	2.85	451	2.87	379	3.42	396	3.41	1.09
Институт за неонатологију	121	2.99	140	3.11	149	3.08	89	3.45	117	3.00	1.03
СБ за интерне болести Младеновац	80	3.17	79	3.15	84	3.26	105	3.21	77	2.96	1.15
СБ за болести зависности	64	3.36	98	3.36	96	3.48	78	3.68	81	3.90	.73
Институт за рехабилитацију	235	3.02	197	3.14	248	3.15	171	3.43	148	3.40	1.07
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	231	2.95	168	3.19	228	3.07	253	3.17	154	3.16	1.08
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	127	2.99	137	3.03	135	3.08	121	3.45	122	3.28	.99
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	116	2.94	112	3.07	121	3.17	89	3.43	107	3.29	1.03
Завод за психоф. поремећаје и говорну патологију	57	3.67	53	3.42	66	3.32			47	3.62	.99
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	53	3.21	36	3.28	42	3.36	39	3.51	71	3.46	1.23
Институт за медицину рада Србије	78	3.06	88	3.27	87	3.00			60	3.05	1.08
<b>УКУПНО</b>	<b>8783</b>	<b>2.94</b>	<b>9050</b>	<b>2.94</b>	<b>9068</b>	<b>3.05</b>	<b>3472</b>	<b>3.51</b>	<b>7836</b>	<b>3.37</b>	<b>1.13</b>

Анализа тренда укупног задовољства запослених за период 2011-2021. године у 19 болница које су континуирано вршиле испитивање, показала је да је у седам болница задовољство статистички значајно порасло (Клиничко- болнички центар „Бежанијска коса“, Институт за крдиоваскуларне болести Дедиње“, Универзитетска дечја клиника, Институт за ортопедију Бањица, Институт за рехабилитацију, Специјална болница за церебралну парализу и развојну неурологију и Специјална болница за рехабилитацију и ортопедску протетику). Опадајући тренд задовољства, али без статистичке значајности забележен је само у Специјална болница за интерне болести Младеновац. У преосталих 11 болница уочава се растући тренд укупног задовољства запослених али без статистичке значајности.

## КОМЕНТАРИ ИСПИТАНИКА

Кроз једно питање отвореног типа, запослени су имали могућност да у упитник упишу своје предлоге за унапређење квалитета рада и задовољства запослених у здравственим установама. Универзитетски клинички центар Србије, Институт за крдиоваскуларне болести „Дедиње“ и Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Др Цветко Брајовић“ нису унели коментаре запослених у базу за унос података, тако да су обрађени коментари из 23 установе. Од 5.670 радника који су попунили анкетни упитник у овим установама, коментаре је навео 571 испитаник (10,1%). Највише коментара односило се на потребу повећања плате запосленима у болницама (38% свих коментара).

*„Срамне плате за обим и врсту посла“ (запослени у КБЦ „Земун“).*

*„Хоћемо ли некад бити адекватно плаћени за посао који обављамо?“ (медицинска сестра, Институт за ортопедију „Бањица“).*

Значајан број коментара се односио на потребу повећања броја запослених (13%), као и побољшања услова рада (18%). Запослени, такође, изражавају незадовољство међуљудским односима (8%) и руковођењем и организацијом посла (13%). Само у 10 коментара (1,8%) запослени су исказали своје задовољство послом.

Када су у питању услови рада, у великом делу коментара се захтева топли оброк, униформе, обезбеђење мензе, паркинг простора, али и унапређење опремљености, као и побољшање хигијене у болницама. Такође, сматрају да су преоптерећени, како административним пословима, тако и бројем пацијената, што резултује сталним осећајем стреса и премора. Као значајан извор незадовољства наводе и неплаћање прековременог рада и дежурстава. Предлаже се увођење бенефицираног радног стажа за многе запослене у болници. Радници сматрају да би боља сарадња, како међу колегама, тако и са претпостављенима, али и сарадња са запосленима из других здравствених установа и размена искустава и идеја, у многоме допринела унапређењу квалитета рада и задовољству запослених.

*„Много боља опремљеност апаратима и простора за рад. Често недовољно времена за наметнути обим посла. Акредитација и фактурисање потрошног материјала одузимају много времена. Унапредити хелиант који често "багује" и није довољно "брз" за уношење података (ту се доста времена изгуби (запослени у КБЦ „Звездара“).*

Значајан удео запослених коментарише руководећи кадар, при чему истичу да су потребни стручни, обучени и одговорни руководиоци, који адекватно вреднују рад запослених. Такође, жале се на непостојање двосмерне комуникације између извршилаца и руководећег кадра, као и на неподстицање

самосталног одлучивања. Посебно истичу потребу да се запослени плаћају према свом учинку и доприносу на раду.

*„Поставити људе на руководећа места који знају и могу да се носе са послом, јер у здравству је највећи проблем организација“ (административни радник, КБЦ „Др Драгиша Мишовић“).*

*„Мало више уважавања и стимулисања запослених, а не укидање свих привилегија и накнада које смо имали. Мало борбе за запослене у установи да заједно са руководиоцима идемо напред, а не да стагнирамо и идемо назад“ (медицинска сестра - техничар, Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину).*

*„Увести стимулације за људе који свој посао одрађују савесно и по прописима и који се истичу својим радом и залагањем, јер чињеница је да исту плату примају и нерадници, што делује демотивишуће“ (медицинска сестра, КБЦ „Др Драгиша Мишовић“).*

У складу са најнижом просечном оценом задовољства сестринског кадра у односу на друге здравствене раднике, оне се у бројним коментарима жале на плате (29% свих коментара медицинских сестара - техничара), услове за рад (14% свих коментара), недостатак кадра и преоптерећеност (13%), свој положај, првенствено одсуство вредновања и уважавања њиховог рада. Сматрају да је неопходно боље дефинисати стандарде здравствене неге, као и садржај њиховог рада ускладити са образовањем и специјализацијом. Истичу потребу признавања нивоа образовања, као и потребу увођења бенефицираног стажа, посебно за рад у време пандемије.

*„Како бисми ми здравствени радници, у овом случају медицинске сестре, биле задовољне и растерећене, а самим тим пружиле адекватну и квалитетну негу пацијентима, сматрам да је неопходно обезбедити још кадра. Једна сестра у смени је јако мало. Пацијенти су тешко оболели и захтевају и заслужују бољу негу. Зато, повећање кадра и новчане надокнаде“ (Институт за онкологију и радиологију Србије).*

*„Било би веома повољно да се повећа број запослених, јер овај темпо неће моћи да се издржи ускоро, изгубићемо вољу да долазимо на посао, чешиће долази до међусобних несугласица међу колегама због напетости и ОГРОМНЕ количине посла. Долазимо кући без икакве воље што утиче на приватни живот“ (Институт за онкологију и радиологију Србије).*

*„Побољшати комуникацију у здравственом тиму. Омогућити стручно усавршавање медицинских сестара и признати им постигнути степен стручне спреме у вредновању личног дохотка“ (Институт за медицину рада Србије).*

*„Желим већу плату, могућност даљег школовања, веће разумевање према особљу, мање писања пријава, да свако ради свој посао, више бављења пацијентима, да се сестре баве искључиво својим послом и понека похвала јер утичу боље на рад запослених, а нема их“ (Клиника за психијатријске болести „Др Лаза Лазаревић“).*

Немедицински радници, посебно технички радници су незадовољни нижом платом (37% свих коментара), бројем запослених (6%), као и својим статусом у установи и недовољним уважавањем њиховог рада. У делу коментара истиче се присуство дискриминације немедицинског кадра, посебно кад је реч о степену повећања плата, али и могућностима за стручно усавршавање.

*„Више ценити рад техничког особља“ (Институт за ортопедију Бањица).*

*„Техничко особље које ради у ковид зони јеминимално плаћено“ (Институт за медицину рада Србије).*

Запослени су износили и коментаре у вези рада у ковид зони.

*„Превише ротација за ових неколико месеци. То ме депримира, исцрпљује и нисам срећна медицинска сестра“ (КБЦ „Др Драгиша Мишовић“).*

*„Најзадовољнија бих била када се Болница за гинекологију и акушерство на Звездари не би затварала, сваки нови талас, и да нам се допусти да обављамо посао који најбоље знамо и умемо! (КБЦ „Звездара“).*

Иако је за време пандемије примљен велики број здравствених радника у радни однос у болницама, истакнута је и потреба за адекватном селекцијом кадра, као и обуком нових радника за посао који ће радити.

*„Повести рачуна о квалитету и испуњености услова кандидата за радно место, а не ићи по пријатљској линији. У таквим случајевима примљени кандидати су неупотребљиви за одређени посао“ (здравствени сарадник, Институт за ментално здравље).*

Да би запослени били задовољни на свом радном месту и пружили максималан учинак, важно им је да њихови егзистенцијални проблеми буду решени.

*„Обезбедити повољне услове стамбеног кредитирања медицинских сестара“ (Институт за ортопедију „Бањица“).*

Једно од предложених решења за растерећење кадра у болницама је јачање примарне заштите, уз већу оријентацију здравственог система на превентивну здравствену заштиту, као и веће укључење приватног сектора.

*„Радити на превенцији болести. Изабрани лекари да буду и приватни лекари“ (лекар, Институт за неонатологију).*

Као и претходних година, запослени истичу и да је упитник увек исти и нерепрезентативан. Изнели су и своје неповерење у ово истраживање пишући да нема сврхе да дају своје коментаре, јер сигурно неће бити уважени или да су давали предлоге у претходним испитивањима, али да се ништа није променило.

## ЗАКЉУЧАК

Као и претходне године, и у 2021. години испитивање задовољства запослених у здравственим установама у Републици Србији је вршено у условима епидемије заразном болешћу COVID-19. Анкету је спровело свих 26 београдских болница у државном власништву, за разлику од претходне године, када седам болница (Универзитетски клинички центар Србије, Клиничко- болнички центар „Др Драгиша Мишовић- Дедиње“, Клиничко- болнички центар „Земун“, Клиничко- болнички центар „Звездара“, Институт за реуматологију, Завод за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“ и Институт за медицину рада „Др Драгомир Карајовић“) то нису учиниле због епидемиолошке ситуације. Због тога свако поређење резултата из 2021. године са резултатима из претходне године на укупном нивоу, треба тумачити са резервом.

Резултати испитивања задовољства запослених у болницама у Београду у 2021. години показују да је својим послом задовољно нешто мање од половине запослених (46%). Трећина испитаника се изјаснила да нису ни задовољни, ни незадовољни, док је сваки пети незадовољан. Задовољство запослених исказано просечном оценом износи 3,37 и веће је у односу на период пре пандемије (у 2019. години је 36% запослених било задовољно, 27% незадовољно, а просечна оцена је била 3,05).

Просечна оцена укупног задовољства послом у периоду од 2011. до 2019. године је показивала опадајући тренд без статистичке значајности. Због повећања нивоа задовољства у време пандемије, у периоду од 2011. до 2021. године тренд је растући, али без статистичке значајности. Рад здравствених радника у условима епидемије и њихова посвећеност контроли нове болести COVID-19, препознати су и признати од стране друштва и ауторитета, што у великој мери може да повећа осећај професионалне вредности и социјалног статуса запослених и промовише њихов радни ентузијазам и унапређење задовољства послом током борбе против епидемије. Оваква веза уочена је и код здравствених радника који су на првој линији борбе против епидемије у другим земљама, што потврђују спроведена истраживања, првенствено у Кини (22). Поред тога, повећане су зараде запослених у систему здравствене заштите, уз исплаћивање новчане стимулације запосленима. По налогу Министарства здравља у већини здравствених установа извршен је пријем кадра. Треба имати у виду да нису све болнице биле укључене у рад са COVID позитивним пацијентима, као и да је једна од мера за спречавање и контролу ширења инфекције била организација рада од куће уколико је могуће. На резултате је могла утицати и промена методологије истраживања, према којој је унос података вршен у самим здравственим установама, док је у Градском заводу за јавно здравље, Београд вршена само анализа достављених база података.

Болнице у Београду се значајно разликују у погледу ангажовања запослених за рад у COVID зони, што је у складу са званичним одлукама о укључивању болница у COVID режим рада. Од укупног броја испитаника, 60,4% је изјавило да раде (или су радили) у COVID зони и то око 70% здравствених радника, сваки други технички радник и сваки шести административни радник. У COVID зони су значајно чешће радили запослени млађи од 35 година у односу на категорију запослених старијих од 55 година. Као највеће изазове рада у условима епидемије COVID-19 запослени су навели исцрпљеност због рада под заштитном опремом (око 41,9%) и исцрпљеност због обима посла (41,5%), а затим и рад у потпуно новим условима (око 39%) и неизвесност и страх од заразе (око 31%). Сваки пети запослени сматрао је изазовом суочавање са искуствима пацијената. Најмање испитаника сматрало је да су доступност информација (15%) и доступност заштитне опреме (11%) изазови рада у условима епидемије. Одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција, као и спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID-19 инфекције задовољно је око 60% запослених. Просечна оцена задовољства са два наведена аспекта је слична и износи 3,53 односно 3,66. Приметно је да су испитаници у условима епидемије COVID 19 у значајно већој мери осећали напетост, стрес и притисак него приликом обављања посла у редовним околностима.

У периоду од 2015-2021. године значајно је опао проценат запослених који размишљају о одласку иностранство, са 21,7% на 14,6%. У последњих једанаест година приметан је значајан тренд раста удела оних који би отишли у приватни сектор здравства (са 4,5% на 11,7%), док је проценат оних који би радили послове ван здравствене заштите порастао, али је тренд опадајући без значајности (са 13,7% на 14,3%).

Својим послом у целини у 2021. години нешто задовољнији су били здравствени сарадници (просечна оцена 3,48) и здравствени радници (3,4), у односу на административне раднике (3,39) и техничке раднике (3,1). У односу на период пре пандемије задовољство је повећано код свих профила запослених, а најмање код техничких радника. Међу здравственим радницима најзадовољнији су фармацеути (3,8) и стоматолози (3,71), затим лекари (3,57), а најнезадовољније су медицинске сестре-техничари (3,34).

Као и претходних година, својим послом значајно су задовољнији запослени који су на руководећим местима, у односу на запослене који немају руководећу функцију. И подаци из литературе показују да је задовољство послом веће што је ниво образовања виши, и да руководиоци обично имају позитивнији став и осећања према послу (23). Лекари имају већу одговорност, али њихов рад може представљати и изазов. Њихов рад се у већој мери уважава и вреднује, они имају и висок степен аутономије у обављању посла и могућност да доносе одлуке, али и да се професионално развијају и едукују, у односу на друге професије. Резултати других студија такође показују да је степен образовања и руководећа функција у позитивној корелацији са задовољством послом (24, 25). Са друге стране, низак ниво задовољства послом код медицинских сестара-техничара може се објаснити природом и обимом њиховог посла, недостатком социјалне подршке на послу, смањеним могућностима напредовања у каријери и аутономијом у обављању посла, као и чињеницом да су медицинске сестре често изложене и насиљу на радном месту и повредама на раду (26).

Својим послом најзадовољнији су запослени млађи од 35 година (просечна оцена задовољства 3,44), затим старији од 55 година (3,36), док су запослени старосне доби од 35 до 54 године, са просечном оценом 3,34 најмање задовољни послом, за разлику од претходних година када су најстарији запослени били најзадовољнији. Истраживања су показала да се задовољство послом повећава након низа година искуства (23). Старији и искуснији запослени су добро прилагођени на посао, имају више самопоуздања и реалнија очекивања. Такође, они објективније сагледавају све оне аспекте посла који могу да представљају извор незадовољства. И у другим студијама показано је да је старија животна доб запослених, а самим тим и веће искуство у позитивној корелацији са задовољством послом (25, 27). Међутим, у време пандемије су најмлађи запослени били са највећим степеном професионалне сатисфакције, вероватно због већег степена социјалне подршке коју су добијали од колега и руководећег кадра на послу, што је слично резултатима студије из Јапана (12). Просечна оцена задовољства запослених женског пола (3,34) незнатно је мања у односу на запослене мушкарце (3,38).

Запослени у болницама у Београду, и ове године, су најзадовољнији непосредном сарадњом са колегама (4,08), а затим односом пацијената према њима (3,99). Аспекти посла који се односе на непосредну сарадњу, и међуљудске односе уопште, су посебно важни у здравственим установама, где адекватна комуникација у многоме утиче на здравље пацијената и њихову безбедност. Такође, показано је да адекватна комуникација између особља у здравственим установама и између здравствених радника и пацијената може бити подстицај мотивације запослених, од које зависи и квалитет пружених здравствених услуга и последично задовољство корисника (28).

Запослени у београдским болницама, као и свих ранијих година, најмање су задовољни платом (2,74). Нижи степен задовољства је у вези руковођења и организације рада у установи (3,33), простора за рад (3,36) и могућностима за професионални развој и континуирану едукацију (3,37). Финансијска надокнада за рад игра веома важну улогу у задовољству запослених, иако је показано да то не може бити једини фактор који га одређује, те да ће и добро плаћени радници бити незадовољни послом ако нису задовољни и другим аспектима, као што су услови рада, међуљудски односи, могућност напредовања (23). Ипак, задовољство запослених платом има тренд раста почев од 2014. године, када је забележена најнижа



просечна оцена задовољства овим аспектом посла, што је највероватније било условљено неповољним економским приликама у земљи као и мерама прописаних Законом о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава према коме је основица за обрачун и исплату плата у јавном сектору смањена за 10% (29). И у другим студијама показано је да је задовољство финансијском надокнадом за рад на ниском нивоу (24, 30, 31), као и да је задовољство платом у позитивној корелацији са општим задовољством запослених (23, 25). И степен задовољства могућностима за професионални развој/континуирану едукацију је низак, што је незадовољавајуће, имајући у виду важност сталног стручног усавршавања, посебно здравствених радника.

У односу на период пре пандемије, радници су у 2021. години били задовољнији свим испитиваним аспектима посла.

Задовољство запослених садашњим послом у целини није исто у свим болницама, али се и ови резултати морају узети са резервом, с обзиром на присутне разлике између установа у структури запослених према полу, старости, занимању, дужини радног стажа и сл. Такође, болнице у Београду се разликују и према намени, односно врсти обољења која се у њима лече, величини, нивоу здравствене заштите, опремљености, кадровској обезбеђености, што је могло утицати на добијене резултате. У 2021. години најзадовољнији су запослени у Клиничко- болничком центру „Бежанијска коса“ (4,92) и Институту за кардиоваскуларне болести „Дедиње“ (4,79). На трећем месту је Специјална болница за болести зависности (3,90), а затим Институт за ментално здравље (3,84) и Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину (3,83). Најмање су задовољни запослени у КБЦ „Земун“ (2,88), Специјалној болници за интерне болести Младеновац (2,96), Институту за неонатологију (3,0), Институту за медицину рада Србије (3,05) и Универзитетској дечјој клиници (3,07).

Анализа тренда укупног задовољства запослених за период 2011-2021. године у 19 болница које су континуирано вршиле испитивање, показала је да је у седам болница задовољство статистички значајно порасло (Клиничко- болнички центар „Бежанијска коса“, Институт за кардиоваскуларне болести Дедиње“, Универзитетска дечја клиника, Институт за ортопедију Бањица, Институт за рехабилитацију, Специјална болница за церебралну парализу и развојну неурологију и Специјална болница за рехабилитацију и ортопедску протетику). Опадајући тренд задовољства, али без статистичке значајности забележен је само у Специјалној болници за интерне болести Младеновац. У преосталих 11 болница уочава се растући тренд укупног задовољства запослених али без статистичке значајности.

Анализа просечне оцене задовољства у периоду од 2011. године до 2021. године, показала је да је статистички значајан растући тренд присутан за све појединачне аспекте посла, изузев за аутономију у обављању посла (тренд је растући, али без значајности). С обзиром да је упитник промењен 2015. године, у периоду од 2015. до 2021. године, статистичка значајност је установљена и за растуће трендове задовољства уважавањем и вредновањем рада и руковођењем и организацијом посла у установи. Интересантно је да када је у питању задовољство послом у целини, просечна оцена има растући тренд у периоду од 2011. године до 2021. године, али без статистичке значајности.

У својим коментарима запослени у болницама су истакли своје незадовољство платом, али и преоптерећеност послом због недостатка кадра. Предлози су и да је потребно унапредити услове рада, организацију и руковођење. Такође, желе да буду више поштовани и цењени на радном месту.

На основу добијених резултата испитивања задовољства запослених, Комисија за унапређење квалитета рада сваке здравствене установе, треба да дефинише мере и активности, и да их заједно са руководством установе и свим запосленим спроводи у току године, у циљу унапређења задовољства запослених својим послом. Потребно је применити низ мера са фокусима на адекватној размени информација, тимском раду, обезбеђивању јасноће и разумевања одговорности, континуираној едукацији и професионалном развоју запослених, награђивању и мотивацији, унапређењу организације рада и расподели задатака, као и менаџменту стресом.

## РЕФЕРЕНЦЕ

1. Davis RV. Job satisfaction. In: Jones LK (ed.) *Encyclopaedia of career change and work issues* (PP.142-143). Phoenix, The Oryx press, 1992.
2. Sousa-Poza A. Well-being at work: a cross-sectional study of the levels and determinants of job satisfaction. *Journal of Socio-Economics*. 2000; 29 :517 –38.
3. Irvine D, Evans M. Job satisfaction and turnover among nurses: integrating research findings across studies. *Nurs Res* 1995, 44 (4): 246-253.
4. Goodell T, Van Ess Coeling H: Outcomes of nurses' job satisfaction. *J Nurs Adm* 1994, 24 (11):36-41.
5. Krogstad U, Hofoss D, Veenstra M, Hjortdahl P. Predictors of job satisfaction among doctors, nurses and auxiliaries in Norwegian hospitals: relevance for micro unit culture. *Human Resources for Health* 2006, 4:3.
6. Chou SC, Boldy DP, Lee AH. Measuring job satisfaction in residential aged care. *Int J Qual Health Care*, 2002, 14 (1):49-54.
7. Faragher EB, Cass M, Cooper CL. The relationship between job satisfaction and health: a meta analysis. *Occupational and Environmental Medicine* 2005, 62:105-112.
8. Fisher JAV, Sousa-Poza A. Does Job Satisfaction Improve the Health of Older Workers? New evidence using panel data and objective measures of health. 2005 (unpublished papers). Доступно на: [www.unisg.ch/org/siaw/web.nsf](http://www.unisg.ch/org/siaw/web.nsf)
9. Locke EA. The nature and causes of job satisfaction. In: Dunnette MD (ed.) *Handbook of industrial and organizational psychology*. Chicago: Rand McNally, 1976:1319-1328.
10. Edwards N, Kornacki J, Silversin J. Unhappy doctors: what are the causes and what can be done? *BMJ*, 2002; 324: 835-42.
11. Sutherland VJ, Cooper CL. Job stress, satisfaction, and mental health among general practitioners before and after introduction of the new contract. *BMJ*, 1992; 304:1545.
12. Ito S. et al. Occupational stress among healthcare workers in Japan. *Work* 49, 2014; 225–234. DOI 10.3233/WOR-131656 IOS Press (PDF) [Occupational stress among healthcare workers in Japan | Marwa Hmoud - Academia.edu](https://doi.org/10.3233/WOR-131656)
13. Mohammadi M, Vaisi-Raygani A, Jalali R, Salari N. Prevalence of Job Stress in Nurses Working in Iranian Hospitals: A Systematic Review, Meta-Analysis and MetaRegression Study. *Journal of Health and Safety at Work* 2020; 10 (2): 11-14
14. Salari N, Khazaie H, Hosseinian-Far A, et al. The prevalence of stress, anxiety and depression within front-line healthcare workers caring for COVID-19 patients: a systematic review and meta-regression. *Hum Resour Health* 18, 100 (2020). <https://doi.org/10.1186/s12960-020-00544-1>
15. Zhu J, Sun L, Zhang L, Wang H, Fan A, Yang B, Li W, Xiao S. Prevalence and Influencing Factors of Anxiety and Depression Symptoms in the First-Line Medical Staff Fighting Against COVID-19 in Gansu. *Front. Psychiatry*, 2020 (11); article 386. <https://doi.org/10.3389/fpsy.2020.00386>
16. Fasbender U, Van der Heijden BIJM, Grimshaw S. Job satisfaction, job stress and nurses' turnover intentions: The moderating roles of on-the-job and off-the-job embeddedness. *J Adv Nurs*. 2019;75(2):327-337.
17. Alsaraireh F, Quinn Griffin MT, Ziehm SR, Fitzpatrick JJ. Job satisfaction and turnover intention among Jordanian nurses in psychiatric units. *Int J Ment Health Nurs*. 2014;23(5):460-7.

18. Kim Y, Han K. Longitudinal associations of nursing staff turnover with patient outcomes in long-term care hospitals in Korea. *Journal of Nursing Management*. 2018; 26 (5): 518–524. <https://doi.org/10.1111/jonm.12576>
19. Schug C, Geiser F, Hiebel N, Beschoner P, Jerg-Bretzke L, Albus C, Weidner K, Morawa E, Erim Y. Sick Leave and Intention to Quit the Job among Nursing Staff in German Hospitals during the COVID-19 Pandemic. *Int J Environ Res Public Health*. 2022; 19(4):1947.
20. Sabanciogullari S, Dogan S. Relationship between job satisfaction, professional identity and intention to leave the profession among nurses in Turkey. *J Nurs Manag*. 2015;23(8):1076-85.
21. Rudman, Ann; Gustavsson, Petter; Hultell, Daniel. A prospective study of nurses' intentions to leave the profession during their first five years of practice in Sweden. *International Journal of Nursing Studies*, 2014;51(4), 612–624.
22. Yu X, Zhao Y, Li Y, Hu C, Xu H, Zhao X and Huang J. Factors Associated With Job Satisfaction of Frontline Medical Staff Fighting Against COVID-19: A Cross-Sectional Study in China. *Front. Public Health*, 2020; 8:426. doi: 10.3389/fpubh.2020.00426
23. Akshay R. *Job Satisfaction among Healthcare Employees in Public and Private Sector Hospitals in Punjab, Munich*, GRIN Verlag, 2014. Доступно на: <http://www.grin.com/en/e-book/281923/job-satisfaction-among-healthcare-employees-in-public-and-private-sector>
24. Lorber M, Savcic BS. Job satisfaction of nurses and identifying factors of job satisfaction in Slovenian Hospitals. *Croat Med J*, 2012; 53: 263-70.
25. Lu Y, Hu X-M, Huang X-L, et al. Job satisfaction and associated factors among healthcare staff: a cross-sectional study in Guangdong Province, China. *BMJ Open* 2016;6: e011388. doi:10.1136/bmjopen-2016-011388.
26. Centers for Disease Control and Prevention National Institute for Occupational Safety and Health Columbia. *Exposure to Stress. Occupational Hazards in Hospitals*. DHHS (NIOSH) Publication No. 2008–136.
27. Garcia CC et al. Job satisfaction among health care workers: the role of gender and age. *Rev. Latino-Am. Enfermagem*, 2013; 21(6): 1314-20. DOI: 10.1590/0104-1169.3224.2369.
28. Okello and Gilson. Exploring the influence of trust relationships on motivation in the health sector: a systematic review. *Human Resources for Health*, 2015; 13:16.
29. Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава. Сл. гласник РС бр. 116/14.
30. Rad AMM, Moraes AD. Factors affecting employees' job satisfaction in public hospitals. Implications for recruitment and retention. *Journal of General Management*, 2009; 34(4).
31. Nemmaniwar AG, Deshpande MS. Job Satisfaction among Hospital Employees: A Review of Literature. *IOSR Journal of Business and Management*, 2016; 18(6): 27-31. DOI: 10.9790/487X-1806032731.

ЗАДОВОЉСТВО ЗАПОСЛЕНИХ РАЗЛИЧИТИМ  
АСПЕКТИМА ПОСЛА  
У БОЛНИЦАМА У БЕОГРАДУ  
(исказано просечном оценом),  
ВРЕМЕНСКЕ СЕРИЈЕ

ТАБЕЛАРНИ ПРИЛОГ

Табела 1. Задовољство запослених опремом у болницама у Београду  
у периоду од 2011. до 2021. године - просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	2.72	2.65	2.62	2.64	2.66	2.73	2.75	2.82	2.90		3.16
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	3.3	3.26	3.31	3.29	3.36	3.36	3.31	3.44	3.48		3.75
КБЦ „Звездара“	2.64	2.76	2.73	2.72	2.84	2.88	3.03	3.07	3.16		3.53
КБЦ „Земун“	2.53	2.51	2.67	2.61	2.52	2.54	2.54	2.55	2.47		2.92
КБЦ „Бежанијска коса“	2.68	2.69	2.48	2.54	3.4	3.52	2.97	3.29	3.94	4.74	4.96
ИКВБ „Дедиње“	3.88	3.51	3.43	3.47	3.14	3.56	3.52	4.31	4.17	4.99	4.83
ГАК „Народни фронт“	3.26	2.8	3.04	2.94	3.07	3.23	3.25	3.07	3.22	3.39	3.31
Универзитетска дечја клиника	2.85	2.53	2.86	2.75	2.96	2.97	3.03	3.26	3.41	3.44	3.37
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.05	3.27	3.05	3.15	3.14	3.14	3.13	2.98	3.13	3.71	3.52
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.16	3.42	2.92	2.53	2.65	2.29	2.83	1.83	2.97	3.42	4.00
Институт за онкологију и радиологију Србије	2.73	2.89	2.78	2.67	2.63	2.82	2.88	3.14	3.19	3.48	3.44
Институт за ментално здравље	3.7	3.74	3.86	3.9	4.12	4.23	4.24	4.28	4.01	4.28	4.23
Институт за реуматологију	3.58	3.3	3.43	3.46	3.42	3.66	3.53	3.4	3.80		3.62
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.64	3.58	3.64	3.45	3.7	3.51	3.73	3.29	3.07	3.48	3.94
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	2.90	3.00	2.91	2.48	2.62	2.60	3.06	3.02	3.82	3.77	3.80
ИОХБ „Бањица“	2.35	2.78	2.89	3.01	3.14	2.96	3.01	2.94	3.18	3.74	3.74
Институт за неонатологију	3.34	2.95	3.55	3.76	3.59	3.74	3.67	3.68	3.37	3.92	3.24
СБ за интерне болести Младеновац	3.30	3.23	3.67	2.82	2.74	2.58	2.75	2.99	3.02	3.00	2.65
СБ за болести зависности	3.68	3.5	3.31	3.24	3.32	3.56	3.47	3.45	3.64	3.82	4.10
Институт за реhabилитацију	3.00	2.74	2.87	3.71	3.37	3.45	3.27	3.33	3.15	3.36	3.72
Клиника за реhabилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.06	2.78	2.74	2.91	2.98	2.92	2.84	3.01	2.79	3.14	2.99
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	2.81	2.64	2.76	2.92	3.23	3.44	3.18	3.33	3.43	3.61	3.44
СБ за реhabилитацију и ортопедску протетику	3.11	2.88	2.90	3.10	2.79	2.88	2.99	3.07	3.31	3.74	3.17
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	2.2	2.48	2.86	3.15	2.21	2.96	3.51	3.92	3.42		3.48
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.27	3.87	3.90	3.47	3.68	3.6	3.75	3.94	3.74	3.92	3.91
Институт за медицину рада Србије	2.44	2.54	2.86	2.99	2.83	2.93	3.12	3.08	3.24		3.00
<b>УКУПНО</b>	<b>2.85</b>	<b>2.83</b>	<b>2.87</b>	<b>2.87</b>	<b>2.92</b>	<b>2.99</b>	<b>2.99</b>	<b>3.05</b>	<b>3.15</b>	<b>3.67</b>	<b>3.47</b>

Табела 2. Задовољство запослених простором у болницама у Београду 2020. и 2021.године- просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2020	2021
КЦС		3.04
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“		3.71
КБЦ „Звездара“		3.54
КБЦ „Земун“		2.88
КБЦ „Бежанијска коса“	4.64	4.97
ИКВБ „Дедиње“	4.99	4.57
ГАК „Народни фронт“	3.08	2.91
Универзитетска дечја клиника	3.05	2.87
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.34	3.05
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.45	3.63
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.07	2.99
Институт за ментално здравље	4.29	4.14
Институт за реуматологију		4.11
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.52	3.92
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3.89	3.93
ИОХБ „Бањица“	3.61	3.76
Институт за неонатологију	3.62	3.19
СБ за интерне болести Младеновац	2.73	2.53
СБ за болести зависности	3.60	3.85
Институт за рехабилитацију	3.44	3.77
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.17	3.00
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.78	3.48
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.53	3.72
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол		3.49
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.87	3.81
Институт за медицину рада Србије		3.03
<b>УКУПНО</b>	<b>3.51</b>	<b>3.38</b>

**Табела 3. Задовољство запослених расположивим временом за рад у болницама у Београду у периоду од 2011. до 2021. године - просечна оцена**

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	3.15	3.1	2.99	2.83	2.96	2.91	3	2.98	3.12		3.52
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	3.11	3.09	3.3	3.26	3.45	3.38	3.43	3.15	3.21		3.78
КБЦ „Звездара“	3.13	3.16	3.04	2.95	3.3	3.15	3.26	3.26	3.28		3.80
КБЦ „Земун“	2.91	2.93	2.98	2.88	2.87	2.91	2.85	2.87	2.78		3.19
КБЦ „Бежанијска коса“	2.88	2.97	2.61	2.66	3.74	3.43	3.1	3.19	3.84	4.66	4.97
ИКВБ „Дедиње“	3.69	3.32	3.42	3.31	3.21	3.54	3.29	4.26	4.09	4.99	4.76
ГАК „Народни фронт“	3.27	2.78	2.88	3.02	3.05	3.26	3.00	3.21	3.17	3.30	3.32
Универзитетска дечја клиника	3.02	2.77	2.98	2.85	3.19	2.98	2.89	3.23	3.31	3.65	3.37
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.11	3.09	3.19	3.13	3.19	3.14	3.14	3.27	3.16	3.69	3.75
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.19	3.19	3.08	3.03	3.00	2.75	3.2	2.18	3.43	3.77	3.90
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.03	3.08	3.07	2.62	2.96	2.99	3.05	3.21	3.27	3.58	3.52
Институт за ментално здравље	3.74	3.64	3.83	3.95	4.18	3.99	4.16	4.22	4.02	4.44	4.35
Институт за реуматологију	3.52	3.29	3.53	3.3	3.5	3.62	3.56	3.56	3.74		4.02
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.40	3.42	3.49	3.32	3.64	3.42	3.89	3.54	3.24	3.76	4.13
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3.69	3.78	3.68	3.32	3.4	3.52	3.74	3.61	4.18	4.16	4.05
ИОХБ „Бањица“	2.96	3.07	3.23	3.05	3.25	3.05	3.11	3.27	3.26	3.79	3.91
Институт за неонатологију	3.17	2.98	3.28	3.19	3.36	3.35	3.32	3.53	3.32	4.07	3.39
СБ за интерне болести Младеновац	3.44	3.59	3.89	2.89	3.32	2.88	3.17	3.48	3.45	3.49	3.37
СБ за болести зависности	4.11	3.92	3.71	3.69	3.82	4.01	3.89	3.9	4.07	4.53	4.55
Институт за рехабилитацију	3.15	3.02	3.03	3.68	3.59	3.63	3.43	3.57	3.45	3.89	4.11
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.45	3.25	3.28	3.28	3.35	3.41	3.37	3.44	3.28	3.65	3.74
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.09	2.86	3.05	2.87	3.52	3.59	3.52	3.55	3.61	4.10	3.74
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.61	3.63	3.49	3.54	3.86	3.48	3.74	3.92	3.79	4.35	4.08
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	2.76	2.74	3.09	3.48	3.11	3.71	3.93	4.19	3.88		3.94
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.05	3.51	3.51	3.06	3.37	3.36	3.75	3.72	3.91	3.90	4.22
Институт за медицину рада Србије	3.39	3.15	3.41	3.31	3.35	3.49	3.53	3.45	3.53		3.73
<b>УКУПНО</b>	<b>3.16</b>	<b>3.13</b>	<b>3.13</b>	<b>3.01</b>	<b>3.2</b>	<b>3.17</b>	<b>3.19</b>	<b>3.22</b>	<b>3.29</b>	<b>3.88</b>	<b>3.73</b>

Табела 4. Задовољство запослених аутономијом у обављању посла у болницама у Београду- просечна оцена, 2011-2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	3.36	3.31	3.28	3.22	3.07	3.09	3.15	3.15	3.31		3.38
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	3.31	3.34	3.52	3.43	3.3	3.34	3.41	3.27	3.48		3.43
КБЦ „Звездара“	3.28	3.39	3.3	3.32	3.33	3.3	3.36	3.38	3.56		3.70
КБЦ „Земун“	3.03	3.12	3.2	3.13	2.96	3.05	2.95	2.94	2.94		2.98
КБЦ „Бежанијска коса“	3.25	3.20	3.24	3.15	3.65	3.79	3.43	3.42	3.88	4.59	4.96
ИКВБ „Дедиње“	3.86	3.59	3.52	3.33	3.12	3.36	3.29	4.35	4.18	4.99	4.82
ГАК „Народни фронт“	3.32	2.68	3.06	2.98	2.88	3.05	3.03	3.09	3.23	2.99	2.88
Универзитетска дечја клиника	3.22	2.87	3.21	3.15	3.19	3.24	3.08	3.32	3.44	3.33	3.30
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.30	3.46	3.36	3.46	3.21	3.18	3.25	3.25	3.37	3.46	3.71
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.31	3.48	3.39	3.37	3.07	2.63	3.21	2.37	3.22	3.64	3.70
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.19	3.37	3.38	3.03	3.04	3.18	3.15	3.20	3.32	3.45	3.40
Институт за ментално здравље	3.75	3.87	3.94	4.08	4.07	3.98	4.1	4.11	3.96	4.07	4.11
Институт за реуматологију	3.39	3.29	3.52	3.47	3.33	3.48	3.52	3.54	3.70		3.45
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.70	3.68	3.75	3.54	3.79	3.80	4.10	3.69	3.45	3.78	3.91
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3.70	3.64	3.59	3.34	3.16	3.39	3.57	3.39	4.07	3.44	3.46
ИОХБ „Бањица“	3.02	3.34	3.34	3.28	3.23	3.12	3.21	3.2	3.34	3.52	3.66
Институт за неонатологију	3.33	3.13	3.51	3.40	3.27	3.32	3.42	3.27	3.28	3.39	3.18
СБ за интерне болести Младеновац	3.61	3.59	3.95	3.21	3.47	3.18	3.22	3.53	3.35	3.18	3.05
СБ за болести зависности	3.90	3.92	3.91	3.66	3.52	3.67	3.72	3.80	3.78	4.03	4.02
Институт за рехабилитацију	3.20	3.16	3.22	3.69	3.41	3.52	3.19	3.33	3.37	3.29	3.50
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.53	3.29	3.32	3.37	3.44	3.48	3.30	3.23	3.51	3.27	3.31
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.39	3.00	3.17	3.28	3.31	3.29	3.24	3.29	3.37	3.45	3.24
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.22	3.25	3.22	3.27	3.38	3.27	3.12	3.34	3.39	3.74	3.46
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	2.89	2.9	3.23	3.66	2.84	3.8	4.21	4.16	3.73		3.57
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.08	3.63	3.57	3.37	3.29	3.36	3.45	3.64	3.62	3.59	3.36
Институт за медицину рада Србије	3.44	3.33	3.29	3.43	3.12	3.3	3.24	3.35	3.46		3.12
<b>УКУПНО</b>	<b>3.31</b>	<b>3.32</b>	<b>3.35</b>	<b>3.29</b>	<b>3.2</b>	<b>3.26</b>	<b>3.26</b>	<b>3.27</b>	<b>3.42</b>	<b>3.57</b>	<b>3.51</b>



Табела 5. Задовољство запослених платом у болницама у Београду у периоду од 2011. до 2021. године - просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	2.00	1.99	1.99	1.62	1.71	1.74	1.87	1.96	2.28		2.56
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	1.88	1.96	1.98	1.71	1.82	1.89	2.04	1.83	2.37		2.58
КБЦ „Звездара“	1.97	2.25	2.11	1.73	1.9	1.94	2.03	2.09	2.49		2.77
КБЦ „Земун“	1.73	1.81	1.96	1.63	1.75	1.84	1.75	1.79	1.93		2.30
КБЦ „Бежанијска коса“	1.73	1.61	1.64	1.37	2.48	2.87	2.04	1.89	3.08	4.25	4.91
ИКВБ „Дедиње“	3.07	2.31	2.49	2.28	2.03	2.25	2.21	3.91	3.83	4.99	4.59
ГАК „Народни фронт“	2.14	1.77	2.01	1.66	1.93	1.95	2.22	2.06	2.28	2.40	2.31
Универзитетска дечја клиника	2.01	2.00	2.00	1.68	1.76	1.89	2.05	2.38	2.33	2.55	2.29
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	2.01	1.88	1.92	1.68	1.70	1.84	1.79	1.81	2.14	2.41	2.61
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	2.81	2.85	2.82	2.17	2.21	2.07	2.67	2.07	2.92	3.42	3.70
Институт за онкологију и радиологију Србије	1.77	1.89	1.85	1.53	1.55	1.71	1.74	1.91	2.13	2.82	2.58
Институт за ментално здравље	2.91	2.88	3.22	2.91	3.08	3.13	3.17	3.38	3.50	3.87	3.72
Институт за реуматологију	1.94	1.89	2.1	1.85	1.74	1.89	1.92	1.95	2.37		2.72
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	2.08	2.07	2.34	1.8	2.13	2.04	2.34	2.07	2.15	2.67	2.79
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	2.89	2.97	2.95	2.08	2.20	2.38	2.81	2.71	3.64	3.62	3.36
ИОХБ „Бањица“	1.65	1.8	1.94	1.68	1.81	1.70	1.89	1.96	2.17	2.87	2.79
Институт за неонатологију	1.92	1.74	2.36	1.99	1.95	2.01	1.89	2.14	2.29	2.50	2.23
СБ за интерне болести Младеновац	2.53	2.57	2.96	1.76	1.77	1.99	2.11	2.59	2.73	3.00	2.57
СБ за болести зависности	3.03	2.84	2.74	2.26	2.69	2.35	2.71	2.85	2.95	3.26	3.57
Институт за рехабилитацију	2.05	2.00	1.96	2.13	2.26	2.13	2.14	2.46	2.67	2.78	2.65
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	2.40	1.94	2.01	1.88	1.84	1.96	1.90	2.23	2.34	2.65	2.45
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	1.92	1.70	1.80	1.55	1.81	1.87	1.90	2.03	2.21	2.61	2.54
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	1.76	1.80	1.92	1.76	1.72	1.69	1.83	2.00	2.12	2.42	2.24
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	1.74	1.62	2.1	2.26	1.99	2.19	2.82	2.74	2.64		3.00
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	2.03	2.37	2.27	2.04	1.99	2.08	2.13	2.74	2.84	3.29	2.94
Институт за медицину рада Србије	2.22	1.82	2.25	1.89	1.95	2.07	2.32	2.39	2.62		2.53
<b>УКУПНО</b>	<b>2</b>	<b>2.03</b>	<b>2.07</b>	<b>1.73</b>	<b>1.85</b>	<b>1.93</b>	<b>1.99</b>	<b>2.08</b>	<b>2.41</b>	<b>2.96</b>	<b>2.74</b>

Табела 6. Задовољство запослених **руковођењем и организацијом рада** у установи у болницама у Београду у периоду од 2015. до 2021. године - просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	2.91	2.94	2.97	2.98	3.07		3.27
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	3.09	3.07	3.11	2.95	3.18		3.34
КБЦ „Звездара“	3.07	3.09	3.17	3.23	3.30		3.48
КБЦ „Земун“	2.69	2.73	2.62	2.51	2.63		2.80
КБЦ „Бежанијска коса“	3.34	3.92	3.29	3.09	3.93	<b>4.43</b>	<b>4.94</b>
ИКВБ „Дедиње“	3.01	3.28	3.2	4.31	4.14	<b>4.99</b>	4.86
ГАК „Народни фронт“	2.88	2.93	2.96	3.04	3.00	<b>3.00</b>	2.72
Универзитетска дечја клиника	2.79	2.72	2.82	3.01	3.09	<b>3.13</b>	2.87
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	2.82	2.81	2.70	2.75	2.83	<b>2.97</b>	3.11
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	2.48	2.19	2.78	1.86	2.84	<b>3.55</b>	3.97
Институт за онкологију и радиологију Србије	2.66	2.78	2.67	2.9	3.07	<b>3.28</b>	3.18
Институт за ментално здравље	4.10	3.87	4.12	4.08	3.97	<b>3.97</b>	3.92
Институт за реуматологију	3.44	3.67	3.79	3.46	3.90		3.16
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.53	3.56	3.84	3.34	3.14	<b>3.79</b>	3.91
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	2.85	3.08	3.39	3.15	4.10	<b>3.68</b>	3.58
ИОХБ „Бањица“	2.93	2.72	2.82	2.85	2.85	<b>3.30</b>	3.39
Институт за неонатологију	2.95	2.85	2.84	2.84	2.81	<b>2.95</b>	<b>2.59</b>
СБ за интерне болести Младеновац	3.09	2.49	2.91	3.27	2.94	<b>2.69</b>	2.65
СБ за болести зависности	3.32	3.2	3.44	3.39	3.33	<b>3.42</b>	3.80
Институт за рехабилитацију	3.28	3.24	3.05	3.1	3.16	<b>3.21</b>	3.52
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.30	3.23	3.23	3.28	3.22	<b>3.29</b>	3.01
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	2.93	3.03	2.85	2.92	3.02	<b>2.99</b>	2.90
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.08	3.00	2.94	3.15	3.14	<b>3.49</b>	3.15
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	2.39	3.4	3.96	3.98	3.27		3.06
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.36	3.38	3.42	3.57	3.74	<b>3.47</b>	3.03
Институт за медицину рада Србије	2.65	2.54	2.99	3.01	2.91		2.67
<b>УКУПНО</b>	<b>2.97</b>	<b>3.03</b>	<b>3.03</b>	<b>3.03</b>	<b>3.16</b>	<b>3.40</b>	<b>3.33</b>

**Табела 7. Задовољство запослених могућностима за професионални развој/континуирану едукацију у болницама у Београду у периоду од 2015. до 2021. године - просечна оцена**

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	2.97	3.02	3.05	3.06	3.25		3.24
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	3.20	3.20	3.20	3.04	3.50		3.39
КБЦ „Звездара“	3.03	3.11	3.20	3.21	3.33		3.44
КБЦ „Земун“	2.78	2.87	2.70	2.63	2.81		2.85
КБЦ „Бежанијска коса“	3.59	3.89	3.50	3.31	4.16	<b>4.39</b>	4.95
ИКВБ „Дедиње“	3.33	3.29	3.28	4.34	4.29	<b>4.99</b>	4.92
ГАК „Народни фронт“	2.70	2.83	2.75	2.99	3.08	<b>3.04</b>	2.82
Универзитетска дечја клиника	3.00	3.00	3.05	3.12	3.30	<b>3.23</b>	3.33
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.17	3.20	3.25	3.06	3.24	<b>3.37</b>	3.61
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	2.79	2.70	2.71	2.08	3.06	<b>3.21</b>	3.62
Институт за онкологију и радиологију Србије	2.97	3.14	3.08	3.18	3.28	<b>3.38</b>	3.46
Институт за ментално здравље	4.09	3.94	4.20	4.17	4.08	<b>4.19</b>	4.12
Институт за реуматологију	3.20	3.48	3.56	3.37	3.70		3.38
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.97	3.91	4.07	3.80	3.33	<b>3.58</b>	3.97
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	2.79	2.93	3.28	3.15	4.11	<b>3.36</b>	3.39
ИОХБ „Бањица“	3.07	2.93	2.83	2.88	3.16	<b>3.33</b>	3.40
Институт за неонатологију	3.22	3.32	3.14	3.24	3.19	<b>2.99</b>	2.67
СБ за интерне болести Младеновац	2.94	2.53	2.88	3.23	3.06	<b>2.66</b>	<b>2.53</b>
СБ за болести зависности	3.15	3.00	3.23	3.34	3.13	<b>3.41</b>	3.52
Институт за рехабилитацију	3.16	3.29	2.99	3.14	3.12	<b>2.93</b>	3.29
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.17	3.25	2.88	3.08	3.11	<b>2.84</b>	3.05
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	2.60	2.69	2.56	2.62	2.88	<b>2.66</b>	2.86
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.06	3.02	3.07	3.24	3.28	<b>3.11</b>	3.05
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	2.65	3.29	3.56	3.85	3.42		2.95
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.46	3.49	3.45	3.71	3.67	<b>3.38</b>	3.18
Институт за медицину рада Србије	3.28	3.19	3.42	3.24	3.38		3.16
<b>УКУПНО</b>	<b>3.05</b>	<b>3.13</b>	<b>3.11</b>	<b>3.12</b>	<b>3.32</b>	<b>3.37</b>	<b>3.37</b>

Табела 8. Задовољство запослених **уважавањем и вредновањем њиховог рада** у болницама у Београду од 2015. до 2021. године - просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	2.79	2.81	2.83	2.87	2.96		3.43
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	2.99	3.05	3.12	2.98	3.12		3.41
КБЦ „Звездара“	2.99	3.08	3.07	3.14	3.25		3.74
КБЦ „Земун“	2.6	2.66	2.52	2.57	2.59		3.07
КБЦ „Бежанијска коса“	3.34	3.76	3.15	3.01	3.76	<b>4.58</b>	<b>4.96</b>
ИКВБ „Дедиње“	2.69	2.92	2.88	4.29	4.08	<b>4.99</b>	4.80
ГАК „Народни фронт“	2.60	2.72	2.56	2.86	2.91	<b>3.04</b>	2.97
Универзитетска дечја клиника	2.65	2.71	2.76	2.99	2.95	<b>3.42</b>	3.24
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	2.79	2.75	2.79	2.83	2.82	<b>3.34</b>	3.55
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	2.79	2.71	2.75	2.07	2.89	<b>3.68</b>	3.90
Институт за онкологију и радиологију Србије	2.59	2.86	2.75	2.91	2.92	<b>3.49</b>	3.39
Институт за ментално здравље	3.97	3.86	3.96	4.01	3.81	<b>4.11</b>	4.05
Институт за реуматологију	2.93	3.34	3.21	3.19	3.38		3.34
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.51	3.36	3.81	3.43	3.21	<b>3.85</b>	3.99
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	2.84	3.22	3.32	3.14	4.05	<b>3.61</b>	3.65
ИОХБ „Бањица“	2.80	2.67	2.87	2.77	2.84	<b>3.51</b>	3.72
Институт за неонатологију	2.89	2.92	2.93	3.08	3.38	<b>3.14</b>	3.04
СБ за интерне болести Младеновац	3.16	2.63	2.96	3.27	2.93	<b>3.16</b>	3.06
СБ за болести зависности	3.35	3.23	3.46	3.38	3.32	<b>3.81</b>	3.95
Институт за рехабилитацију	3.12	3.27	2.87	2.97	3.10	<b>3.24</b>	3.66
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	2.89	2.98	2.98	3.04	3.06	<b>3.52</b>	3.14
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	2.76	2.93	2.73	2.71	2.93	<b>3.12</b>	3.10
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	2.68	2.65	2.83	3.03	2.93	<b>3.46</b>	3.31
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	2.54	3.36	4.05	4.15	3.26		3.28
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.10	2.96	3.06	3.75	3.28	<b>3.37</b>	3.21
Институт за медицину рада Србије	2.66	2.77	2.67	3.01	2.99		<b>2.82</b>
<b>УКУПНО</b>	<b>2.85</b>	<b>2.95</b>	<b>2.93</b>	<b>2.98</b>	<b>3.08</b>	<b>3.57</b>	<b>3.52</b>

**Табела 9. Задовољство запослених непосредном сарадњом са колегама у болницама у Београду у периоду од 2011. до 2021. године - просечна оцена**

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	3.59	3.56	3.56	3.46	3.72	3.71	3.7	3.74	3.76		4.03
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	3.47	3.57	3.58	3.59	3.72	3.86	3.88	3.84	3.81		4.10
КБЦ „Звездара“	3.43	3.55	3.51	3.42	3.75	3.8	3.8	3.84	3.91		4.26
КБЦ „Земун“	3.32	3.36	3.39	3.34	3.52	3.53	3.39	3.38	3.36		3.67
КБЦ „Бежанијска коса“	3.43	3.43	3.51	3.28	3.93	4.37	3.9	4.01	4.35	<b>4.55</b>	<b>4.99</b>
ИКВБ „Дедиње“	3.91	3.61	3.64	3.59	3.7	3.81	3.7	4.33	4.39	<b>4.98</b>	4.80
ГАК „Народни фронт“	3.42	2.96	3.2	3.27	3.56	3.77	3.51	3.6	3.71	<b>3.74</b>	<b>3.66</b>
Универзитетска дечја клиника	3.36	3.04	3.38	3.37	3.61	3.59	3.59	3.54	3.62	<b>4.00</b>	3.94
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.50	3.66	3.60	3.60	3.68	3.55	3.77	3.79	3.70	<b>3.98</b>	4.03
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.45	3.48	3.5	3.53	3.11	2.86	3.36	2.55	3.53	<b>4.19</b>	3.80
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.33	3.52	3.45	3.24	3.65	3.64	3.59	3.64	3.77	<b>3.99</b>	3.87
Институт за ментално здравље	3.87	3.91	3.96	4.06	4.27	4.13	4.3	4.31	4.10	<b>4.23</b>	4.36
Институт за реуматологију	3.63	3.43	3.65	3.66	3.86	3.89	3.94	3.79	3.99		4.01
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.69	3.78	3.86	3.6	4.07	4.03	4.11	3.93	3.95	<b>4.25</b>	4.40
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3.75	3.75	3.76	3.55	3.76	3.94	3.96	3.96	4.36	<b>4.40</b>	4.39
ИОХБ „Бањица“	3.23	3.42	3.44	3.45	3.69	3.51	3.62	3.62	3.62	<b>4.02</b>	4.08
Институт за неонатологију	3.41	3.4	3.55	3.62	3.54	3.83	3.84	3.97	3.99	<b>4.02</b>	3.91
СБ за интерне болести Младеновац	3.76	3.73	3.9	3.38	3.81	3.47	3.73	3.83	3.93	<b>4.10</b>	4.00
СБ за болести зависности	3.98	3.78	3.81	3.64	3.71	3.92	3.66	3.88	3.82	<b>4.20</b>	4.28
Институт за рехабилитацију	3.56	3.42	3.66	3.8	3.86	3.88	3.65	3.72	3.71	<b>4.00</b>	3.97
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.61	3.64	3.41	3.59	3.64	3.86	3.80	3.89	3.86	<b>3.87</b>	3.95
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.62	3.53	3.43	3.54	3.98	3.90	3.74	3.88	3.82	<b>4.10</b>	4.04
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.23	3.27	3.43	3.55	3.67	3.88	3.65	3.73	3.87	<b>4.20</b>	4.03
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	3.00	2.92	3.22	3.72	3.07	3.96	4.18	4.37	3.94		3.79
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.17	3.48	3.66	3.65	3.65	3.81	3.74	3.94	3.88	<b>4.15</b>	3.99
Институт за медицину рада Србије	3.43	3.33	3.58	3.63	3.46	3.61	3.67	3.64	3.63		4.06
<b>УКУПНО</b>	<b>3.50</b>	<b>3.52</b>	<b>3.54</b>	<b>3.48</b>	<b>3.71</b>	<b>3.76</b>	<b>3.73</b>	<b>3.76</b>	<b>3.80</b>	<b>4.10</b>	<b>4.08</b>

Табела 10. Задовољство запослених односом пацијената према њима у болницама у Београду од 2015. до 2021. године - просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
КЦС	3.47	3.40	3.46	3.46	3.83		3.88
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	3.59	3.65	3.66	3.54	4.00		4.00
КБЦ „Звездара“	3.52	3.35	3.48	3.53	3.82		3.90
КБЦ „Земун“	3.32	3.17	3.14	3.08	3.39		3.40
КБЦ „Бежанијска коса“	3.86	3.90	3.61	3.49	4.24	<b>4.53</b>	4.96
ИКВБ „Дедиње“	3.50	3.73	3.73	4.29	4.43	<b>4.98</b>	4.70
ГАК „Народни фронт“	3.32	3.30	3.18	3.22	3.64	<b>3.54</b>	3.38
Универзитетска дечја клиника	3.29	3.32	3.44	3.37	3.76	<b>3.93</b>	3.94
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.45	3.27	3.39	3.47	3.68	<b>3.94</b>	4.00
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.88	3.31	3.81	3.27	3.87	<b>4.25</b>	4.17
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.27	3.55	3.54	3.65	3.93	<b>4.06</b>	3.99
Институт за ментално здравље	4.45	4.23	4.26	4.34	4.25	<b>4.53</b>	4.55
Институт за реуматологију	3.43	3.48	3.61	3.45	3.96		3.75
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.97	3.97	4.09	3.89	3.98	<b>4.07</b>	4.26
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	3.87	3.77	4.05	3.91	4.43	<b>4.22</b>	4.42
ИОХБ „Бањица“	3.50	3.35	3.34	3.50	3.82	<b>3.87</b>	3.99
Институт за неонатологију	3.68	4.10	4.08	4.01	4.26	<b>4.67</b>	4.38
СБ за интерне болести Младеновац	3.22	3.17	3.37	3.62	3.67	<b>3.56</b>	3.38
СБ за болести зависности	3.78	3.99	4.00	3.99	4.05	<b>4.40</b>	4.47
Институт за рехабилитацију	3.99	3.90	3.84	3.76	3.82	<b>3.93</b>	4.21
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.68	3.77	3.73	3.67	4.05	<b>3.91</b>	4.15
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.83	3.93	3.80	3.95	4.16	<b>4.26</b>	4.40
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	4.07	4.07	4.09	3.81	4.28	<b>4.38</b>	4.22
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	3.59	4.04	4.09	4.43	4.28		4.30
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.52	3.47	3.57	3.75	3.95	<b>3.86</b>	4.21
Институт за медицину рада Србије	3.98	3.86	3.97	3.91	4.62		4.36
<b>УКУПНО</b>	<b>3.54</b>	<b>3.52</b>	<b>3.55</b>	<b>3.55</b>	<b>3.89</b>	<b>4.08</b>	<b>3.99</b>

Табела 11. Задовољство запослених одржавањем адекватних хигијенских услова за рад у складу са мерама превенције болничких инфекција у болницама у Београду 2020. и 2021. године- просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2020	2021
КЦС		3.07
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“		3.71
КБЦ „Звездара“		3.73
КБЦ „Земун“		2.97
КБЦ „Бежанијска коса“	4.51	4.96
ИКВБ „Дедиње“	4.99	4.97
ГАК „Народни фронт“	3.78	3.36
Универзитетска дечја клиника	3.52	3.27
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.53	3.58
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.48	3.80
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.58	3.49
Институт за ментално здравље	4.29	3.82
Институт за реуматологију		3.38
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.57	4.32
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	4.10	4.10
ИОХБ „Бањица“	3.92	3.96
Институт за неонатологију	4.16	3.59
СБ за интерне болести Младеновац	2.95	2.88
СБ за болести зависности	4.14	4.01
Институт за рехабилитацију	3.26	3.62
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.39	3.37
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.98	3.97
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.06	3.37
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол		3.85
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	4.12	4.27
Институт за медицину рада Србије		3.46
<b>УКУПНО</b>	<b>3.77</b>	<b>3.53</b>

Табела 12. Задовољство запослених спровођењем адекватних мера за спречавање и контролу ширења COVID 19 инфекције у болницама у Београду 2020. и 2021.године- просечна оцена

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2020	2021
КЦС		3.43
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“		3.90
КБЦ „Звездара“		3.82
КБЦ „Земун“		3.10
КБЦ „Бежанијска коса“	4.51	4.98
ИКВБ „Дедиње“	4.99	4.92
ГАК „Народни фронт“	3.45	3.37
Универзитетска дечја клиника	3.60	3.27
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	3.43	3.54
Клиника за неурологију и психијатрију за децу и омладину	3.90	4.00
Институт за онкологију и радиологију Србије	3.55	3.42
Институт за ментално здравље	4.32	4.11
Институт за реуматологију		3.63
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	3.68	4.32
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	4.21	4.27
ИОХБ „Бањица“	3.71	3.84
Институт за неонатологију	4.02	3.69
СБ за интерне болести Младеновац	3.30	3.10
СБ за болести зависности	4.16	4.23
Институт за рехабилитацију	3.33	3.56
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	3.51	3.39
СБ за церебралну парализу и развојну неурологију	3.71	3.74
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	3.24	3.39
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол		3.87
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	3.97	4.16
Институт за медицину рада Србије		3.51
<b>УКУПНО</b>	<b>3.75</b>	<b>3.66</b>



Табела 15. Укупно задовољство запослених у болницама у Београду, 2014- 2021. године

ЗДРАВСТВЕНА УСТАНОВА	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		2021		
	n	x	n	x	n	x	n	x	n	x	n	x	n	x	n	x	sd
КЦС	2691	2.75	2835	2.76	2522	2.74	2667	2.86	2930	2.82	2763	2.90			2124	3.24	1.09
КБЦ „Др. Драгиша Мишовић- Дедиње“	658	3.10	666	3.13	601	3.07	495	3.05	502	2.88	546	3.04			546	3.38	1.07
КБЦ „Звездара“	913	2.80	930	2.92	937	2.92	998	3.04	942	3.03	954	3.14			951	3.45	1.07
КБЦ „Земун“	613	2.82	649	2.66	580	2.60	599	2.62	606	2.56	593	2.63			633	2.88	1.16
КБЦ „Бежанијска коса“	235	2.57	148	3.61	353	3.36	357	3.11	275	2.96	183	4.11	161	4.83	216	4.92	.35
ИКВБ „Дедиње“	128	3.23	171	2.96	160	3.14	181	2.98	127	3.89	168	3.90	161	4.99	183	4.79	.45
ГАК „Народни фронт“	178	2.71	225	2.91	242	2.86	66	2.71	155	2.92	206	3.02	241	3.15	156	3.16	1.16
Универзитетска деча клиника	385	2.84	390	2.89	168	2.85	274	2.78	372	3.01	374	2.97	344	3.27	313	3.07	1.02
Институт за здр. заш. мајке и детета Србије	365	2.83	404	2.89	268	2.73	329	2.70	342	2.80	263	2.91	256	3.19	161	3.17	1.09
Клиника за неврологију и психијатрију за децу и омладину	36	2.89	29	2.86	28	2.43	25	2.36	29	2.24	38	3.05	31	3.65	29	3.83	0.97
Институт за онкологију и радиологију Србије	431	2.57	427	2.58	467	2.62	490	2.66	453	2.80	474	2.92	459	3.26	450	3.17	1.07
Институт за ментално здравље	138	3.80	159	3.95	129	3.49	146	3.85	129	3.74	155	3.74	120	3.95	123	3.84	1.07
Институт за реуматологију	128	3.23	165	3.26	141	3.30	131	3.45	132	3.25	146	3.59			132	3.27	1.22
СБ за ЦВБ „Свети Сава“	169	3.20	184	3.47	173	3.31	132	3.35	203	3.29	195	3.03	176	3.52	201	3.80	0.95
Клиника за психијатрију „Др Лаза Лазаревић“	224	2.93	227	2.95	221	3.21	243	3.27	253	3.13	303	3.56	199	3.58	238	3.52	1.09
ИОХБ „Бањица“	455	2.96	443	2.83	472	2.89	488	2.88	492	2.85	451	2.87	379	3.42	396	3.41	1.09
Институт за неонатологију	135	3.31	132	3.12	130	3.05	121	2.99	140	3.11	149	3.08	89	3.45	117	3.00	1.03
СБ за интерне болести Младеновац	91	2.82	88	3.22	74	2.82	80	3.17	79	3.15	84	3.26	105	3.21	77	2.96	1.15
СБ за болести зависности	91	3.20	83	2.99	96	3.40	64	3.36	98	3.36	96	3.48	78	3.68	81	3.90	0.73
Институт за рехабилитацију	182	3.31	229	3.16	233	3.19	235	3.02	197	3.14	248	3.15	171	3.43	148	3.40	1.07
Клиника за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“	196	2.96	189	2.89	185	2.98	231	2.95	168	3.19	228	3.07	253	3.17	154	3.16	1.08
СБ за церебралну парализу и развојну неврологију	136	2.66	142	3.03	125	3.10	127	2.99	137	3.03	135	3.08	121	3.45	122	3.28	0.99
СБ за рехабилитацију и ортопедску протетику	107	2.89	136	3.01	105	2.94	116	2.94	112	3.07	121	3.17	89	3.43	107	3.29	1.03
Завод за психоф. поремећаје и гов.патол	68	3.34	70	2.70	55	3.40	57	3.67	53	3.42	66	3.32			47	3.62	0.99
СБ за ендемску нефропатију Лазаревац	52	3.19	72	3.19	53	3.13	53	3.21	36	3.28	42	3.36	39	3.51	71	3.46	1.23
Институт за медицину рада Србије	92	3.11	93	3.02	85	3.13	78	3.06	88	3.27	87	3.00			60	3.05	1.08
<b>УКУПНО</b>	<b>8897</b>	<b>2.88</b>	<b>9286</b>	<b>2.91</b>	<b>8603</b>	<b>2.90</b>	<b>8783</b>	<b>2.94</b>	<b>9050</b>	<b>2.94</b>	<b>9068</b>	<b>3.05</b>	<b>3472</b>	<b>3.51</b>	<b>7836</b>	<b>3.37</b>	<b>1.13</b>